

Prehľad porušení princípov právneho štátu

v rokoch 2020-2023

Prehľad porušení princípov právneho štátu

v rokoch 2020-2023

Autori:

Ministerstvo spravodlivosti SR, Úrad vlády SR

Obsah

Prológ	10	Zásah voči riaditeľovi SIS	39
Politizácia trestných stíhaní	13	Nepriemeraný zásah	39
Politická objednávka	15	Ohrozenie bezpečnosti	40
Igor Matovič	15	Pochybný zásah na súde	41
„Fico do basy!“	15	Zásah v dome Brhelovcov	42
Vzťahy s kajúcnikmi	16	Zranení	42
Pexeso Veroniky Remišovej	17	ESLP	42
Grafiky	20	Lovenie dôkazov u Branislava Zuriana	43
Protesty	21	Pátranie po nahrávke	44
Dovolanie ministerky	21	Vrtuľník u Eudovíta Makóa	45
Ochrana	22	Väzba	47
Pokyny ministra vnútra	22	„Správni sudcovia“	49
„My sme tu teraz chránená zver“	22	Šikana obvinených vo väzbe	50
(Policajný) Prezident	23	Zlé podmienky	50
Politické tlačové konferencie	23	CPZ	50
Kandidatúra na prezidenta	25	Prevoz obvinených	51
Stretnutia sudcu Najvyššieho súdu	26	Horšie ako trest	52
Medializácia	29	Osobná prehliadka	52
Úniky do médií	29	Ďaleko od domova	52
Novinári informovaní ako prví	29	Práca vyšetrovateľov	53
Médiá pri zásahoch	29	Mýtnik	53
Nahrávky z chaty	30	Judáš	54
Lubomír Daňko	31	Tibor Gašpar	54
Mediálna show	32	Jaroslav Haščák	54
Protikorupčný event	32	Martin Ribár	54
Zásahy	35	Obmedzovanie kontaktov s rodinou	55
Protiteroristická jednotka v kanceláriách	36	Tibor Gašpar	55
Masívny zásah	36	Martin Ribár	55
Chýbajúce súhlasy	37	Jaroslav Haščák	56
Rozhodnutie Ústavného súdu	37	Milan Lučanský	56
ESLP	38	Obvinený AA	56
		Ústavný súd o kvalite väznic	56
		Pohreb	57
		Obmedzenie styku s notárom	58
		Krivočenko	58
		SPF	58
		Nadužívanie väzby	59
		Retáženie väzby	59
		Monika Jankovská	59
		Norbert Bödör	59
		Patrik Vidašič	60
		Martin Ribár	60

Nezákonná väzba	61	Dušan Kováčik	87
Roman Kvasnička	61	Dávid Lindtner	87
Radko Kuruc	61		
Jozef Brhel	61	Zaujatý sudca Kliment	88
Jaroslav Haščák	62	Marián Kučerka	88
Robert Kaliňák	62	Predporada senátu	88
Martin Ribár	63	Rozhodovanie zaujatého sudcu	88
		Dávid Lindtner	89
Úmrtia a pokusy o samovraždu vo väzbe	64	Dušan Kováčik	89
Milan Lučanský	64		
Úmrtie	64	Vyšetrovatelia NAKA	90
Vyšetrovanie	64	Obvinení vyšetrujú samých seba	90
Televízna show	65	Ján Mazák	91
Advokát Krivočenko	65		
Ignorovanie zdravotného stavu	66	Kajúcnici	93
Manželka bez informácií	67	Preparácia obvinených	94
Úmrtiu sa dalo predísť	68	František Imrecze	94
Monika Jankovská	69	Bernard Slobodník	94
Pokus o samovraždu	69	Michal Suchoba	94
Psychický nátlak	69	Spis č. 80	95
Kto sa obesí vo väzbe?	71	Pripravené výpovede	96
		Podpisovanie zápisníc o výsluchoch bez riadnej kontroly	96
Zaujatost'	73	František Imrecze	96
Úrad špeciálnej prokuratúry	74	Manipulácia s výpoveďami	97
Bývalý politik a advokát	74	Takáčovci	98
Vzťah Lipšica k jednotlivým prípadom	75	Tlak na kritických novinárov	98
Gorila	75		
Zoroslav Kollár	76	Motivácia k spolupráci	100
Príprava vraždy	77	Prieskum SAK	100
Kajúcnici	77	Zoroslav Kollár	100
Nadštandardné vzťahy	77	Martin Ribár	101
Lipšic vybaví podmienku	77	Strieborné mince	101
Prokurátor zo Žiliny	78	Jaroslav Haščák	102
Sudca Kliment	78		
Stretnutia so svojim predchodcom	79	Výpovede kajúcnikov	103
Chýbajúca kontrola	79	Neexistujúca kancelária	103
Neexistujúci opravný prostriedok	79	Funkcionárky finančnej správy	103
Námietky zaujatosti	80		
Paragraf 363	81	Benefity	104
Karikatúra	82	Láskavý prístup ku kajúcnikom	104
„Pošahanec“	83	Takáčovci	104
E-mail kolegom	83	Vladimír Sklenka	104
Sudkyňa Pamela Záleská	84		
Denník N	84		
Jaroslav Haščák	85		
Dávid Lindtner	85		
Dušan Kováčik	85		
Zaujatý prístup	86		
Dary od Pavla Gašpara	86		
„Pes“	86		

František Imrecze	104
Michal Suchoba	105
Dušan Kováčik	105
Ľudovít Makó	105
Matej Zeman	105
Ospravedlnenie pre Zemana	106
Bernard Slobodník	106
Opomenutia ako nezákonné benefity	107
Príklady trestov pre kajúcnikov	108
ESEP	109
Iné nezákonné praktiky	111
Nadkvalifikácia	112
Zločinecké skupiny	112
Robert Fico a Robert Kaliňák	112
Martin Ribár – Takáčovci	113
Martin Ribár – Casey	113
Miriám Repáková	113
Diana Santusová	114
Vičan, Gašparovič a Beňa	114
Bernard Slobodník	114
Ľudovít Makó	115
Manželia Fleischerovci	115
Neplnenie základných úloh	116
Spisy	116
Vladimír Pčolinský	116
Jaroslav Haščák	116
Zoroslav Kollár	116
Neoznamovanie zostavy senátu	116
Písanie obžaloby	117
Nezákonné odpočítavanie	118
Chata	118
Gorila	118
Miestnosť č. 4	119
Hrubé praktiky vyšetrovateľov	120
Marián Kučerka	120
Diana Santusová	120
Zadržanie poslanca NR SR – predsedu	122
najväčšej opozičnej strany	122

OČTK a súdy vs. advokáti	123
Marek Para	123
Martin Ribár	124
Zásah v advokátskej kancelárii	125
Martin Bezák	125
Eva Mišíková	126
Vasaráb	127
Martin Ribár	127
Vladimír Pčolinský	128
Robert Kaliňák a Jozef Brhel	129
Zavádzanie Interpolu	130
Epilóg	133
Prehľad niektorých nezákonných praktík	133
Politizácia trestných stíhaní	133
Zásahy	134
Väzba	135
Zaujatost	136
Kajúcnici	137
Iné nezákonné praktiky	138
Prehľad rozhodnutí Ústavného súdu	140

Prológ

Tento dokument obsahuje opis viac ako 140 konkrétnych prípadov, ktoré predstavujú len časť nezákonných a úmyselných konaní a príkladov zneužívania moci zo strany orgánov presadzovania práva, prevažne z obdobia po roku 2019. Sú podložené rozhodnutiami Najvyššieho súdu, Ústavného súdu, Európskeho súdu pre ľudské práva, generálneho prokurátora Slovenskej republiky, Ministerstva spravodlivosti SR, prípadne iných orgánov (napr. ombudsman) ako aj výpovedami konkrétnych osôb alebo súdom schválenými odposluchmi prípadne inými dôkazmi.

Tieto prípady vysvetľujú, prečo sa vláda SR koncom roka 2023 rozhodla iniciovať zrušenie Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ÚŠP), zvýšenie transparentnosti spolupráce medzi orgánmi presadzovania práva a spolupracujúcimi obvinenými a ďalšie systémové zmeny v trestnej politike štátu. Vláda je aj na základe týchto konkrétnych prípadov presvedčená, že ÚŠP, ktorý mal dohliadať nad zákonnosťou prípravného konania v rámci trestného konania, nie je možné zreformovať. Zlyhania ÚŠP sú natoľko vážne, že prerástli do systémových zlyhaní a jediným riešením je zrušenie tohto útvaru. Výsledkom potom bude, že sa prokurátori ÚŠP vrátia na miesta, na ktorých ich činnosť bude podliehať účinnej kontrole nadriadenými nezávislými prokurátormi (v súčasnosti kontrole nepodlieha, ako bude ďalej vysvetlené).

Viacere príklady v tomto dokumente tiež ilustrujú aj motívy pre ďalšie potrebné systémové zmeny. Tieto zmeny sú obsiahnuté vo vládou navrhovaných novelách Trestného poriadku a Trestného zákona (napr. dovolanie v prípade právoplatných dohôd o vine a treste, zostavovanie zoznamov benefitov spolupracujúcich obvinených, zefektívnenie prokurátorského dohľadu nad vyšetrovateľmi a pod.).

Úpadok trestného práva na Slovensku neprišiel zo dňa na deň. Je dôsledkom viac než tridsiatich rokov nevypočutého dopytu verejnosti po nastolení spravodlivosti. Už po roku 1989 verejnosť prirodzene očakávala vyrovnanie sa s komunistickou minulosťou krajiny. To sa však úplne nepodarilo. Nástup kapitalizmu prirodzene vyprodukoval ďalšie kauzy. Volby v roku 1998 tak neboli iba o geopolitickom zakotvení krajiny v severoatlantických a európskych štruktúrach, ale aj o dopyte voličov po vyrovnaní sa s podozreniami spájanými s obdobím takzvanej divokej privatizácie v 90. rokoch minulého storočia. Aj ten však bol vypočutý iba sčasti. Vlastnými veľkými ekonomickými kauzami boli poznačené aj vlády rokov 1998 až 2006 (ide o vlády M. Dzurindu). V predvolebnej kampani pred voľbami roku 2006 sa tak opäť objavuje aj dopyt po očiste spoločnosti, ktorý bol zhmotnený aj v snahe predsedu Smeru Roberta Fica o prijatie funkčného zákona o preukazovaní pôvodu majetku. Ústavný súd však neskôr tento zákon zrušil a jeho neskoršie sfunkčnenie bolo politicky nepriechné vzhľadom na koaličný formát vládnutia alebo jednoducho nepatrilo k politickým prioritám vlád, pretože museli v konkrétnom období riešiť témy s vážnejším a bezprostredným dopadom na každodenné hospodárenie domácností. Volanie spoločnosti po očiste a nastolení spravodlivosti tak ostalo naďalej nevypočuté.

V roku 2018 došlo k bezprecedentnej udalosti – úkladnej vražde novinára a jeho snúbenice, ktorá viedla k nekontrolovateľnému uvoľneniu za vyše dvadsať rokov naakumulovaného dopytu po očiste spoločnosti. Pravidlá zrazu išli bokom. Občianska spoločnosť a médiá prestali byť pozorné na porušenie pravidiel trestných konaní a sami začali volať po radikálnej očiste spoločnosti za akúkoľvek cenu. Vyšetrovatelia,

prokurátori a súdy tak nečelili žiadnej verejnej kritike, ak ich postupy boli spochybnené najvyššími súdnymi autoritami alebo odbornou verejnosťou. Naopak, vnímali, že musia verejnosti doručovať výsledky v podobe trestných stíhaní konkrétnych vopred pomenovaných osôb. Dialo sa to v atmosfére odplaty, ktorú vytvárali najmä politici niekdajšej vládnej koalície OĽaNO, Za ľudí a SaS. Predstavitelia politickej strany Za ľudí vytvárali zoznamy osôb, ktoré mali byť trestne stíhané – a tak stíhané aj boli. Účel začal svätiť prostriedky a cieľ bol dôležitejší než cesta, ktorou sa dosiahne. Vláda SR tento prístup odmieta.

Nebolo by úprimné tvrdiť, že v minulosti sa trestné konania vždy viedli zákonným spôsobom. Neviedli. Ukazujú to aj početné rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré súvisia s porušením práv odsúdených v takzvaných mafiánskych kauzách z konca 90. rokov minulého storočia a začiatku nultých rokov 21. storočia. Týkajú sa nekritického hodnotenia výpovedí spolupracujúcich svedkov, nezákonných benefitov či jednostranne vedeného vyšetrovania. Po udalostiach v roku 2018 však začalo dochádzať k replikovaniu týchto chýb, ale kritické otázky, či je takéto vedenie trestných stíhaní v poriadku, boli systematicky podceňované. Dôležité boli výsledky, počty podnikateľov a niekdajších verejných funkcionárov vo vyšetrovacej väzbe a okázalé policajné zásahy. Na pravidlá sa nehľadelo. Prípady, ktoré sú v tomto dokumente opísané, to jednoznačne potvrdzujú.

Politizácia trestných stíhaní

Už pred voľbami v roku 2020 vtedajšia opozícia avizovala, že ak sa dostane k moci, jej hlavným cieľom bude „pozatvárať“ vybraných politikov či podnikateľov a vyšetriť všetky médiami prezentované podozrenia spojené s korupciou. Igor Matovič a jeho strana OĽaNO najčastejšie opakovali, že po voľbách dôjde k trestnoprávnej represii a zatýkaniu politických rivalov¹².

Hlavnou témou volieb v roku 2020 sa tak stala radikálna očista spoločnosti. S týmto heslom sa nová koalícia dostala k moci.

Časť verejnosti bola od vraždy novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice nastavená v prospech masívnych zatýkaní a to bez ohľadu na ich zákonnosť. Politici už totiž vopred určili, kto je podľa nich vinný, čo verejnosť zobrala ako fakt a priala si ich odsúdenie za každú cenu, bez ohľadu na zákonnosť procesov, ktoré k tomuto želanému výsledku povedú. Vládna moc sa snažila porušením princípu prezumpcie nevinny pôsobiť ako tá, ktorá stíha kriminálnikov, no navodzovala tým v spoločnosti nielen veľmi nebezpečnú atmosféru nenávisťi, ale aj očakávania volajúce po potrestaní. Tieto neprimerané očakávania následne formovali neslobodné prostredie pre rozhodovanie niektorých súdnych inštitúcií.

Atoto všetko bolo zároveň sprevádzané únikmi citlivých informácií z prostredia vyšetrovania do spriaznených médií (najmä Denník N a Aktuality). Tieto úniky jednak porušovali princípy prezumpcie nevinny, a zároveň ohrozovali zákonnosť vedenia trestných konaní vrátane konania pred súdom.

“

„Médiá by sa mali vyhýbať spravodajstvu podkopávajúcemu prezumpciu nevinny.“

—
Výbor pre ľudské práva OSN v čl. 14 Všeobecného odporúčania č. 32 zo dňa 23.08.2007

Zvykli sme si v spoločnosti na to, že zásahy či rozhodovania o väzbe alebo samotné trestné procesy sledujeme naživo. Internet je dnes plný videí a fotografií obvinených v putách, vo väzenskom mundúre, či dokonca v zlom fyzickom a psychickom stave.

¹ [BEZ OCHRANKY - slobodná diskusia bez urážok v Partizánskom - YouTube](#)

² [Po Počiatkovi sľubuje Matovič zatvoriť aj Haščáka. V priamom prenose z Cypru skoro plakal \(dennikn.sk\)](#)

“

„Neúmyselnému či úmyselnému ovplyvňovaniu príslušného súdu zo strany iných štátnych zložiek vyslovovaním predčasných úsudkov o skutkovom stave sa treba vyvarovať. To isté platí pre niektorých súkromných mienkotvorcov, akými sú napr. médiá.“

Benátska komisia vo svojom zozname kritérií právneho štátu CDL-AD (2016)007 explicitne vymedzila prezumpciuneviny jedným zo základných kritérií právneho štátu

V prípade, ak súdy nerozhodli tak, ako si verejná mienka želala, vyšetrovatelia, prokurátori či sudcovia čelili masívnej kritike či dokonca verejnému lynču nielen zo strany politikov, ale aj médií. Pri takomto verejnom, mediálnom a politickom tlaku bolo preto „výhodnejšie“ rozhodovať a konať tak, ako si to prajú najhlasnejší kritici – médiá a politici.

Vyburcovaná časť verejnosti, novinári poznačení vraždou ich kolegu a politici, ktorí práve uchopili moc a túžili po pomste voči bývalej vládnej garnitúre, de facto vytvorili politickú či mediálnu objednávku na trestné stíhanie vybraných osôb, najmä tých, ktorí boli spojení s vládami strany Smer.

Ak si potom chcela vláda pod vedením I. Matoviča a neskôr E. Hegera udržať podporu takto vyburcovanej verejnosti, musela priniesť konkrétne výsledky. To bolo osobitne dôležité v čase začínajúcej pandémie koronavírusu a zavádzania nepopulárnych protipandemických opatrení, ktoré dôverou verejnosti vo vládu radikálne otriasali. Vláda teda najprv vytvorila dopyt na trestné stíhanie vybranej skupiny osôb a následne vytvárala politický a mediálny tlak na to, aby OČTK tieto osoby aj skutočne odstíhali. Spravodlivosť ako taká dôležitá nebola.

Vytvárali tak spoločne tlak na vyšetrovateľov, prokurátorov a sudcov. Zároveň boli zhovievaví či indiferentní voči prešľapom, pochybeniam a nezákonnostiam orgánov presadzujúcich právo. Účel svätil prostriedky. Zabudlo sa na to, že nezákonnosť sa nedá napraviť ďalšou nezákonnosťou, a že výsledok trestného procesu je rovnako dôležitý ako cesta, akou sme sa k výsledku dopracovali.

Politická objednávka

Igor Matovič

„FICO DO BASY!“

Igor Matovič sa dlhé roky ako opozičný politik stal do role najväčšieho bojovníka proti korupcii. Bol zároveň najväčším „bojovníkom“ aj proti strane Smer, ktorú celé roky z opozície verbálne napádal³. Pred voľbami 2020 bola jeho hlavnou agendou očista spoločnosti⁴, v rámci ktorej sa politikom strany Smer, ale aj iným mediálne exponovaným osobám vyhrážal, že ak príde k moci, skončia vo väzení. S vyhrážkami pokračoval aj ako premiér, či neskôr minister financií.

“

„Už chápem prečo tento skorumpovaný zmrď valí ako besný pes.“

Igor Matovič o Robertovi Ficovi

„Chcem vám sľúbiť, že teda ten Fico za tie zločiny čo spáchal skončí v base.“

Igor Matovič

„Sľúbili sme rozobrať mafiánsky brloh, ktorý tu stvoril Fico s Pellegrinim ... ľudia nás do boja vyslali ... vyhrali sme voľby ... a tak slobodní vyšetrovatelia, prokurátori a sudcovia si robia svoju robotu ... ale veľmi bohatým ľuďom v pozadí dvoch spomenutých to preveľmi vadí ... a urobia čokoľvek pre povalenie vlády.“

Igor Matovič

„Nebojte sa, ujo, Fico skončí v base. Tak ako som tu, sľubujem. Budete ho môcť chodiť navštevovať.“

Igor Matovič

³ Igor Matovic - Už chápem, prečo ten skorumpovaný zmrď valí ako... | Facebook

⁴ Igor Matovic - Sľúbili sme rozobrať mafiánsky brloh, ktorý tu... | Facebook

I. Matovič sa väzením vyhŕžal aj podnikateľom ako Norbert Bödör⁵, Miroslav Výboh či Jaroslav Haščák⁶. Tí napokon boli aj obvinení.

“

„Pán Haščák, hody a beztrestnosť sa skončili...“

Igor Matovič

„A výsledok je ten, že títo ľudia niektorí skončili v base. Skončil najbohatší človek na Slovensku, Haščák, v base. A títo ľudia teraz urobia všetko preto, aby sa im znova taká chyba nestala. A my urobíme všetko preto, aby sa im stala.“

Igor Matovič

„Mafia práve oddychuje v Dubaji“

Igor Matovič o Tiborovi Gašparovi a Norbertovi Bödorovi

Trestné stíhanie nominantov strany Smer, či známych podnikateľov verejne komentoval a verejne vyhlasoval, že ide o jeho vlastné úspechy⁷.

“

„Môj prvý skalp“

Reakcia Igora Matoviča na obvinenie Kajetána Kičuru

V právnom štáte je neprípustné, aby sa politik prihlasoval k aktivitám orgánov činných v trestnom konaní. Na Slovensku bývalá vládna garnitúra navyše navodzovala dojem, že sa o trestné konania a „zatvárania“ pričínala sama a svojimi často veľmi agresívnymi výrokmi vytvárala verejnú objednávku, cieľom ktorej bolo motivovať OČTK konať v súlade s touto verejnou objednávkou. Vytváral sa tým aj neprípustný tlak na súdy rozhodovať podľa želaní politikov, médií a verejnosti.

VZŤAHY S KAJÚCNIKMI

V tomto kontexte sa javia ako mimoriadne nevhodné stretnutia Igora Matoviča s kajúcnikmi, ktorí sú dnes kľúčovými svedkami práve v kauzách, kde sú trestne stíhaní nominanti strany Smer. I. Matovič priznal stretnutie s kajúcnikom Bernardom Slobodníkom či Ľudovítom Makóom. Tieto stretnutia potvrdili vo svojich svedeckých výpovediach aj viacerí svedkovia, ktorí B. Slobodníka vozili na stretnutia s I. Matovičom.

V prípade Ľ. Makóa sa na úrovni vlády (premiéra I. Matoviča a ministra financií Eduarda Hegera) diskutovalo o jeho preložení z pozície šéfa Kriminálneho úradu finančnej správy do SIS. Za preloženie Makóa získala SIS približne 20 miliónov eur zo štátneho rozpočtu. Kľúčový svedok, ktorého kajúcnicke výpovede Matovičovi politicky vyhovovali, tak dostal priamo od premiéra a ministra Hegera „special treatment“.

Existujú podozrenia, že dôvodom pre takéto špeciálne zaobchádzanie bolo to, že Ľ. Makó mal v minulosti pomôcť I. Matovičovi pri zahladzovaní jeho vlastnej trestnej činnosti. Rovnaké podozrenia sa týkajú aj ďalšieho kľúčového kajúcnika – Petra „Tigra“ Petrova. Ten podľa vlastných slov pomohol manželke I. Matoviča optimalizovať dane⁸.

⁵ [Igor Matovic - Mafia prave oddychuje v Dubaji | Facebook](#)

⁶ [BEZ OCHRANKY - slobodná diskusia bez urážok v Poprade - YouTube](#)

⁷ [Igor Matovic - MÔJ PRVÝ SKALP... KAJETÁN V sobotu 21.3. nás... | Facebook](#)

⁸ [Fico obviňuje Matoviča z podvodu. Tomu hrozí 12 rokov \(pluska.sk\)](#)

Pexeso Veroniky Remišovej

Veronika Remišová a vládna strana Za ľudí (2020 – 2023) zverejnili po voľbách tzv. „Pexeso“, na ktorom boli tváre ľudí, ktorí by podľa nej a jej spolustraníkov mali byť trestne stíhaní. Na týchto grafikách boli napríklad ľudia ako Milan Lučanský, Ľudovít Makó či Kajetán Kičura. Všetci títo boli neskôr aj naozaj trestne stíhaní.

Veronika Remišová
#vicepremierka

Pexeso bolo zverejnené ešte predtým, ako boli obvinení Ľudovít Makó a Milan Lučanský.

Vzhľadom na to, že „Pexeso“⁹ zverejňovala strana, ktorej kandidátka sa stala ministerkou spravodlivosti išlo o maximálne nevhodnú komunikáciu. Zároveň tým strana vytvárala dopyt po trestnom stíhaní určitých osôb, ktorý sa predstavitelia OČTK mohli snažiť plniť, aby si vyslúžili pochvalu od vládnucich strán.

⁹ Remišovej pexeso: Čo je s 'Ficovými ľuďmi', ktorých chcela odstrániť - Domáce - Správy - Pravda

Na ďalších¹⁰ „Pexesách“ strana Za ľudí zaznamenávala úspechy OČTK a zverejňovala na nich tváre ľudí, ktorých obvinili. Rovnako ako v prípade Igora Matoviča, aj tu politická strana, ktorá bola pri moci, prezentovala jednotlivé trestné stíhanie ako svoj úspech.

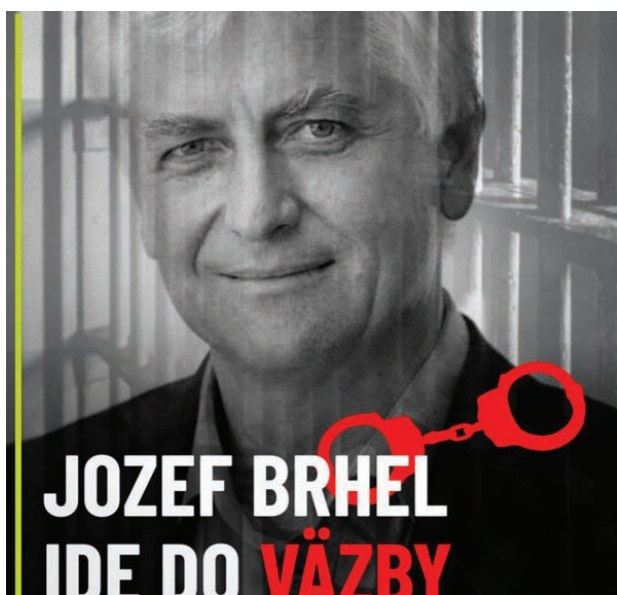

¹⁰ Remišovej pexeso: Čo je s 'Ficovými ľuďmi', ktorých chcela odstrániť - Domáce - Správy - Pravda

Grafiky

„Pexasá“ a výroky Igora Matoviča dopĺňali grafiky koalíčných politických strán na sociálnych sieťach, prostredníctvom ktorých sa jednotliví ministri či poslanci chválili trestnými stíhaniami nominantov strany Smer či známych podnikateľov. Pre každého obvineného vytvorili interné tímy koalíčných strán grafickú mustru, ktorú mohli všetci poslanci zdieľať na svojich profiloch na sociálnych sieťach.

Takýmito aktivitami nielenže ešte viac motivovali OČTK k novým obviňovaniam ďalších politikmi vybraných osôb, ale tieto osoby verejne dehumanizovali a zároveň v očiach verejnosti vytvárali očakávania, ktoré – ako sa časom ukázalo – nie vždy boli naplnené, čo viedlo k frustrácii a radikalizácii spoločnosti.

Protesty

Protesty, ktoré začala aktuálna opozícia organizovať po tom, čo vláda predstavila zámer novelizovať Trestný zákon a Trestný poriadok a zrušiť Úrad Špeciálnej prokuratúry, sú sprevádzané burcovaním verejnosti k nenávisti voči lídrom súčasnej koalície a porušovaniu prezumpcie nevinoty.

Bývalý minister školstva za stranu SaS Branislav Gröhling dokonca zašiel tak ďaleko, že premiéra Roberta Fica označil vo svojom prejave na proteste za šéfa slovenských mafiánov, ktorý by mal byť do konca života vo väzení.

“

„Vedľa Kočnera by mal v base dožiť aj Robert Fico.“

—
Branislav Gröhling

Na protestoch tak davy ľudí na popud opozičných politikov skandovali heslá ako napríklad „Fico do basy!“.

Treba dodať, že R. Fico nie je trestne stíhaný. Takýmito výroky a vytváraním dojmu, že konkrétna osoba by mala byť odsúdená, nehladiac na to, či existujú dôvody na jej odsúdenie, aktuálne opozícia znova v spoločnosti vytvára emóciu pomsty a radikalizuje spoločnosť. Opozícia pokračuje v tých istých krokoch, na základe ktorých bolo v posledných rokoch tolerované masívne porušovanie princípov právneho štátu.

Dovolanie ministerky

Začiatkom januára 2021 prepustil Najvyšší súd z väzby podnikateľa Jaroslava Haščáka, obvineného v rámci vyšetrovania kauzy Gorila, s odôvodnením, že neexistovali nielen dôvody na väzbu, ale ani na samotné vznesenie obvinenia. V tom čase novozvolený špeciálny prokurátor Daniel Lipšic podal vo februári 2021 ministerke spravodlivosti Márii Kolíkovej (Za ľudí) podnet na dovolanie, pretože sa s rozhodnutím Najvyššieho súdu nestotožnil a trval na tom, že existujú dôvody na väzobné stíhanie J. Haščáka. Urobil tak napriek tomu, že pre svoju zaujatosť v kauze Gorila sa neskôr sám vylúčil z tohto trestného konania, pričom podľa jeho vlastných tvrdení je zaujatý od roku 2012, kedy ako minister vnútra vydal rozkaz, ktorým zriadil špecializovaný vyšetrovací tím Gorila.

M. Kolíková na základe podnetu podala vo veci dovolanie. Vzhľadom na to, že Kolíkovej strana Za ľudí predtým zverejňovala „pexasá“ a grafiky s fotografiami J. Haščáka a oslavovala jeho zadržanie a väzobné stíhanie, javí sa, že ministerka bola ovplyvnená politickou objednávkou jej vlastnej strany.

Dovolanie tak bolo výsledkom politickej angažovanosti ministerky a vypočutím dopytu vytvoreného vtedajšou koalíciou. Potvrzuje to koniec koncov aj rozhodnutie 5-členného dovolacieho senátu Najvyššieho súdu SR. Ten dovolanie odmietol a stotožnil sa s rozhodnutím Najvyššieho súdu, ktorý nevidel dôvody ako na väzbu, tak ani na obvinenie.

Dovolací senát sa navyše veľmi podrobne venoval¹² procesným pochybeniam ministerky. Ukázal, že procesne nezvládnuté dovolanie ministerky spravodlivosti bolo obyčajnou šikanou obvinených. A na margo procesných zlyhaní ministerky pri doplnení dovolania súd poznamenal, že „vzhľadom na to, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým sa vážne zasahuje do právoplatných rozhodnutí (o to viac je závažnosť citelná pri väzobných rozhodnutiach), je postup ministerky neakceptovateľný.“

Ochrana

Pokyny ministra vnútra

V lete 2021 Úrad inšpekčnej služby pod dozorom Krajskej prokuratúry Bratislava realizoval zaistovanie obvinených Csabu Dömötöra, Mateja Zemana a Petra Petrova. Trojica bola podozrivá, že sa koordinovala s vyšetrovateľmi NAKA a vypovedala nepravdivo v exponovaných kauzách (napr. Očistec).

Z dôvodu, aby nedošlo k vyzradeniu realizácie, inšpekcia povolala do Bratislavy zásahovú jednotku zo Sobraniec. Keď sa o zásahu dozvedel vtedajší policajný prezident Peter Kovařík, ktorý bol v tom čase na dovolenke, dal pokyn k zastaveniu zásahu, v dôsledku čoho dvaja obvinení, M. Zeman a P. Petrov, ušli¹³.

P. Kovaříkovi bolo následne vznesené obvinenie za zneužitie právomoci verejného činiteľa v súvislosti s prerušením realizácie. Bránil sa tým, že konal na základe pokynu, ktorý mu udelil vtedajší minister vnútra Roman Mikulec¹⁴. R. Mikulec vo svojom stanovisku zasa uviedol, že konal na základe dotazov novinárov, ktorí podľa jeho vyjadrenia teda mali mať priamy vplyv na jeho konanie, t.j. na prerušenie policajného zásahu. Zastavenie akcie ospravedlňoval tým, že nasadenie policajtov zo Sobraniec bolo podľa neho protiprávne. V septembri 2023 podal prokurátor v tejto súvislosti obžalobu na P. Kovaříka pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa v súbehu so zločinom marenia spravodlivosti.

„My sme tu teraz chránená zver“

Odpočúvanie kancelárií príslušníkov Policajného zboru okolo vyšetrovateľa NAKA Jána Čurilla potvrdilo politické presahy do vyšetrovania a ukázalo, ako sami seba títo vyšetrovatelia vnímajú¹⁵. Samotný J. Čurilla kolegom vysvetľuje, že vtedajší minister Roman Mikulec sa usiluje čo najviac ich ochrániť pred tým, aby ich prípadne policajná inšpekcia obvinila a prišli tak o vyšetrovanie politicky citlivých káuz. Z nahrávok¹⁶ vyplýva, že R. Mikulec tieto záležitosti osobne rieši aj na Úrade špeciálnej prokuratúry.

“

„Toto bude rodeo, akože to nám povedal aj minister, že ja viem, že to bude masaker, ale že musíme ich zastaviť (inšpekciu). Robte, čo t reba. (...) Ešte je na ÚŠP minister. Lebo to rieši aj minister...“

Policajti NAKA

“

„To počkaj, to počkaj. Pretože on (Mikulec) teraz, čo robí ohľadne toho, čo že, že nás majú realizovať, čo ten chlap robí, ty kokot. My sme tu chránená zver teraz!“

Ján Čurilla

¹³ Prokurátor: Keď dal policajný prezident stopnúť zásah, obvinený ušiel jednotke priamo pred očami | Aktuality.sk

¹⁴ S Raštom Striškom o kauze policajnej inšpekcie. Minister Mikulec zavádza, možno až klame (noviny.sk)

¹⁵ Policajní vyšetrovatelia z NAKA zavarili aj Mikulcovi (pluska.sk)

¹⁶ Informácie pochádzajúce z odpočúvaní vyšetrovateľov NAKA a z rôznych vyšetrovacích spisov (napr. výpovede) boli pri príprave tohto dokumentu poskytnuté rôznymi obhajcami, ktorí majú legálny prístup k týmto materiálom.

(Policajný) Prezident

Politické tlačové konferencie

Po odchode Milana Lučanského z funkcie policajného prezidenta, minister vnútra Roman Mikulec zorganizoval nové výberové konanie. Na verejnom vypočutí sa komisia rozhodovala medzi dvoma uchádzačmi – Štefanom Hamranom a Petrom Kovaříkom. Š. Hamran výberovým konaním neprešiel a policajným prezidentom sa stal P. Kovařík¹⁷.

Ten bol neskôr obvinený v súvislosti so zmarením zásahu Úradu inšpekčnej služby voči spolupracujúcim obvineným, ktorí boli podozriví z krivej výpovede a v septembri 2023 bola na neho podaná aj obžaloba. Vedením polície preto minister R. Mikulec poveril šéfa Lynx Commanda Š. Hamrana. Následná zmena zákona umožnila priame vymenovanie Š. Hamrana do funkcie policajného prezidenta bez výberového konania.

Š. Hamran na čele polície komunikoval ako politik. Pravidelne organizoval tlačové konferencie, na ktorých komentoval jednotlivé trestné stíhania, vyjadroval sa na adresu predstaviteľov vtedajšej opozície (Smer, Hlas) spôsobom porušujúcim prezumpciu nevinu a na tlačových besedách opakovane prezentoval dôkazy z vyšetrovacích spisov.

Š. Hamran oznamoval obvinenie dotknutým osobám zverejnením obvinenia v médiách. O zadržaní bývalého ministra za stranu SMER Roberta Kaliňáka informoval Š. Hamran v diskusii u novinára Mareka Vagoviča. Vyjadril svoje „presvedčenie“, že dôkazy vedú aj na najvyššie poschodia štátu a že možno už čoskoro sa dozvieme, že „korupcia na najvyšších miestach existuje“. Policajný prezident v zmysle zákona týmito informáciami nemôže disponovať.

O tom, že Š. Hamran má viac informácií, ako by mal policajný prezident v právnom štáte mať, svedčilo napr. aj jeho vyjadrenie v relácii Na telo TV Markíza¹⁸, kde avizoval, že polícia obvinila jedného z koalíčných poslancov Národnej rady.

“

„Dozvedel som sa, že vznášame obvinenie voči politicky exponovanej osobe z koalície.“

Štefan Hamran

Na inej tlačovej konferencii Š. Hamran informoval verejnosť o zadržaní a následnom prepustení viacerých osôb v súvislosti s vraždou študenta Daniela Tupého, ktorá sa stala v roku 2005. Neskôr sa ukázalo, že išlo o nepravdivé informácie, pričom predmetná tlačová konferencia bola súčasťou policajnej taktiky. Policajný

¹⁷ Policajným prezidentom bude zrejme Kovařík, hlasovala zaňho aj opozícia (dennikn.sk)

¹⁸ Š. Hamran: S Matovičom a Hegerom sme sa nedávno stretli, ale o Ficovi sme nehovorili | TVNOVINY.sk

prezident sa tak verejne priznal k tomu, že pomáhal vyšetrovateľom vyšetrovať, čo je v zmysle Trestného poriadku neprípustné.

Pár týždňov pred voľbami zorganizoval Š. Hamran tlačovú konferenciu, na ktorej bol vedľa neho umiestnený monitor so svetelnou ilustráciou¹⁹ zavraždeného novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice Marty Kušnírovej. Počas svojho prejavu pred novinármi sa venoval odkazu J. Kuciaka, čo aj jeho fanúšikovia označili za politickú nadprácu.

V rámci tlačovej besedy v predvolebnom období prezentoval priamo dôkazy²⁰ z vyšetrovacieho spisu. Mená podozrivých osôb boli zatmavené, z prvého písmena a kontextu toho, čo policajný prezident hovoril, však bolo úplne zrejmé, ktoré osoby sú podozrivé z trestného činu. V tejto veci pritom tieto osoby do dnešného dňa obvinené neboli. Š. Hamran na nich len ukázal prstom, prezumoval ich vinu a nechal novinárov, aby si dôkaz z jeho tlačovej konferencie vysvetlili po svojom.

¹⁹ Hamran ukázal, ako policajná inšpekcia prepísala list Ježiškovi (dennikn.sk)

²⁰ Policajný prezident Hamran: V kauze Bödöra, Gašpara a Stahla je nahrávka, ktorá zneistila politikov (zverejnená analýza) | Aktuality.sk

Kandidatúra na prezidenta

Svoje politické ambície Štefan Hamran dlho popieral, čím sa bránil voči kritike, že vystupuje viac ako politik než policajný prezident. Po tom, čo bol po voľbách odvolaný z funkcie policajného prezidenta, sa zúčastnil na politických protestoch aktuálnej opozície a verejne vyhlásil²¹, že zvažuje kandidatúru na prezidenta Slovenskej republiky. Kandidatúru si nakoniec rozmyslel, no svoj vstup do politiky už dnes nevyučuje. Potvrzuje tak podozrenia, že trestné stíhania vedené za jeho úradovania a na nich nadväzujúce tlačové konferencie a mediálne vyhlásenia boli pre neho najmä výťahom k politike.

²¹ Štefan Hamran zvažuje kandidatúru na prezidenta (dennikn.sk)

Stretnutia sudcu Najvyššieho súdu

Sudca Juraj Kliment musel vysvetľovať viaceré stretnutia, ktorých uskutočnenie vzbudzuje vážne otázky o súlade s povinnosťou sudcu zdržať sa všetkého, čo by mohlo spochybniť jeho nestrannosť (Bod 2.3, 2.4, 3.1 Bangalórske zásady). J. Kliment sa pravidelne stretával s Danielom Lipšicom – v tom čase advokátom²².

J. Kliment sa stretol aj s riaditeľom SIS a dokonca aj s Igorom Matovičom a Borisom Kollárom²³. K obsahu stretnutia sa ani jeden z prítomných nevyjadril. Netransparentné stretávanie výkonnej, zákonodarnej a súdnej moci je však v právnom štáte neprípustné.

“

„V osobnom kontakte s osobami vykonávajúcimi právnické povolanie, ktoré pravidelne pôsobia na príslušnom súde, je sudca povinný vyhýbať sa situáciám, ktoré by mohli dôvodne viesť k podozreniu, že sudca nekoná nezaujato a nestranne.“

—
Bod 2.3, 2.4, 3.1 Bangalórske zásady správania sudcov

²² *Lipšic sa ako advokát mal stretávať so sudcom Klimentom (pluska.sk)*

²³ *Zoroslav Kollár poukázal na podozrivé stretnutie Borisa Kollára, Igora Matoviča a sudcu Klimenta (video) - SITA.sk*

Medializácia

Úniky do médií

NOVINÁRI INFORMOVANÍ AKO PRVÍ

Posledné roky bola spoločnosť pravidelným svedkom situácií, že obvinení sa o svojom obvinení dozvedali z médií. Rovnako sa z médií dozvedali aj tom, či bolo vyhovené ich sťažnostiam alebo či na nich bola podaná obžaloba.

O obvinení sa z médií dozvedeli napríklad Tibor Gašpar, poslanci NR SR Martin Borguľa a Patrik Linhart²⁴, či podnikateľ Jaroslav Haščák alebo Dana Arpášová. Poslední dvaja menovaní sa z médií dozvedeli aj to, že prokurátor podal návrh na ich väzobné stíhanie. Informáciu zverejnil ako prvý Denník N, v ktorom pracuje novinárka Monika Tódová, ktorá je so sudkyňou P. Záleskou, ktorej bol návrh na väzbu doručený, v partnerskom vzťahu.

V auguste 2023 NAKA obvinila riaditeľa SIS Michala Aláča²⁵ a šéfa Národného bezpečnostného úradu Romana Konečného. Obaja sa o svojom obvinení taktiež dozvedeli z médií²⁶. Predchodca M. Aláča Vladimír Pčolinský sa zasa z médií dozvedel o tom, že prokurátor na neho podal obžalobu²⁷.

MÉDIÁ PRI ZÁSAHOCH

S realizáciami domových prehliadok, prehliadok iných priestorov a pozemkov alebo doručovaním obvinení a realizáciou zadržania obvineného je od roku 2019 spojené aj podozrenie, že v niektorých spoločensky významných prípadoch o tom vopred vedeli novinári. Tí mohli následne zachytiť tzv. perp walk, teda chôdzu spútaných obvinených v sprievode ozbrojených príslušníkov Policajného zboru.

Prvé a pravdepodobne najvážnejšie takéto podozrenie súvisí s justičnou kauzou Búrka. Informácie o menách niektorých obvinených mali novinári niekoľko hodín pred ich zadržaním a tak boli niektoré redakcie pred bytom sudkyň Moniky Jankovskej či Jarmily Urbanovej skôr než polícia. Na mieste bydliska ľudí, tesne pred tým, ako ich NAKA prišla zadržať, boli novinári aj v ďalších prípadoch.

Vážne podozrenie sa objavuje v prípade obvinenia podnikateľa J. Haščáka v decembri 2020, pri ktorom došlo aj k obsadeniu sídla investičnej skupiny Penta v Bratislave viac ako šesťdesiatimi ozbrojenými príslušníkmi protiteroristickej jednotky tzv. Lynx Commanda. Európsky súd pre ľudské práva preveruje, či informácie o tomto zásahu nedostali vybraní novinári z portálu Aktuality.sk vopred, aby tak mohli vzniknúť zábery J. Haščáka v sprievode kukláčov. Polícia J. Haščáka do budovy predvádzala hlavným verejným vchodom, hoci existovali aj menej exponované možnosti.

²⁴ [Linhart zo Sme rodina sa o svojom obvinení dozvedel z médií. Je to absurdné, reagoval | ta3](#)

²⁵ [Šéf SIS sa o svojom obvinení dozvedel z médií - Správy RTVS](#)

²⁶ [Riaditeľ NBÚ sa o obvinení dozvedel z médií, je na dovolenke \(teraz.sk\)](#)

²⁷ [Pčolinský sa o tom, že ho obžalovali, dozvedel 'tradične' - z médií - Domáce - Správy - Pravda](#)

Tzv. perp walk²⁸ je v Európe vnímaný kriticky, pretože narúša prezumpciu nevinoty (fotografie spútaných obvinených alebo obvinených v sprievode polície podporujú mienku o vine podozrivej osoby).

“

„...Perp walks both open the possibility for the general public to produce its own judgement of the perp before the matter is addressed by the judicial system. This judgement is often facilitated by social media in the case of cancel culture, and it is not guided by any procedural rights or guarantees for the ‘canceled’ individual or the suspected criminal. The ‘canceled’ individual is tried under laws that have not been established within criminal or civil laws: social media users on any side of the political spectrum can unilaterally decide who should be ‘canceled’. While perp walk and cancel culture appear to be the modern-day public shaming sanctions, replacing those that date back to the Medieval Ages, modern procedural judicial rights have evolved substantially to serve as mechanisms against tyranny and arbitrary abuse of power that cancel culture and perp walk counter.“

NAHRÁVKY Z CHATY

V októbri 2021 Denník N²⁹ a neskôr Aktuality.sk zverejnili obrazovo-zvukové záznamy z odpočúvania poľovníckej chaty v obci Čifáre pri Leviciach, ktoré sa k nim dostali z prostredia OČTK. V priebehu roka 2021 sa na nej stretávali predseda Smeru Robert Fico, advokáti Robert Kaliňák, Pavol Gašpar, Marek Para alebo podnikateľ Miroslav Bödör.

Zverejnenie záznamov patrí k zásadným momentom napätých vzťahov medzi orgánmi presadzovania práva. Ihneď po ich úniku sa na ne začali odvolávať politici aj predstavitelia prokuratúry, aby tak legitimizovali svoje postupy a prezentovali vinu obvinených.

²⁸ *A Return to Public Square Trials? How Cancel Culture and Perp Walks May Undermine Trial Impartiality and Criminal Justice — Columbia Undergraduate Law Review (culawreview.org)*

²⁹ *Polícia nahrala druhú Gorilu, ide o odpočúvanie Fica, Kaliňáka aj Bödöra staršieho na chate (dennikn.sk)*

³⁰ *Lipšic: Podpálenie auta vyšetrovatelky? Boli to len chlapecké reči. Ako na chate s Ficom - Domáce - Správy - Pravda*

Napríklad špeciálny prokurátor Daniel Lipšic pri mnohých mediálnych vystúpeniach argumentuje³⁰, že na chate sa nikto nerozprával spôsobom, že by bol nevinný, čím systematicky sponchyňuje prezumpciu nevinoty obvinených osôb a koná v rozpore s Etickým kódexom prokurátora.

“

„Keď sme mali možnosť zachytiť diskusie na poľovníckej chate, tam sa nikto netváril, že sa ide zastávať nevinných ľudí. Tam riešili, ako im pomôcť, aby nerozprávali ďalej.“

Daniel Lipšic

“

„Prokurátor v trestnom konaní v plnom rozsahu rešpektuje princíp prezumpcie nevinoty, verejne nevyslovuje presvedčenie o vine alebo nevine osoby, ktorá je podozrivá, obvinená alebo obžalovaná, s výnimkou oficiálnych vyjadrení v rámci súdneho konania.“

Bod 2.1.3 Etického kódexu prokurátora

ĽUBOMÍR DAŇKO

Podozrenia z úniku informácií priamo z prostredia vyšetrovacích orgánov smerom k médiám sa potvrdili aj koncom roka 2023. Bývalý šéf NAKA Ľubomír Daňko absolvoval vyšetrenie na polygrafe, ktoré bolo vykonané za cieľom prešetrenia únikov informácií do médií³¹. Detektorom informácií neprešiel. Znamená to, že pri otázke na to, či vynášal citlivé informácie médiám odpovedal „nie“, čo však detektor vyhodnotil ako lož. Ľ. Daňko následne sám dobrovoľne požiadal o odchod do civilu, čím sa vyhol ďalšiemu prešetrovaniu únikov.

³¹ <https://standard.sk/522210/sef-naka-konci-dovodom-mozu-byt-aj-uniky-informacii-do-vybranych-medii>

Mediálna show

PROTIKORUPČNÝ EVENT

Nadácia Zastavme korupciu organizuje každý rok protikorupčný festival, na ktorý ako hostí pozýva aj ľudí z polície, prokuratúry či súdov. Na podujatí mali návštevníci možnosť odfotiť sa pri obrandovanej fotostene s cedulkami s rôznymi textami. Texty na cedulkách boli veľmi nevhodné, zaujaté a porušovali prezumpciu nevinny rôznych obvinených. To, že organizátor takéto rekvizity vyrobil, je však skôr morálnym problémom. Ozajstným problémom však bolo to, kto všetko sa s týmito rekvizitami fotil.

V roku 2022 sa festivalu zúčastnili napríklad prokurátor ÚŠP Ján Šanta, policajný prezident Štefan Hamran či šéf NAKA Ľubomír Daňko. Tí sa odfotovali aj pred spomínanou fotostenou, pričom držali v ruke cedulku s nevhodným nápisom. Ľ. Daňko na kameru ukázal cedulku s nápisom „NAKAždú sviňu sa voda varí“ a policajný prezident zase rekvizitu s textom „Je tu VÝBOHne ako v Dubaji“³².

Šéf NAKA Ľ. Daňko (predtým vyšetrovateľ) tak označil obvinených za svine a Štefan Hamran odkazoval na obvineného podnikateľa Miroslava Výboha, ktorý žije v Dubaji. Ľ. Daňko a Š. Hamran tak opäť raz ukázali, že prekročili akékoľvek zábrany a vedené trestné stíhania vnímajú zaujato a politicky.

Z Instagramu Moniky Tódovej

³² *Prestrelili: O Nadácii Zastavme korupciu, NAKA a sviniach (pluska.sk)*

Zásahy

K vytváraniu tlaku na obvinených a formovaniu verejnej mienky prichádzalo už v úvode trestného stíhania, priamo pri zásahoch a zadržávaní obvineného. Zásahy boli často neprimerané, teatrálné, zbytočné či dokonca nezákonné. Cieľom bolo obvineného vystrašiť radikálnosťou zásahu (mierenie zbraňami na blízky, vrtuľník,...) a tým ho dotlačiť k priznaniu hneď na začiatku.

Keďže bežní ľudia často nevnímajú rozdiel medzi obvinením a odsúdením, fotografie obvinených v putách aj podľa zahraničnej odbornej literatúry podporujú ľudí v nesprávnej mienke, že daný človek trestný čin spáchal a je vinný. O to negatívnejšie potom ľudia vnímali nevyhovenie návrhu na väzbu, prípadne prepustenie z väzby v relatívnej krátkom čase.

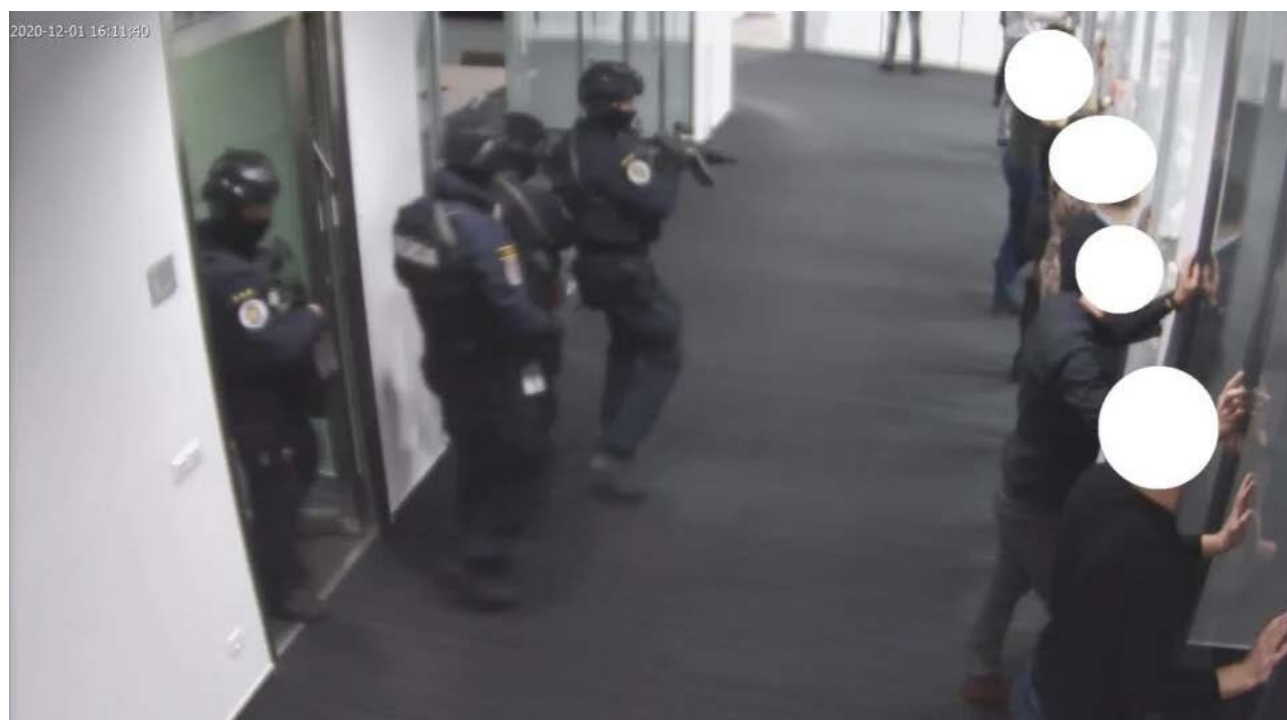
Protiteroristická jednotka v kanceláriách

Masívny zásah

1. decembra 2020 vtrhli do bratislavskej kancelárskej budovy Digital Park, v ktorej sídli spoločnosť podnikateľa Jaroslava Haščáka Penta, desiatky ozbrojených kukláčov zo špeciálnej protiteroristickej jednotky (Lynx komando). Jej primárnou úlohou je zasahovať proti teroristom či ozbrojeným gangom. V tomto prípade však mala na starosti zabezpečiť kancelárske priestory spoločnosti Penta, v ktorej sa v danom čase nachádzala približne stovka nezbrojených zamestnancov.

Zamestnanci a iní prítomní návštevníci museli dlhšiu dobu stáť s rukami nad hlavou čelom k stene, nemohli zavolať príbuzným, vyzdvihnúť deti zo škôlok či navštíviť toaletu bez sprievodu policajta. V úvode zásahu na nich policajti priamo mierili zbraňami a do vrátnika, ktorého predtým donútili lahnúť si a nekládol žiaden odpor, jeden z policajtov dokonca kopol.

Zamestnanci boli obmedzení na osobnej slobode po dobu niečo vyše hodiny. Dodnes nie je známe, prečo boli v prípade zásahu v Digital Parku nasadené takéto enormné ozbrojené policajné sily a prostriedky. Faktom však je, že podnikateľ J. Haščák sa v čase zásahu nachádzal na výsluchu na policajnom prezídiu; skutok pre ktorý bol stíhaný, sa mal stať pred viac ako 15-timi rokmi, teda v čase, kedy budova, ktorú protiteroristické komando obsadilo ani neexistovala; a vyšetrovanie v tejto veci prebiehalo už od roku 2015, pričom podnikateľ s políciou roky plne spolupracoval.

Chýbajúce súhlasy

Pre nasadenie takto rozsiahleho zásahu musí mať vyšetrovateľ súhlas policajného prezidenta a riaditeľa NAKA. Podľa doteraz medializovaných informácií³³ však vyšetrovateľka takýto súhlas od dotýčajných nemala. Nie je to formalita. Nasadiť protiteroristickú jednotku, ktorá je jediná svojho druhu na Slovensku, bez potrebných súhlasov, je mimoriadne závažným zneužitím právomoci vyšetrovateľky a vedúcej špecializovaného tímu Gorila Martiny Babacsovej.

Rozhodnutie Ústavného súdu

Podľa nálezů Ústavného súdu bol zásah v Pente protiústavný. Dôvodom bola v prvom rade všeobecná formulácia príkazu na prehliadku, ktorým vyšetrovateľka M. Babacsová a prokurátor O. Repa vytvorili podklad pre „lovenie“ akýchkoľvek dôkazov, t.j. podmienky pre hľadanie a odňatie čohokoľvek, a to bez akýchkoľvek limitov, ktoré mali byť určené v príkaze.

Ústavný súd poukázal³⁴ aj na dlhší odstup od spáchania skutkov (r. 2006) a začatia trestného stíhania (r. 2015). Ústavný súd v tomto smere konštatoval, že OČTK sa vôbec nevysporiadali s otázkou, či po takom dlhom čase bolo naozaj reálne domnievať sa, že sa v priestoroch budú nachádzať veci súvisiace s tak starými skutkami. Nezákonnosť prehliadky konštatoval aj Generálny prokurátor Maroš Žilinka vo svojom rozhodnutí, ktorým zrušil obvinenie J. Haščáka. Rovnako aj dva senáty Najvyššieho súdu (spolu osem sudcov Najvyššieho súdu) konštatovali, že na vznesenie obvinenia neboli dané dôvody. V tomto svetle sa tak teatrálny zásah javí byť ešte účelovejší a politicky motivovaný.

³³ *Razia v Pente: Antedatovali žiadosť o nasadenie kukláčov? (pluska.sk)*

³⁴ *Príkaz na prehliadku v Digital Parku II a súhlas prokurátora s príkazom sú protiústavné - Kauza Gorila*

ESLP

Politickú motiváciu pre realizáciu zásahu vzhladol aj Európsky súd pre ľudské práva. Sťažnosť J. Haščáka voči zásahu a aj nezákonným únikom do médií, ktoré sú podložené dôkazmi o tom, že novinári portálu Aktuality sa na mieste zásahu nachádzali ešte pred jeho začiatkom, prijal na ďalšie konanie.

Na základe oznámenia ESLP a odkazov na použiteľnú judikatúru v ňom je možné predpokladať, že procesná diskusia ESLP so slovenskou vládou a sťažovateľom bude najmä o zlyhaní štátu pri plnení pozitívneho záväzku štátu nevystavovať J. Haščáka únikom z vyšetrovania do médií vrátane nesplnenej povinnosti štátu tieto úniky riadne vyšetriť.

Osobitne významný je fakt, že ESLP sťažnosti podnikateľa vecne prejedná aj v rozsahu podľa čl. 18 Dohovoru³⁵. Účelom čl. 18 Dohovoru³⁵ je chrániť pred zneužitím moci štátu. Môže ísť o situáciu, v ktorej by skutočným motívom zadržania J. Haščáka a prehliadky priestorov v komplexe Digital Park bolo napríklad poškodenie jeho povesti, nepripustný nátlak na J. Haščáka alebo politický účel v podobe manifestovania straty jeho „nedotknuteľnosti“.

V minulosti ESLP konštatoval porušenie čl. 18 Dohovoru takmer výlučne vo vzťahu k štátom, ktoré vykazovali alebo stále vykazujú problémy s kvalitou demokracie (Rusko, Moldavsko, Azerbajdžan,...).

³⁵ *ESLP skúma, či zásah v Digital Parku nebol iba teatrálnou demonštráciou moci - Kauza Gorila*

Zásah voči riaditeľovi SIS

Neprimeraný zásah

O 5-tej hodine ráno vypáčila NAKA vchodové dvere na bytovom dome, v ktorom býval vtedajší riaditeľ tajnej služby Vladimír Pčolinský. Na vchodové dvere do bytu mu už kukláči zaklopali a vtrhli dnu.

Pôvodne dokonca NAKA plánovala³⁶, že mu výbušninou odpáli okná na byte, cez ktoré vtrhne dnu, keďže šéf SIS býval na prízemí. K tomu nakoniec neprišlo.

V byte sa nachádzala jeho manželka, poslankyňa Národnej rady za stranu Sme rodina a ich 9-ročná dcéra, ktorá má zdravotné postihnutie. O to ťažšie rodina V. Pčolinského ranný zásah prežívala³⁷. Nehovoriac o tom, že na zásah v byte poslankyne polícia nemala potrebný súhlas Národnej rady.

“

„Je to malé dieťa, ktoré muselo zažiť behanie NAKA so samopalmi v byte. Kto sa pýtal v Národnej rade, či môžu vniknúť poslankyni, mojej neveste, do bytu? Na to, aby mohli riešiť byt poslankyne a vniknúť doň, musia mať súhlas parlamentu. Jeho mohli zavolať na pracovisko alebo ho predvolať a on by bol išiel. Lenže tu išlo o zastrašovanie a ukázanie silnej moci a dôležitosti.“

Mama V. Pčolinského

Zásah bol zbytočnou demonštráciou sily, nakoľko to, že sa pravdepodobne chystá jeho zadržanie, tušil V. Pčolinský už pár dní vopred. Indíciou bol aj anonymný list, ktorý mu niekto nechal v garáži. Tou druhou bolo, že jeho osobná ochranka zahliadla v blízkosti jeho bydliska podozrivé auto a v ňom pána, ktorý o sebe hovoril, že je policajt okresného oddelenia v Bratislave III. Ochranka túto skutočnosť preverovala a ukázalo sa, že muž z auta klamal. Pravdepodobne bolo jeho úlohou sledovať, kedy V. Pčolinský odchádza z domu a kedy prichádza z práce.

Do práce chodil každý deň a preto polícia vedela, kde sa bude nachádzať. V. Pčolinského stačilo iba predvolať, čím by sa eliminovalo potenciálne riziko stretu medzi jeho ochrankou a príslušníkmi NAKA. K nemu síce nedošlo, ale riziko, že k prestrelke medzi oboma stranami mohlo dôjsť, bolo veľmi vysoké.

³⁶ *Bývalý šéf SIS obvinený z korupcie: „Pri mojom zadržaní plánovali použiť výbušninu“ (youtube.com)*

³⁷ *Marcela Pčolinská: Syn Vlado išiel po pravde. Bolo potrebné ho umlčať a odstaviť - Regióny - Správy - Pravda*

Ohrozenie bezpečnosti

Teatrálny zásah v dome V. Pčolinského mohol zásadne ovplyvniť aj bezpečnosť Slovenska. V štandardnom prípade by v inej krajine šéfa tajnej služby predvolali, dobrovoľne by sa vzdal svojej funkcie a následne by ho bez okázalostí obvinili. Dôvodom je, že postup, ktorý zvolila NAKA, zásadne znížil dôveryhodnosť našej tajnej služby v očiach zahraničných partnerov. Bezpečnosť štátu pritom závisí aj od toho, aké informácie dostáva SIS od zahraničných partnerov.

Partneri videli riziko v tom, že sa k utajovaným informáciám, ktoré Slovensku partnerské služby v cudzine poskytli, mohli pri zásahu dostať nepovolané osoby. SIS preto po zadržaní V. Pčolinského musela zahraničné tajné služby ubezpečiť, že polícia sa k informáciám od nich nedostala.

Ešte závažnejšie znie informácia, že NAKA pôvodne plánovala zasiahnuť priamo v budove SIS. To by nielenže významne ohrozilo reputáciu a dôveryhodnosť SIS, ale aj bezpečnosť ľudí, ktorí by v tom čase boli prítomní v SIS. V takejto situácii by zaručene prišlo k ozbrojenému stretu vnútornej ochrany objektu a príslušníkov NAKA; podľa zákona totiž SIS patrí k ozbrojeným štátnym zborom podobne ako polícia.

Zásah u šéfa tajnej služby svedčí o tom, že vyšetrovatelia a prokurátori stratili akékoľvek zábrany a nebrali do úvahy možné riziká a vybrali si spôsob zásahu, ktorý je síce „marketingovo zaujímavý“, pre krajinu však nebezpečný³⁸.

“

„Z medzinárodného hľadiska je to zlé, ide o dôveryhodnosť informačnej služby, ktorá sa veľmi ťažko budovala po obdobiach pána Lexu. Dôveryhodnosť sa takýmto spôsobom určite nezískava, ale stráca.“

Karol Mitrik, bývalý šéf SIS

³⁸ [HNOnline.sk - Situácia v SIS je nepriaznivá, z medzinárodného hľadiska je to zlé, hovorí bývalý šéf Mitrik](#)

Pochybný zásah na súde

V roku 2022 sa NAKA pokúsila hrubým spôsobom získať utajovanú prílohu k súdnemu spisu v jednom z exponovaných prípadov. Incident sa udial na Okresnom súde Bratislava II. V priebehu 48 hodín sa trikrát pokúsili utajovanej prílohy zmocniť, sudcom hrozili aj prehliadkou budovy súdu. „Keď som trvala na tom, že spis im nevydám, príslušníčka NAKA, meno neviem, uviedla, že bez spisu neodídu. (...) Za 32 rokov svojej súdnej praxe som sa s podobným správaním polície ešte nestretla,“ uviedla v zázname o incidente sudkyňa Iveta Halvoňová³⁹.

NAKA chcela získať utajované dokumenty k trestnému stíhaniu spolupracujúceho svedka Ľudovíta Makóa a bývalého námestníka riaditeľa SIS Borisa Beňu. Krajská prokuratúra Bratislava ich podozrieva, že krivo svedčia proti riaditeľovi SIS Vladimírovi Pčolinskému.

Vtedajšia ministerka spravodlivosti Mária Kolíková po incidente odvolala predsedu Okresného súdu Bratislava III Romana Fitta preto, že nevyšiel v ústrety policajtom. Národný bezpečnostný úrad neskôr skonštatoval, že sudcovia postupovali správne a polícia nesprávne⁴⁰. R. Fitt nebol rehabilitovaný.

³⁹ [Pri čudnom zákroku na súde sa NAKA pokúšala zmocniť utajených dokumentov \(adamvalcek.sk\)](#)

⁴⁰ [NAKA pochybila pred raziou na Okresnom súde Bratislava III \(pluska.sk\)](#)

Zásah v dome Brhelovcov

Zranení

Neter podnikateľa Jozefa Brhela st. Barbora Brhelová podala v súvislosti s okázalým zásahom kukláčov v dome⁴¹ jej otca Petra Brhela (tiež bol vyšetrovaný pre korupciu, ide o brata Jozefa Brhela st., pozn.) B. Brhelová tvrdí, že zásah proti nej bol neprimerane silný a bola pri ňom zranená, čo si vyžiadalo jej hospitalizáciu. Dožadovala sa riadneho vyšetrenia okolností zásahu, ale podľa vlastných tvrdení bezúspešne.

ESLP

Jej sťažnosť na ďalšie konanie prijal ESLP. Vlády sa pýta⁴², či takáto silná razia v dome P. Brhela bola nevyhnutná, ale aj na jej súlad so zákonom o policajnom zbore, podľa ktorého sa Lynx Commando nasadzuje proti teroristom, únoscom a nebezpečným páchatelom.

⁴¹ *Dcéra obvineného Petra Brhela sa rozhodla konať: Trestné oznámenie | Nový Čas (cas.sk)*

⁴² *Barbory Brhelovej*

Lovenie dôkazov u Branislava Zuriana

Domovú prehliadku u niekdajšieho riaditeľa Národnej kriminálnej agentúry Branislava Zuriana inicioval Úrad inšpekčnej služby a Krajská prokuratúra Bratislava v roku 2021 (B. Zurian je teraz riaditeľom inšpekcie, pozn.). V tomto prípade Ústavný súd tiež kritizoval⁴³, že príkaz na domovú prehliadku je nedostatočne odôvodnený a že išlo o lovenie dôkazov.

Lovecká prehliadka v právnickom jazyku označuje raziu, pri ktorej orgány presadzovania práva vopred poriadne nevedia, čo hľadajú, no berú takmer všetko. Vďaka tomu sa zvyčajne stáva, že nájdu niečo zaujímavé pre ďalšie vyšetrovanie a potom sa práve tým snažia prehliadku spätne ospravedlniť. Ide o nezákonný postup. Polícia nemôže vykonať domovú prehliadku bez toho, aby mala reálne podozrenie, že v dome sa nachádza vec, ktorú hľadá. V opačnom prípade, rovnako ako v prípade Zurian, ide o zneužitie moci.

⁴³ *Nález ÚS, sp. zn. III. ÚS 455/2022 z 8. 12. 2022*

Pátranie po nahrávke

V roku 2022 bolo zverejnené video z bezpečnostnej kamery na dome bývalého vyšetrovateľa Mariána Kučerku, ktorý je stíhaný za korupciu. Video ukazuje partiu ozbrojených kukláčov s baranidlom, ktorá preliezla plot⁴⁴.

Po tom, ako policajti vstúpili na pozemok domu, doručili M. Kučerkoovi predvolanie na výsluch a vykonali domovú prehliadku. Pri domovej prehliadke boli prítomné aj deti M. Kučerku, ktorým policajti zhabali ich tablety. Následne z miesta odišli. M. Kučerku nezadržali.

V kuloároch sa hovorilo o tom, že dôvodom prehliadky domu M. Kučerku, ktorý bol v tom čase už dlhšie obvinený a prehliadka sa teda pokojne mohla udiat o dva roky skôr, mohlo byť, že policajti pátrali po jeho nahrávke. Tú si M. Kučerka vyhotovil ešte v roku 2020 pri rozhovore s prokurátormi ÚŠP Ondrejom Repom a Michalom Šúrekom. Z nahrávky vyplýva, že na neho obaja vytvárali neprimeraný nátlak a nútili ho, aby sa priznal.

⁴⁴ *Ozbrojení so samopalmi a baranidlom: VIDEO Razie u expolicajta Kučerku! Boli pri tom aj malé deti | Topky.sk*

Vrtuľník u Ľudovíta Makóa

V roku 2021 NAKA v obci Jelenec pri Nitre realizovala doručenie obvinenia Ľudovítovi Makóovi, jeho zadržanie a aj domovú prehliadku – pri zásahu boli prítomní nielen kukláči, ale dokonca aj policajný vrtuľník⁴⁵. Dôvod pre jeho využitie pritom neexistoval a bol skôr nástrojom pre demonštráciu sily.

 Polícia Slovenskej republiky

⁴⁵ *Ex funkcionár Finančnej správy Ľudovít Makó ide do väzby (noviny.sk)*

Väzba

Na dosiahnutie priznania a „výroby“ spolupracujúceho obvineného bola najefektívnejším prostriedkom väzba prípadne hrozba väzbou. Vyšetrovatelia a prokurátori navrhovali väzbu pre obvinených takmer vždy, pritom väzba sa má využívať len v krajnom prípade.

Z doteraz zistených informácií vyplýva, že OČTK zadržovali osoby v čase, kedy mali službu sudcovia, o ktorých boli prokurátori ÚŠP presvedčení, že návrhu na väzbu vyhovejú (tzv. vláčik).

Slovenské väznice sú dlhé roky kritizované aj zo strany Výboru CPT, ktorý nám vyčíta neludské podmienky, obmedzovanie kontaktu s rodinou a blízkymi, nedostatok voľnočasových aktivít či vychádzok, dlhodobú izoláciu obvineného či nedostatočnú hygienu. Podmienky pre väzobne stíhaných, zatiaľ stále nevinných ľudí, sú zároveň násobne prísnejšie ako tie pre právoplatne odsúdených väzňov.

Práve to OČTK využívajú na to, aby sa obvinený vo väzbe zlomil a začal spolupracovať. Zároveň je v plnej moci vyšetrovateľa či prokurátora zneprijemniť pobyt obvineného vo väzbe v takmer neobmedzenej miere – extrémne stiesnený priestor (4m²), vychádzka na čerstvom vzduchu maximálne hodinu denne v priestore bez horizontálneho výhľadu, neumožnenie akýchkoľvek iných aktivít, pravidelné budenie v polhodinových intervaloch, zadržiavanie korešpondencie, nepovoľovanie návštev, nedoručovanie základných zdravotných pomôcok či pomalé vyšetrovanie, ktorým je následne odôvodňovaná samotná väzba.

Tieto závery podporuje aj štúdia Alberta D. Bidermana „Communist attempts to elicit false confessions from Air Force prisoners of war“⁴⁶, z ktorej vyplynulo, že na mučenie väzňov a ich vynútené priznanie nie je potrebné fyzické násilie. Štúdia ukázala, že pre ovplyvnenie väzňa, jeho výpovede a následného priznania sa k trestným činom je v istých prípadoch postačujúce „len“ nevyhovujúce prostredie a využívanie zdanlivo nenásilných praktík - psychické mučenie.

Aj odpočúvanie kancelárií vyšetrovateľov NAKA dokazuje, že väzba bola prostriedkom k dosiahnutiu priznania a následnej spolupráce: „... **on ti nepovie nič, jeho treba najprv zavrieť,**“ vysvetľuje kolegom vyšetrovateľ NAKA Pavol Ďurka na príklade jedného obvineného, ktorý odmieta vypovedať podľa predstáv polície. V debate s kolegami pokračuje a P. Ďurka následne prítvrdzuje aj slovník: „**Čo, čo s ním spraviť, s kokotom? Viš, tak nech ide do väzby...**“

Obvinení boli do väzby poslaní aj v prípadoch, kedy spáchali iba prečin, alebo aj keď od spáchania skutku ubehli dlhé roky, prípadne sa väzba predlžovala aj vtedy, ak súd konštatoval, že dôkazná situácia sa plynutím času oslabuje, nie posilňuje. O tom, že väzba bola nadužívaná, svedčí aj vyšší počet nálezov Ústavného súdu z rokov 2020-2021.

“

„Prokurátor to mal dohodnúť. Končila lehota väzby a ešte sme študovali, tak sme dali návrh na predĺženie lehoty o dva mesiace, že treba doštudovať.“

—
Vyšetrovateľ NAKA

⁴⁶ [0702gitmo.pdf \(nytimes.com\)](#)

“

„On ti nepovie nič, jeho treba najprv zavrieť.“

—
Pavol Ďurka

Hoci väzba nesmie byť prostriedkom na dosahovanie priznaní, vyšetrovatelia a prokurátori ju využívali práve na tento účel. To potvrdzujú aj nahrávky z kancelárie vyšetrovateľov NAKA, či vyjadrenia obvinených, ktorým bolo ponúkané prepustenie na slobodu v prípade, ak sa priznajú k trestnej činnosti, ktorá im je kladená za vinu.

Videli sme to v prípade všetkých spolupracujúcich obvinených – akonáhle sa priznali a začali vypovedať o trestnej činnosti iných, boli okamžite prepustení z väzby.

“

„Je to smutné, že to je tak, že na väzbe sa ti stávajú tie veci (priznanie), ale inú motiváciu... inak to neurobiš. Bez toho (bez väzby) to nespravíš.“

—
Vyšetrovateľ NAKA

“

„Možno bude aj dobré, keď bude aj (Alexander) Filo vo väzbe, lebo keď vyjde, bude motivovaný, vieš. Bude motivovať na ďalšie veci.“

—
Vyšetrovateľ NAKA

„Správni sudcovia“

V pravidelných intervaloch sa objavujú podozrenia, že vyšetrovatelia NAKA mali, resp. majú na Špecializovanom trestnom súde sudcov, ktorých oni sami vnímajú tak, že sú ochotnejší vidieť veci tak, ako samotní policajti. Potvrďuje to komunikácia⁴⁷ policajtov cez šifrovaciu aplikáciu Signal aj nahrávky z odpočúvania ich kancelárie. Napríklad v textovej komunikácii píše o sudkyňi Špecializovaného trestného súdu Ružene Sabovej ako o „štedrej Ružene“ v narážke, že je ochotná ukladať dlhoročné nepodmienečné tresty odňatia slobody.

Odpočúvanie kancelárií NAKA zas zachytilo debatu vyšetrovateľa Jána Čurilla s kolegom: „to nič, musíme do piči, to dávať het, nech rozsudky padajú...“, hovorí J. Čurilla. „... Pamela hádam vytýči cestu...“, reaguje jeho kolega v narážke na sudkyňu Špecializovaného trestného súdu Pamelu Záleskú.

Z inej pasáže odposluchov zas vyplýva, že druhé obvinenie obhajcu Martina Ribára v kauze „Casey“ chceli vyšetrovatelia NAKA realizovať práve v čase, keď má pohotovostnú službu na Špecializovanom trestnom súde sudca Ján Hrubala. Boli presvedčení, že bude naklonený vziať obvinených do väzby. Neskôr došlo k čiastočnému zrušeniu tohto obvinenia Generálnou prokuratúrou a to malo vplyv na právnu kvalifikáciu skutku, už nepatril do právomoci špeciálnej prokuratúry a Špecializovaného trestného súdu.

Odposluchy dokazujú aj to, že existovali „určité dohody“ medzi prokurátormi ÚŠP a vybranými sudcami ŠTS. Tí vyšetrovateľom dokázali prisľúbiť, že určité osoby zoberú do väzby alebo im predĺžia jej trvanie.

“

„Kliment tam (v senáte) bude. A keď bude v senáte Kliment, on ich ujebe. To je ako bez debaty. Ja si myslím, že keď tam bude Kliment v tom senáte, on zas trievo rozmýšľa a víš jak rozmýšľa, keď on, však on má tie rozhodnutia také aké má. A on má v piči, či tam voľakto pôjde a jak sa bude kto tváriť.“

—
Vyšetrovateľ NAKA

⁴⁷ SMER - SSD - Tibor Gašpar: PAMELA VYTÝČI CESTU i Na... | Facebook

Šikana obvinených vo väzbe

Zlé podmienky

CPZ

Po zadržaní je obvinená osoba umiestnená v cele policajného zaistenia (CPZ), v ktorej strávi niekedy aj niekoľko dní, kým sa rozhodne o jej prepustení, prípadne väzobnom stíhaní. Obvinení sa už roky sťažujú na podmienky v tzv. CPZ a kritický postoj k nej vyjadril aj Európsky výbor na zabránenie mučenia a neludského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (CPT).

Podľa Výboru CPT⁴⁸ nespĺňajú cely policajného zaistenia podmienky, ktoré možno označiť za humánne. V takýchto celách, ktoré majú sotva pár metrov štvorcových, svieti nepretržite umelé svetlo, čo zásadne vplýva na psychické a fyzické zdravie človeka. Človek v cele nemá prístup k osobnej hygiene, niekoľko dní ostáva oblečený v tom istom oblečení, cely sú často vybavené len lavicou a stoličkou.

Toaleta v cele nie je vo väčšine prípadov uzavretá pred zrakmi ostatných⁴⁹. Bezpečnostné kamery dokonca priestory toaliet monitorujú, čo výbor považuje za neprípustné. CPT zároveň hovorí, že v stiesnenej cele bez denného svetla a možnosti aspoň jednej hodinovej vychádzky denne by nemal zadržaný stráviť viac ako 21 hodín. Realita je však úplne iná. Častou praxou dokonca býva, že osoba je pre nedostatok samostatných ciel držaná v provizórnych priestoroch, v ktorých je pripútaná k nábytku či radiátoru.

“

Vedľa záchodu malé umývadlo. V cele bola špina, na zemi chuchvalce prachu a špiny. WC bez dosky bolo neuveriteľne špinavé, splachovanie nefungovalo – misa plná exkrementov zahádzaných papierom. Tomu aj zodpovedal zápach v cele – okno sa nedalo otvoriť, nedalo sa to nijako vyvetrať. 24 hodín v kuse svietilo svetlo, 24 hodín v kuse „hučala“ vzduchotechnika. Nad umývadlom a v rohu miestnosti nad WC boli na stenách viditeľné plesne. Na posteli bola na zakrytie deka – špinavá, plná prachu, z ktorej sa pri každom pohybe uvoľňovali celé chuchvalce vlákien a špiny.“

—
Martin Ribár

⁴⁸ Správa CPT 2019 - 168094fd72 (coe.int)

⁴⁹ CPZ - ľudská dôstojnosť v 21. storočí na Slovensku v praxi - Právne listy (pravnelisty.sk)

PREVOZ OBVINENÝCH

Za neludský možno označiť aj prevoz obvinených. Tých policajti či príslušníci ZVJS niekedy prevážajú s vrecami na hlavách⁵⁰, okuliarmi, cez ktoré nie je možné vidieť a so slúchadlami na ušiach, aby daná osoba nemohla počuť, čo sa deje okolo nej. Pri prevoze sa využíva aj tzv. medveď. Medveď je slangový výraz pre sústavu pút na rukách, okov na nohách a retiazky, za ktorú vedú príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže obvineného⁵¹.

Hoci sú tieto „pomôcky“ určené len na prípady, kedy sa prevážajú nebezpeční kriminálnici, aby sa predišlo prípadnému útoku z ich strany, roky sa takto spútvajú aj obvinení, ktorí sú podozriví z ekonomických trestných činov a to dokonca iba vo forme prečinov (najmenej závažný trestný čin podľa slovenského právneho poriadku). Teda aj v prípadoch, kedy nie je ohrozená bezpečnosť príslušníkov ZVJS a na takéto praktiky neexistuje žiaden dôvod.

“

„Dávali nám vrecia cez hlavu. Mne dali pri prevoze aj čierne lyžiarske okuliare a slúchadlá.“

—
Tibor Gašpar

“

„Pred sedadlom bola železná tyč, o ktorú mi boli pripútané putá na rukách. Sedel som v mier-
nom predklone, kvôli putám spojených s tou tyčou som sa nemohol oprieť. Na kríže mi ťahalo (bol koniec októbra). Na hlavu som dostal pláténé vreco, aby som nič nevidel, na uši slúchadlá, aby som nič nepočul. To vreco bolo špinavé a smrdelo. Po pár minútach ma z tej polohy začali bolieť ruky, nohy aj chrbát. Nevieam a nechcem si ani predstaviť, čo by sa stalo so mnou a ostatnými eskortovanými, ak by vozidlo malo nejakú haváriu. Poloha bokom k smeru jazdy, v predklone, s putami pripútanými o tyč by v prípade havárie znamenali minimálne mnohopočetné zlomeniny. Cesta bola naozaj nekonečná. Pripadal som si ako zviera.“

—
Martin Ribár

⁵⁰ CPZ - ľudská dôstojnosť v 21. storočí na Slovensku v praxi - Právne listy (pravnelisty.sk)

⁵¹ Exsudcu Lindtnera spútaného ako zviera viedlo 8 kukláčov (pluska.sk)

“

„Pred prevozom na Špecializovaný trestný súd mi nasadili medveďa. Poviem vám, ja som dosť odolný človek, ale toto bolo extrémne ponižujúce. Čistá demonštrácia sily. Pripadal som si, akoby som zabil desať detí. Ešte aj kukláči sa pýtali, kto vlastne som, lebo naposledy viedli takto spútaného nejakého mafiána. (...) Bol to tlak, aby som jedného dňa podpísal, čo oni chcú. Také predvádzanie na súd, aké som zažil ja a ďalší obvinení v kauzách označovaných ako korupčných, nemá v Európe obdobu. Ani teroristov takto nevedú.“

Dávid Lindtner

HORŠIE AKO TREST

Podmienky väzby, ktoré sú v prípade tzv. kolúznej väzby na Slovensku tvrdšie než v prípade výkonu trestu, dlhodobo kritizuje aj Európsky výbor na zabránenie mučeniu a inému neludskému zaobchádzaniu (CPT), ale investície do väzníc v krajine nepatria medzi priority vlád a zároveň sú preplnené. ESLP sa slovenskej vlády pýta, či takéto podmienky väzby sú v súlade so zákazom mučenia a či je obmedzovanie kontaktov väznených osôb s rodinou naozaj nevyhnutné.

ESLP detailne posudzuje už aj niekoľko sťažností proti Slovenskej republike, v ktorých obvinení poukazujú na neludské podmienky v slovenských väzniciach. Napríklad M. Ribár upozorňuje, že z pohľadu veľkosti ciel, prístupu k dennému svetlu, čerstvému vzduchu, hygiene, neprerušovanému spánku či pohybu sú podmienky neadekvátne.

Napáda aj skutočnosť, že v kolúznej väzbe sú obvinení 23 hodín v cele, na dvor môžu ísť na hodinu denne, avšak z dvora nie je zabezpečený horizontálny výhľad, obvinení sa smú dívať iba na oblohu. Poukazuje aj na obmedzenie kontaktov s rodinou. Vedecké štúdie potvrdzujú, že takéto podmienky ovplyvňujú mentálne zdravie a úsudok jedinca.

OSOBNÁ PREHLIADKA

ESLP prijal aj dve sťažnosti, ktoré poukazujú na nehumánny prístup pri tzv. dôkladnej osobnej prehliadke⁵². Napríklad odsúdený Ján Tatič tvrdí, že takéto prehliadky musí podstúpiť pri každej kontrole cely či prevoze na výsluch alebo súd – podľa jeho tvrdení takáto kontrola zahŕňa aj vyzliekanie a čupenie (za účelom kontroly análneho otvoru, pozn.). Na to isté upozorňuje aj odsúdený Martin Skuban, ktorý v sťažnosti poukazuje aj na to, že naposledy bol k čupeniu prinútený po návšteve bez priameho kontaktu.

⁵² *Oznámenia o sťažnostiach Martina Ribára, Vojtecha Kavečanského, Martina Skubana a Jána Tatiča, Správa z preverovania smrti Milana Lučanského*

Ďaleko od domova

Medzinárodné odporúčania hovoria, že obvinení a odsúdení by sa mali umiestňovať čo najbližšie k miestu ich bydliska. V opačnom prípade to môže odradiť rodinu od návštev – cestovanie je nákladné a môže trvať dlho. Na Slovensku sa dlhodobo postupuje v rozpore s týmito odporúčaniami.

V prvom kroku o umiestnení obvineného rozhoduje súd, ktorý ho berie do väzby. Hneď potom ho môže nechať premiestniť prokurátor, ktorý toto rozhodnutie ani nemusí zdôvodňovať. Premiestniť obvineného môže dať aj riaditeľ väznice, ale ten, na rozdiel od prokurátora, musí svoje rozhodnutie zdôvodniť.

„Prokurátori nemajú pravidlá na rozhodovanie o premiestňovaní do väzby, zákon ich nezaväzuje, aby toto svoje rozhodnutie odôvodnili. Bohužiaľ, táto právomoc je nadužívaná a zneužívaná. Je to jeden z prostriedkov, ktorý môže slúžiť na to, aby obvinený zmenil svoj postoj k stíhaniu. V budúcnosti s tým budeme musieť niečo robiť.“ uviedol v roku 2022 na vedeckej konferencii advokát a profesor Katedry trestného práva Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach Sergej Romža⁵³.

PRÁCA VYŠETROVATEĽOV

Komunikácia policajtov okolo vyšetrovateľa Jána Čurilla cez WhatsApp potvrdzuje⁵⁴ zámerné presuny obvinených medzi väznicami a ich nespokojnosť, ak ich súd umiestni napríklad v Bratislave. Väznica v hlavnom meste totiž patrí k tým lepším, v rokoch 2015 až 2018 prešla komplexnou rekonštrukciou.

V máji 2020 sa policajti cez WhatsApp mali baviť o advokátovi Jurajovi Almášim, ktorý je spájaný s takáčovcami a súd ho vtedy vzal do väzby⁵⁵. Umiestnil ho do Bratislavy. „Budeme musieť niečo vymyslieť. J. Almáši nemôže byť v BA,“ napísal jeden z policajtov. Operatívce Róbert Magula ešte navrhol, aby obvineného presunuli na východ: „Košice k Cigánom. A úplný top je Sabinov.“

“

„Super chlapi. Papier na premiestnenie je najmenej :-)
Ani týždeň tu nebude a ide do piče na východ“

odpisuje kolegom vyšetrovateľ Pavol Ďurka

⁵³ *YouTube/PravF UK BA*

⁵⁴ *Facebook/Smer*

⁵⁵ *Nové metódy vyšetrovania NAKA: „Jeb.i mu soľ do očí!“ (pluska.sk)*

MÝTNIK

Koncom januára 2021 vzal Špecializovaný trestný súd do väzby štvoricu obvinených v kauze Mýtnik, vrátane bývalého prezidenta finančnej správy Františka Imreczeho (vtedy ešte nespolupracoval s orgánmi presadzovania práva) alebo niekdajšieho riaditeľa IT sekcie finančnej správy Milana Gregu. Na základe príkazu súdu boli umiestnení⁵⁶ do do väznice v Bratislave, pretože všetci sú Bratislavčania, resp. rodinné a pracovné zázemie majú v okolí hlavného mesta. Prokurátor Ondrej Repa ich bezprostredne potom nechal premiestniť, M. Gregu napríklad do 200 kilometrov vzdialenej Žiliny.

JUDÁŠ

Osobitným príbehom je vzatie do väzby piatich obvinených v kauze Judáš v decembri 2020. Bol medzi nimi aj bývalý policajný prezident Milan Lučanský. Sudkyňa Špecializovaného trestného súdu Pamela Záleská rozhodla o umiestnení jednotlivých obvinených v rôznych väzniciach po celej krajine, pričom ich vzdialenosť od domova vo všetkých prípadoch bola značná.

Ladislav Vičan s bydliskom v Bratislave išiel do 160 kilometrov vzdialenej Ilavy (bližšie by bola Bratislava). Petra Gašparoviča z Pezinka umiestnila do 400 kilometrov, resp. viac ako štyri hodiny vzdialených Košíc (bližšie by bola väznica v Bratislave alebo Leopoldove). Mariána Kučerku s bydliskom v Bratislave poslala do dvoch hodín vzdialenej Žiliny (bližšie by bola Bratislava alebo Leopoldov) a M. Lučanského, ktorý mal trvalý pobyt v dedine Bystrička v okrese Martin umiestnila do 200 kilometrov, resp. vyše dve hodiny vzdialenej väznice v Prešove (bližšie by bola Žilina). Najlepšie obstál B. Beňa, ktorého zastupoval súčasný špeciálny prokurátor a vtedajší advokát D. Lipšic, ktorý bol umiestnený do ústavu v Nitre, vzdialenom len hodinu od miesta jeho bydliska v obci Veľká Lúka a ktorý bol ale následne na základe rozhodnutia prokurátora premiestnený na výkon väzby do Bratislavy. S umiestnením M. Lučanského do Prešova je spojené aj odmietnutie jeho zastupovania advokátkou Evou Mišíkovou, ktorá odmietla prevziať jeho zastupovanie s vysvetlením, že pre veľkú vzdialenosť by mu nedokázala poskytnúť kvalitnú právnu službu⁵⁷.

TIBOR GAŠPAR

Bývalého policajného prezidenta Tibora Gašpara súd pôvodne poslal do väzby do Bratislavy, kde by ho mohli pravidelne navštevovať aj jeho advokáti. Prokurátor Ondrej Repa však bez udania dôvodu poslal Gašpara do väznice v ďalekom Prešove – viac ako 300 kilometrov od mesta, v ktorom býva.

JAROSLAV HAŠČÁK

Obvinený J. Haščák bol rozhodnutím sudkyne ŠTS Pamelky Záleskej umiestnený na výkon väzby do Ilavy – teda 162 kilometrov od jeho bydliska (Bratislava). Mohol byť pritom umiestnený do viacerých ústavov, ktoré sa nachádzajú rádovo bližšie (Bratislava, Nitra, Trenčín,...).

⁵⁶ *Uznesenie ŠTS sp. zn. 7Tp/6/2020 zo 6. 12. 2020*

⁵⁷ *Denník N*

MARTIN RIBÁR

Advokát M. Ribár, ktorý bol nezákonne vo väzbe viac ako 560 dní, bol najskôr umiestnený do ústavu v Banskej Bystrici – viac ako 210 kilometrov od Bratislavy, kde býva. Z WhatsAppovej komunikácie vyšetrovateľov NAKA vyplýva, že takýto postup mal jediný účel – všeobecne znemožniť obvineným osobám vo väzbe kontakty s obhajcom. Je zrejmé, že obhajca popri zastupovaní iných klientov nemôže z časového hľadiska pravidelne chodiť za klientom, ktorý je umiestnený vo väzbe stovky kilometrov od sídla advokáta.

Obmedzovanie kontaktov s rodinou

TIBOR GAŠPAR

Niekdajší policajný prezident Tibor Gašpar bol v rokoch 2020 a 2021 v kauze Očistec stíhaný v kolúzne väzbe. Vyšetrovateľ NAKA mu zakázal styk s blízkymi. Odôvodnil to tak, že by prostredníctvom nich mohol ovplyvňovať svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť vyšetrovanie. T. Gašpar poukazoval, že je to nezmysel – Úrad špeciálnej prokuratúry, Špecializovaný trestný súd a Najvyšší súd mu postupne odpísali, že sa tým nebudú zaoberať. Ústavný súd konštatoval⁵⁸, že tak došlo k porušeniu jeho práva na účinný prostriedok nápravy a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života.

T. Gašparovi, rovnako ako aj iným obvineným, nedoručovali v rozumnom čase ani listy od rodiny. Tie od neprajníkov však doručovali rýchlo.

“

„List, ktorý mi písala manželka 16. decembra, mi prišiel až 31. januára. Ale list od akéhosi väzňa, ktorý mi prišiel len všetko zlé, mi prišiel do 2 týždňov.“

Tibor Gašpar

MARTIN RIBÁR

M. Ribár sa na EŠLP sťažoval na to, že počas jeho viac ako 560 dní trvajúcej väzby mu neboli povolené návštevy ani telefonovanie s rodinou. Prvý telefonát s rodinou mu vyšetrovateľ NAKA P. Ďurka umožnil až po viac ako 14 mesiacoch vo väzbe. Prvý telefonát s blízkymi však sprevádzali prietahy. Súhlas na telefonát

⁵⁸ *Nález ÚS SR, sp. zn. III. 456/2021 z 10. 2. 2022*

vyšetrovateľ udelil v decembri 2020, avšak samotné rozhodnutie bolo väznicovi doručené až o mesiac neskôr. Služobná pošta sa pritom doručuje maximálne do 48 hodín. Išlo tak s najväčšou pravdepodobnosťou o úmyselný prietah vyšetrovateľa s cieľom šikanovať M. Ribára.

Advokát M. Ribár sa sťažoval aj na to, že jeho listy boli doručované so značným časovým oneskorením. Po prepustení z väzby sa dozvedel, že množstvo jeho listov rodine, alebo listov, ktoré blízki zasielali jemu neboli doručené vôbec.

ESLP prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie. Vlode SR kladie podľa čl. 8 Dohovoru otázku, či došlo k porušeniu práva sťažovateľa na rešpektovanie jeho práva na súkromný a rodinný život vzhľadom na obmedzenie možnosti volať členom svojej rodiny a stretávať sa s nimi.

JAROSLAV HAŠČÁK

V súvislosti s vyšetrovacou väzbou J. Haščáka Ústavný súd konštatoval (október 2022), že NAKA bezdôvodne zadržavala jeho korešpondenciu s rodinou a kolegami, a to dokonca aj po prepustení z väzby začiatkom roka 2021. Zadržanie listov dosiahlo aj 74 dní. Úrad špeciálnej prokuratúry zas podľa Ústavného súdu⁵⁹ pochybil tým, že sa zadržívaním pošty včas nezaoberal a dopustil, aby v ňom NAKA pokračovala.

MILAN LUČANSKÝ

Niekdajší vedúci operatívy NAKA Bratislava Ján Kaľavský (t. č. trestne stíhaný na úteku) v rozhovore pre Plus 7 dní⁶⁰ (september 2022) priznal, že spolu s kolegami na NAKA zamieňali listy bývalému policajnému prezidentovi M. Lučanskému, ktorý vo väzbe spáchal samovraždu: „Účelovo sme mu zamieňali listy. Nejaký neprajník mu písal vulgárne nadávky, že skape v base. Neposlali sme mu listy od rodiny, ženy. Ale tie vulgárne sme mu poslali.“

OBVINENÝ AA

Strana Smer zverejnila⁶¹ (september 2022) útržky z chatovej skupiny, ktorú mali vytvorenú príslušníci PZ okolo vyšetrovateľa Jána Čurilla na platforme WhatsApp. V jednom z komunikačných vlákien sa vraj rozprávajú o obvinenom, ktorého identitu politici nezverejnili s ohľadom na ochranu jeho súkromia – z väzby mal totiž písať pravdepodobne milenke a v liste sa sťažoval, že jeho manželka mu nepíše. „Ona aj napísala, akurát až dnes išli do pošty,“ mal napísať posmešne jeden z policajtov. Policajti podľa ich komunikácie WhatsApp „zamieňali“ takéto listy úmyselne.

ÚSTAVNÝ SÚD O KVALITE VÄZNÍC

Ústavný súd koncom roka 2023 vôbec prvýkrát prijal nález, ktorý priamočiaro kritizoval nízku kvalitu väznice. Išlo o väznicu v Želiezovciach. Návštevy sa tu realizovali prostredníctvom návštevných boxov,

kde boli väzeň a návšteva oddelení plexisklom. To síce v sebe malo otvor, ale tento je nedostatočný na podanie ruky, objatie, krátke pobožkanie. V prípade návštev detí a osôb s vyššou telesnou hmotnosťou je realizovanie kontaktu cez túto dieru prakticky nemožné.

“

„Fyzickou prekážkou je aj samotná deliaca priečka, a to bez ohľadu na to, že je možné nakloniť sa cez vytvorený otvor. Návštevy by mali umožňovať čo najbližší akceptovateľný kontakt odsúdeného s návštevou. Priamym kontaktom možno nazývať len kontakt bez akejkoľvek fyzickej prekážky, a preto realizácia návštev, ktorá takéto kontakty neumožňuje, je v rozpore so zákonom o výkone trestu odňatia slobody a porušuje právo odsúdeného na súkromie, ako aj právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života. Rovnaký názor vo svojom vyjadrení uviedol aj verejný ochranca práv.“

Ústavný súd

POHREB

V deň, kedy polícia zadržala bývalého šéfa štátnych hmotných rezerv Kajetána Kičuru, bol zadržaný aj jeho 83-ročný otec. Pri zásahu mu boli zlomené rebrá, takže bol prevezený do nemocnice. V nej následne zomrel na covid⁶². K. Kičurovi nebolo umožnené ísť na pohreb vlastného otca, keďže bol v tom čase v kolúznej väzbe.

Zborväzenskej a justičnej stráže opakovane poskytol stanovisko, že zákon o výkone väzby vôbec neumožňuje, aby sa väzobne stíhaný obvinený vzdialil z väznice v súvislosti s účasťou na pohrebe blízkej osoby.

Je pravdepodobné, že takáto právna úprava a formálne odmietanie účasti obvinených na pohreboch blízkych osôb nie je v súlade s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (rozhodnutia ESLP vo veciach Ploski proti Poľsku, č. 26761/95, Czarnowski proti Poľsku, č. 28586/03, Vetsev proti Bulharsku, č. 54558/15). Vo veci Czarnowski (bod 32 rozsudku) ESLP konštatoval, že vzhľadom na povahu pohrebu blízkej osoby môže štát účasť na pohrebe väznenej osoby odmietnuť iba v prípade, ak na to existujú závažné dôvody a nie je možné nájsť žiadne alternatívne riešenie.

⁵⁹ *Nález ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 219/2022 z 11. 10. 2022*

⁶⁰ *Plus 7 dní*

⁶¹ *Facebook/Smer*

⁶² *Schôdze: Informácia o výsledku denného rokovania: Vystúpenie v rozprave - Národná rada Slovenskej republiky (nrsr.sk)*

Obmedzenie styku s notárom

KRIVOČENKO

Úrad špeciálnej prokuratúry opakovane nedal súhlas na to, aby notár navštívil vo väzbe trestne stíhaného advokáta Ľubomíra Krivočenka (stíhaný bol v kauze Dobytkár). O jeho návštevu žiadal pre zlý zdravotný stav – chcel podpísať splnomocnenie pre manželku, aby jej Zbor väzenskej a justičnej stráže poskytoval informácie o jeho zdravotnom stave v prípade, že nebude v stave, aby o tom bezprostredne rozhodol. Súhlas nebol udelený pravdepodobne až štyrikrát a nebol bližšie zdôvodnený. Ústavný súd⁶³ neodôvodnenie skritizoval. Podľa súdu je nepovolenie návštevy notára vážnym zásahom do práv obvineného a preto je nevyhnutné aspoň stručné zdôvodnenie zákazu.

Ľ. Krivočenko zomrel vo väznici v súvislosti s ťažkým priebehom ochorenia covid-19 a odopretím pripojenia na ventiláciu⁶⁴.

SPF

V kauze Zemepán Úrad špeciálnej prokuratúry bezdôvodne odoprel návštevu notára u väzobne trestne stíhaného Ivana Tudaja, niekdajšieho riaditeľa pobočky Slovenského pozemkového fondu v Poprade, ktorý je stíhaný pre podozrenie z korupcie. Chcel si nechať overiť splnomocnenie potrebné pre správu vlastného majetku. ÚŠP mu nevyhovelo a ani neoznámil prečo. I. Tudaj sa obrátil na Ústavný súd a ten konštatoval porušenie jeho práv⁶⁵. Je síce pravda, že v Tr. poriadku ani zákone o výkone väzby nie je explicitná povinnosť ÚŠP zdôvodniť zákaz návštevy notára, uznal Ústavný súd, ale ide podľa súdu o tak vážny zásah do práv obvineného, že to treba aspoň stručne zdôvodniť.

Nadužívanie väzby

Retazenie väzby

MONIKA JANKOVSKÁ

Najvyšší súd v marci 2021 nariadil prepustiť M. Jankovskú z vyšetrovacej väzby v kauze Búrka. Strávila v nej jedenásť mesiacov. Pred bránou väznice ju NAKA opätovne zadržala pre obvinenie v súvislosti so spormi o trenčiansky bar Fatima a Úrad špeciálnej prokuratúry ju v tomto prípade navrhol opätovne vziať do väzby.

„Musím povedať, že sa zrútila. Nechájala, čo sa deje, bola absolútne mimo. Nevieť posúdiť, či ma vôbec dokázala vnímať,“ komentoval to vtedy jej obhajca Peter Erdős. M. Jankovská má z väzby a metód vyšetrovania v kauze Fatima dodnes psychické problémy, čo potvrdil aj znalec. O väzbe v tomto prípade rozhodovali trnavské súdy. Ústavný súd neskôr skonštatoval, že protiprávne.

V prípade ide o podozrenie z nadužívania väzby. Podľa Ústavného súdu Krajský súd v Trnave kolúznú väzbu v kauze Fatima odôvodnil nedostatočne: „Samotný záver o existencii dôvodov kolúznej väzby vyznieva nepresvedčivo, vágne, čo je (...) neakceptovateľné. Tvrdenie krajského súdu, na ktorom je založený záver o existencii osôb, ktoré by M. Jankovská mohla ovplyvňovať, má len zovšeobecňujúcu povahu.“⁶⁶

NORBERT BÖDÖR

N. Bödör bol v januári 2022 rozhodnutím súdu prepustený z väzby. Dôvodom bolo, že Ústavný súd konštatoval porušenie jeho práv, čo Najvyšší súd pri rozhodovaní o väzbe musel rešpektovať a po vyše roku a pol vo väzbe ho prepustil na slobodu.

Doma však strávil len niekoľko hodín. Policajti si po neho prišli znova, zadržali ho, niekoľko dní strávil v CPZ a následne pre neho žiadali väzbu⁶⁷. Išlo o skutok, za ktorý mu bolo obvinenie vznesené už dávnejšie. A nielen to. Hoci vyšetrovatelia považovali za dôležité, aby bol N. Bödör v tejto veci väzobne stíhaný, v samotnej kauze nebol v tom čase vykonaný jediný úkon už viac ako sedem mesiacov⁶⁸.

“

„Tento úkon realizovaný v trestnej veci, kde je už dlhodobo vznesené obvinenie, je pre prečin podplácania a viac ako sedem mesiacov tam nebol urobený žiadny úkon.“

Advokát N. Bödöra Marek Para

⁶³ Nález ÚS SR, sp. zn. I. ÚS 106/2021 z 11. 10. 2023

⁶⁴ Plus 7 dní

⁶⁵ I. ÚS 106/2021

⁶⁶ Súd porušil právo sudkyne na osobnú slobodu | Právne Noviny (pravnenoviny.sk), ÚS 347/2021 zo 14. 10. 2021

⁶⁷ Norberta Bödöra opäť zadržala polícia | Aktuality.sk

⁶⁸ Bödöra prepustili a zadržali. Chcú ho psychicky zlomiť, tvrdí advokát - Domáce - Správy - Pravda

Špecializovaný trestný súd ani Najvyšší súd však návrhu na vzatie do väzby nevyhoveli z dôvodu nečinnosti orgánov činných v trestnom konaní⁶⁹.

“

„Väzba v jednej trestnej veci nemôže naprávať pochybenia v inej trestnej veci. Myslí si to sudca Špecializovaného trestného súdu Marián Mačura, ktorý aj z tohto dôvodu v nedeľu nevyhoveli návrhu prokurátora a nezobral obvineného Norberta Bödöra do väzby. Sudca vytkol polícii a prokuratúre aj prietahy v konaní, v ktorom žiadali pre Norberta Bödöra väzbu.“

Denník N, Veronika Prušová

PATRIK VIDAŠIČ

P. Vidašič patrí k skupine obžalovaných v kauze údajnej mafiánskej skupiny tzv. takáčovci. Stíhaný bol vo väzbe, jej lehota končila 28. júla 2021. Pre chybný postup Úradu špeciálnej prokuratúry súd nemal dostatok času rozhodnúť o prípadnom predĺžení lehoty väzby. Známe to bolo od 6. júla 2021. Podľa zákona to znamená, že obvinený má byť okamžite prepustený. Avšak sudkyňa Špecializovaného trestného súdu Pamela Záleská okamžite nekonala, ale po dohode s ÚŠP vyčkala s vydaním príkazu k jeho prepusteniu 16 dní. Týchto 16 dní bol P. Vidašič vo väzbe nielenže protiprávne ale, navyiac P. Záleská týmto „prietahom“ poskytla skupine vyšetrovateľov okolo Jána Čurilla dodatočnú lehotu na prípravu nového obvinenia a nového návrhu na obvinenie P. Vidašiča, jeho zadržanie a následne aj návrhu na väzbu.

Odpočúvanie kancelárií vyšetrovateľov NAKA okolo Jána Čurilla prezrádza, že počas týchto 16 dní sa NAKA, ÚŠP a Špecializovaný trestný súd koordinovali ohľadne nového obvinenia P. Vidašiča a úmyselne zdržiavali jeho prepustenie až do doby, kým bude „hotové“ jeho druhé obvinenie⁷⁰.

“

„Oni kvázi, keď si zobereš, tak oni sú od utorka nezákonne vo väzbe. ... Lebo ich mal sudca už pustiť dávno, príkazom.“

Vyšetrovateľ NAKA Pavol Ďurka

Po prepustení P. Vidašiča z väznice ho pred jej bránami NAKA opätovne zadržala, vzniesla mu obvinenie za poškodzovanie cudzej veci a prokurátor navrhol novú väzbu pre toto nové obvinenie.

⁶⁹ [Väzbou nemožno naprávať iné pochybenia, pripomenul prokuratúre sudca, ktorý nechal Bödöra do väzby \(dennikn.sk\)](https://www.dennikn.sk)

⁷⁰ <https://www.adamvalcek.sk/treba-vyrobiť-skutok-uprostred-debaty-o-ruseni-usp-prichadzajú-dalsie-odposluchy/>

MARTIN RIBÁR

Advokát M. Ribár bol 14. mája 2021, po náleze Ústavného súdu, v ktorom konštatoval nezákonnosť jeho väzby a zapochyboval aj o dôvodnosti samotného trestného stíhania, prepustený z väzby. V úplne rovnakom čase zaznamenali odpočúvacie zariadenia v kancelárii vyšetrovateľov NAKA rozhovor medzi Pavlom Ďurkom a Jánom Čurillom. Vyšetrovatelia diskutovali o tom, že chcú „otočiť“ čím skôr M. Ribára, teda ho chcú opakovane vziať do väzby. Z inej komunikácie vyplýva, že si vopred pripravovali „nové“ stíhanie pre M. Ribára, aby ho mohli po prípadnom prepustení z väzby opätovne „otočiť“ a znova vziať do väzby. Keďže o rozhodnutí Ústavného súdu vopred nevedeli a obvinený bol prepustený okamžite, pred väznicou ho nezadržali. Zadržali ho však o necelý mesiac neskôr – 10. júna 2021. Špecializovaný trestný súd ani Najvyšší súd však nevzhliadli dôvody väzby a M. Ribár tak strávil „len“ zopár dní v cele policajného zaistenia. Na nahrávkach z kancelárie sa vyšetrovatelia o „otočení“ pred väznicou a plánovanom reťazení väzby otvorene rozprávali viac krát – v duchu, že advokáta „otočia“ aj tretí aj štvrtý krát a zlomia ho na spoluprácu.

Nezákonná väzba

ROMAN KVASNIČKA

Developer Roman Kvasnička je trestne stíhaný v kauze Feudál, ktorá súvisí s korupciou pri reštitúciách na Slovenskom pozemkovom fonde. V kolúznej väzbe bol od mája 2021. Špecializovaný trestný súd a Najvyšší súd podľa Ústavného súdu však v jeho prípade neidentifikovali žiadne reálne dôvody väzby. Z rozhodnutia Ústavného súdu vyplýva, že odôvodnenie kolúznej väzby je „neurčité, vágne“:

„Nemožno rozumne prisvedčiť úvahám všeobecných súdov, že dôvod kolúznej väzby by mohol spočívať iba v samotnom charaktere trestnej činnosti. (...) Z totožných dôvodov, a teda z dôvodu vysokej miery abstrakcie a zovšeobecnenia, je možné odmietnuť aj argument všeobecných súdov o prokurátorom tvrdených, avšak bližšie nepreukázaných kontaktoch sťažovateľa s ostatnými spoluobvinenými. (...) Ak by Ústavný súd pripustil záver, že akýkoľvek potenciálny kontakt obvineného so spoluobvinenými alebo svedkami je možné považovať za spôsobilý dôvod kolúznej väzby, dospel by k nepripustnému záveru, podľa ktorého by bol daný dôvod kolúznej väzby obligatórne v rámci každého trestného konania.“

RADKO KURUC

Bývalý štátny tajomník ministerstva financií R. Kuruc je trestne stíhaný v kauze Mýtnik. V kolúznej väzbe bol v roku 2021. Argumentácia senátu 5T Najvyššieho súdu o jeho väzbe bola podľa ústavných sudcov „vo viacerých aspektoch nezrozumiteľná, vnútorne protirečivá a nekonzistentná“. Tiež kritizovali, že Najvyšší súd odmietol kauciu alebo domáce väzenie. „Všeobecný a bližšie nekonkretizovaný poukaz na druh a povahu vyšetrovanej trestnej činnosti, R. Kurucom zastávanú funkciu a tvrdenú výšku úplatku nepredstavuje ústavne konformné vysporiadanie sa s otázkou možností nahradenia väzby alternatívnymi prostriedkami,“ rozhodol Ústavný súd⁷¹.

⁷¹ [III. ÚS 581/2021](https://www.us.sud.sk)

JOZEF BRHEL

J. Brhel st. je trestne stíhaný v kauze Mýtnik a bol tiež v kolúznej väzbe. Špecializovaný trestný súd a Najvyšší súd útekovú väzbu odôvodnili tým, že J. Brhel je majetný, ovláda cudzie jazyky, má nehnuteľnosť v zahraničí (Španielsko) a hrozí mu vysoký trest odňatia slobody. Po štyroch mesiacoch strávených v útekovvej väzbe sa však podľa Ústavného súdu už tieto argumenty nedajú opätovne použiť. Polícia nemala žiadne indície, že by chcel utiecť a už pred vzatím do väzby sa dobrovoľne vrátil zo zahraničia a prišiel na policajný výsluch.

„Akékoľvek úvahy o možnom vyhýbaní sa trestnému stíhaniu zo strany sťažovateľa v budúcnosti nemajú logické opodstatnenie a sú len v rovine hypotéz,“ uviedol Ústavný súd. Odmietol aj argumenty s bohatstvom či znalosťou jazykov, podľa Ústavného súdu ide o „všeobecné konštrukcie, pre ktoré by boli dané dôvody útekovvej väzby pri akejkoľvek inej osobe, ktorá by mala osobné a majetkové predpoklady na život v zahraničí“⁷².

JAROSLAV HAŠČÁK

Podnikateľ J. Haščák bol začiatkom decembra 2020 sudkyňou Špecializovaného trestného súdu Pamelou Záleskou vzatý do kolúznej väzby, v ktorej strávil viac ako 30 dní. Sudkyňa väzbu dôvodila tým, že J. Haščák vlastní médiá, cez ktoré by mohol podľa jej názoru ovplyvňovať svedkov, či skutočnosťou, že J. Haščák vo verejnom priestore vystupuje a obhajuje sa v kauze Gorila. Argumentovala dokonca aj tým, že sa počas vyšetrovania kauzy Gorila v súlade s právnym poriadkom domáhal svojich práv prostredníctvom oficiálnych podaní a sťažností. Týmto sťažnostiam pritom bolo na úrovni Ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva opakovane vyhovené.

J. Haščák bol z väzby prepustený po rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, ktorý konštatoval jej nezákonnosť nielen pre neexistenciu väzobných dôvodov, ale aj pre nedôvodnosť trestného stíhania, nakoľko v tomto prípade podľa ich názoru úplne absentovali akékoľvek dôkazy, ktoré by mohli vôbec zakladať podozrenie, že skutok sa stal tak, ako je to opísané v uznesení o vznesení obvinenia⁷³.

K rovnakému záveru dospel aj Generálny prokurátor Maroš Žilinka, ktorý sa stotožnil s názorom sudcov Najvyššieho súdu a obvinenie J. Haščákovi prostredníctvom paragrafu 363 pre jeho nezákonnosť zrušil.

Ďalším rozhodnutím, ktoré potvrdilo nezákonnosť väzby a aj samotného obvinenia vydal 5-členný dovolací senát Najvyššieho súdu. Ten okrem iného upozornil aj na účelovosť dovolania, ktoré podala vtedajšia ministerka spravodlivosti Mária Kolíková, či na fakt, že J. Haščák bol väzobne stíhaný za skutok, ktorý sa mal údajne stať pred viac ako pätnástimi rokmi.

V súvislosti s dlhým časovým odstupom od spáchania skutku je pozoruhodný aj odlišný meter sudkyne P. Záleskej. Tá len niekoľko dní po rozhodnutí o vzatí J. Haščáka do väzby rozhodovala o väzbe pre obvinených v kauze takzvaných „olejárov“ – JOPI. Tí boli stíhaní pre skutky páchané v roku 2018. Sudkyňa v tomto prípade skonštatovala, že dvojročný odstup od spáchania posledného skutku je príliš dlhá doba a preto nemôže založiť obavu z kolúzneho konania a obvinených do väzby neposlala.

Štát sa napokon prostredníctvom ministerstva spravodlivosti J. Haščákovi ospravedlnil za nezákonnú väzbu a nezákonné obvinenie⁷⁴.

⁷² III. ÚS 523/2021

⁷³ Zásadné zlyhanie OČTK v kauze Gorila za posledné dva roky vyšetrovania - Kauza Gorila

⁷⁴ Štát sa ospravedlnil Haščákovi za nezákonné stíhanie a väzbu - Domáce - Správy - Pravda

ROBERT KALIŇÁK

Ministerstvo spravodlivosti sa muselo ospravedlniť aj R. Kaliňákovi za nezákonné trestné stíhanie a nezákonnú väzbu v kauze Súmrať⁷⁵. Išlo o podozrenie, že spolu s predsedom Smeru Robertom Ficom v minulosti zosnovali údajnú zločineckú skupinu, aby diskreditovali vtedajšieho prezidenta Andreja Kisku jeho vlastnou daňovou kauzou. V skutočnosti však išlo o reálnu kauzu A. Kisku, za ktorú bol v roku 2023 neprávoplatne odsúdený, pričom R. Fico s R. Kaliňákom na tlačových konferenciách poukazovali na charakter A. Kisku a podozrenia z daňovej trestnej činnosti v rámci štandardnej politickej súťaže. Generálna prokuratúra obvinenie R. Fica a R. Kaliňáka zrušila ako nedôvodné, Úrad špeciálnej prokuratúry ich opätovné obvinenie už neinicioval.

MARTIN RIBÁR

Advokát M. Ribár strávil vo väzbe až 565 dní. Nezákonne. Konštatoval to Ústavný súd vo svojom rozhodnutí, ktorým nariadil advokáta bezodkladne prepustiť z väzby⁷⁶. Súd konštatoval najmä tzv. nadkvalifikáciu skutkov, arbitrárnosť väzobných rozhodnutí a neexistenciu väzobných dôvodov najmä preto, že obvinenie M. Ribára bolo tak vágne, že vzbudilo závažné otázky o tom, či vôbec mal byť obvinený. Nález Ústavného súdu⁷⁷ vo veci ústavnej sťažnosti bol prelomovým preto, lebo určil jasné mantinely, kedy je naplnená väzobná podmienka pri kolúznej väzbe ako aj preventívnej väzbe.

Ústavný súd M. Ribárovi vyhovel aj druhýkrát⁷⁸, kedy opätovne skonštatoval porušenie základných práv advokáta. Špecializovaný trestný súd a ani Najvyšší súd SR sa totiž podľa sudcov Ústavného súdu nezaoberali oprávnenými námietkami obhajcu pri rozhodovaní o väzbe obvineného.

Išlo najmä o to, že Ribárovi advokáti namietali v jeho prípade aj nadkvalifikáciu skutku. Prokurátor totiž kolúznu väzbu odôvodňoval mimo iného aj tým, že obvinenému hrozil vysoký trest odňatia slobody – 20 rokov až doživotie, čo podľa prokurátora mohlo viesť k ovplyvňovaniu svedkov, aby sa takto vysokému trestu vyhol. Advokáti vo svojich sťažnostiach upozorňovali na to, že skutok je nadkvalifikovaný a v prípade, ak by bola kvalifikácia nižšia, mohli by pominúť aj dôvody väzby. Špecializovaný trestný súd a Najvyšší súd sa však kvalifikáciou skutku odmietli zaoberať s odôvodením, že na to bude priestor v priebehu hlavného pojednávania.

Ústavný súd to odmietol: **„Ide o názor z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľný. Súd, ktorý o väzbe rozhoduje, je povinný skúmať aj to, či zistené skutočnosti, teda aj dosiaľ vykonané dôkazy, nasvedčujú tomu, že sa stal skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, a či skutok vykazuje znaky trestného činu. Skúmanie materiálnych dôvodov väzby je zákonnou podmienkou pre vzatie obvineného do väzby či pre ďalšie trvanie väzby.“**

M. Ribárovi vyhovel ústavný súd dokonca aj tretíkrát⁷⁹ – kedy skonštatoval nadkvalifikáciu skutkov, arbitrárnosť rozhodnutí o väzbe, neexistenciu väzobných dôvodov ba dokonca v tomto treťom prípade aj prietahy vo väzobnom rozhodovaní.

⁷⁵ Štát sa ospravedlnil Kaliňákovi za stíhanie a väzbu | TREND

⁷⁶ Advokát Martin Ribár sa dostane na slobodu - SME

⁷⁷ III. ÚS 33/2021

⁷⁸ II. ÚS 299/2021

⁷⁹ II. ÚS 373/2021

Úmrtia a pokusy o samovraždu vo väzbe

Milan Lučanský

ÚMRTIE

Bývalý policajný prezident skončil vo väzbe koncom roka 2020, kedy ho obvinili v kauze Judáš. Sudkyňa Pamela Záleská ho dala umiestniť do väznice v Prešove. Vzdialenosť Prešova od Bratislavy (400 km) bola napr. dôvodom, pre ktorý jeho zastupovanie nemohla prevziať ním zvolená advokátka a bývalá prokurátorka Generálnej prokuratúry Eva Mišíková.

Krátko po jeho vzatí do väzby sa mal v cele potknúť o papuču a zraniť si oko. Bol preto prevezený do vojenskej nemocnice v Ružomberku, kde podstúpil operáciu oka. Priamo v nemocnici sa mu prihodil ďalší úraz, kedy spútaný spadol z vozíka a udrel si hlavu. V nemocnici zostal pár dní a po zotavení bol opäť prevezený do väznice v Prešove.

30. decembra 2020 pri podávaní večere objavili dozorcovia v posteli nevládne telo M. Lučanského. Po oživovaní ho previezli do prešovskej nemocnice. Tam ho prišla navštíviť aj manželka, ktorá sa snažila zariadiť jeho prevoz do Martina, kde bývali s rodinou. Prevoz nebol povolený⁸⁰.

M. Lučanského napojeného na prístroje, bez náznaku mozgovej aktivity, strážili muži s dlhými zbraňami na

“

„Sústredila som sa na jedinú vec - vybaviť prevoz manžela domov, do Martina, do tunajšej nemocnice. Lekári mi potvrdili, že to je možné, všetko bolo nachystané. Odchádzala som s prísľubom deťom, že otca im doveziem.“

Manželka M. Lučanského

chodbách aj priamo pri nemocničnom lôžku. Na druhý deň ho lekári odpojili od prístrojov a konštatovali smrť.

Vzhľadom na to, že účty rodiny boli pre M. Lučanského obvinenie zablokované, nemohli z vlastného zaplatiť ani pohreb. Zaplatiť ho preto musela jeho matka.

VYŠETROVANIE

Smrť M. Lučanského vyvolala veľký ohlas verejnosti či policajtov. Tí po celom Slovensku zapalovali sviečky pri vchodoch do policajných budov. Nakoniec vzdali M. Lučanskému i jeho rodine úctu aj najvyšší predstaviteľ štátu. Prezidentka Zuzana Čaputová poslala pohrebný veniec. Kondolovalo aj vedenie českej polície.

Dodnes sa diskutuje o tom, či prvé zranenie M. Lučanského v cele nebolo pokusom o samovraždu a či po jeho návrate do väznice nezanedbali dozorcovia jeho kontrolu. Samotné úmrtie bolo dlhé mesiace prešetrované pre možné podozrenie z cudzieho zavinenia. Vyšetrovanie jeho úmrtia bolo uzatvorené so záverom, že išlo o samovraždu.

Dôvod, prečo sa M. Lučanský rozhodol ukončiť svoj život, nepoznáme. Debatuje sa však najmä o tom, že významný vplyv mohli mať podmienky vo väzbe. Vyšetrovatelia mu napríklad zámerne nedoručovali listy od manželky a detí, ale listy od cudzích ľudí, v ktorých mu vulgárne nadávali, že „skape vo väzbe“, doručovali, čím sa na neho snažili vyvíjať psychický nátlak.

M. Lučanský bol zároveň v cele celé týždne sám, na tzv. „samotke“. V záverečnej správe z preverovania smrti M. Lučanského vo väznici v Prešove vyšetrovacia komisia pripúšťa, že práve právna úprava týkajúca sa kolúznej väzby „vykonávanej samostatným umiestneným“ má limity. Problém je, že takáto osamotená väzba nie je časovo limitovaná. Na porovnanie, disciplinárny trest samoväzby môže podľa zákona trvať najviac desať dní, čiže obvineného (t. j. nevinného jedinca) možno vo väzbe držať na samotke dlhšie než ak by bol právoplatne odsúdený.

TELEVÍZNA SHOW

Týždeň po jeho pohrebe sa vtedajšia ministerka spravodlivosti, ktorá je zodpovedná aj za Zbor väzenskej a justičnej stráže, ktorý dohliada na ľudí vo výkone trestu alebo väzby, objavila v komediálnom seriáli Slovenskej televízie⁸¹.

Scénka, v ktorej účinkuje aj Mária Kolíková, začína jej príchodom k pultu, kde v nej herec v role pumpára spozná ministerku spravodlivosti a spýta sa jej na prípad M. Lučanského. „Spravodlivosť nosí šatku cez oči, čiže je slepá. A je to pravda, lebo pri tom prvom Lučanského úraze si tá spravodlivosť nevšimla, že sa niečo deje?“

M. Kolíková na to odpovedá, že ide o smutnú vec. „Ja o tom už nerada rozprávam, keď nemusím, ale môžem o tom niečo povedať. Prvé zranenie bolo jeho vlastné. Nakoniec to povedal sám, povedal to advokát. A to druhé bolo, bohužiaľ, samovražda, tak to zo všetkého vychádza. Tak máme teraz aj veľkú komisiu, tak to prešetrí a ja si myslím, že zatiaľ zo všetkého vyplýva, že proste, že takáto bola tá udalosť. To sa stalo,“ vyjadrila sa.

Pri odchode ešte M. Kolíkovú zastavil ďalší herec, ktorý účinkoval v role zákazníka. Povedal jej, že mu prekáža, že niektorí ľudia považujú M. Lučanského za hrdinu. „No, Kuciak ani Palach to nebol,“ odpovie M. Kolíková a odíde.

Ministerka tak maximálne nevhodným spôsobom tesne po jeho úmrtí vyjadrila v celoštátnej televízii svoj negatívny postoj k M. Lučanskému a prezumovala jeho vinu, hoci nebol odsúdený.

⁸⁰ Lučanského odpojili od prístrojov, len čo manželka odišla (pluska.sk)

⁸¹ HNonline.sk - Kolíková sa v komediálnom seriáli RTVS vyjadrila k Lučanskému, Pellegrini jej to vyčítal

Advokát Krivočenko

IGNOROVANIE ZDRAVOTNÉHO STAVU

V rámci akcie Dobytkár bol zadržaný a vzatý do väzby aj 59-ročný advokát Ľubomír Krivočenko. Počas pobytu vo väzbe dostal covid. Jeden z väzňov, ktorý mal celu v blízkosti advokáta, počul, že jeho spoluväzeň privolať do cely referenta, pretože Ľ. Krivočenkovi sa zdravotný stav zhoršil, mal vysoké teploty a zvracal⁸². Žiadal, aby ho previezli na ošetrovňu, čo však vo väznici odignorovali s tým, že lekár mu môže dať jedine Paralen, prípadne môže poprosiť veliteľa, aby mu umožnil dať si sprchu.

“

„Slávko povedal doktorovi, nech ho dajú aspoň na ošetrovňu, aby to nekolovalo. Ľubo ešte mohol chodiť, ale videl som jeho tvár, bol úplne vyblednutý a vyzeral, že na tom fakt nie je dobre. Aj on prosil doktora, nech ho dá na ošetrovňu, a že má peniaze, chce si kúpiť vitamíny. Doktor povedal, že on mu môže dať jedine paralen a keď sa necíti dobre, nech poprosí veliteľa, aby mu pustil sprchu a ovlažil sa vodou.“

Spoluväzeň Ľ. Krivočenko

Zdravotný stav Krivočenka sa v ten deň vo večerných hodinách zásadne zhoršil. „Už zasa zvonili, búchali, že Ľubovi je čoraz horšie a horšie, je celý mokrý, ťažko sa mu dýcha, nech mu zavolajú doktora. Odkázali mu, že nech počká do rána, lebo nebudú volať pohotovosť zato, že má niekto teplotu, že na to tam oni nie sú,“ opísal udalosti spoluväzeň. Na druhý deň žiadali spoluväzni opätovne o lekársku pomoc pre obvineného Ľ. Krivočenka, čo bolo zo strany personálu väznice znova odmietnuté.

⁸² Zbytočne prosil - prehovoril spoluväzeň nebohého Krivočenka (pluska.sk)

“

„Povedali mu, že teraz nemajú čas, že mu pustia sprchu, keď má teplotu, aby sa ovlažil. Nemohli sme robiť s chalanmi proti tomu vôbec nič. Oni mu proste zabuchli okienko na cele a pokračovali vo vizite. Pýtali sme sa: ‚Pán doktor, čo je s Ľubom?‘ Vraj určite nič, že to vymýšľa. Tak vravím, keď niekto vymýšľa, asi nebúcha celú noc na dvere a neprosí, aby mu poslali pohotovosť... A on to zvrchol na to, že ako sa my cítime a či nepotrebujeme paralen.“

Spoluväzeň Ľ. Krivočenko

Keď sa spoluväzni dožadovali zdravotnej starostlivosti pre Ľ. Krivočenka aj poobede, veliteľ zmeny pochopil, že jeho stav je naozaj vážny a previezli ho na vyšetrenie, ktoré odhalilo obojstranný zápal pľúc. Následne bol premiestnený do väzenskej nemocnice v Trenčíne.

“

„Po röntgene mi ešte raz zavolať, že ‚berú ma do Trenčína, to je katastrofa‘. Tak ho eskortovali z Bratislavy do väzenskej nemocnice v Trenčíne. Ani mi nenapadlo, že tam nemajú pľúcnu ventiláciu.“

Manželka Ľ. Krivočenko

MANŽELKA BEZ INFORMÁCIÍ

Počas svojho približne ročného pobytu vo väzbe sa Ľ. Krivočenko domáhal toho, aby mu prokurátor ÚŠP Rastislav Hruška povolil návštevu notára, s ktorým by podpísal splnomocnenie. Jeho manželka by tak mohla dostať informácie o jeho zdravotnom stave. Prokurátor R. Hruška však jeho žiadosti niekoľkokrát zamietol.

Krivočenkova manželka sa tak počas týždňa, čo bol hospitalizovaný, nedozvedela o jeho zdravotnom stave takmer nič. Ľ. Krivočenkovi v nemocnici nepovolili ani jeden telefonát, pritom nebol v kolúzne väzbe a mal na neho nárok.

“

„Každý Boží deň som volala do nemocnice. Vždy som dostala rovnakú odpoveď: všetko je v poriadku, manžel sa má dobre, chodí. Hovorím, prečo mi teda netelefonuje? Však je v kolúznej väzbe - odpovedali. Vravím, že on nie je v kolúznej väzbe, on môže telefonovať. Tak povedali, že ho asi lekári nechcú pustiť, nech sa neunaví. Keď som už neviemkoľkýkrát telefonovala, pani mi povedala: Už nevolajte, hovorila som vám, že manžel je v poriadku. Lekára mi odmietli dať, lebo nemám splnomocnenie na informácie od pacienta, hoci je to môj muž, vraj litera zákona hovorí jasne.“

Manželka L. Krivočenka

Po niekoľkých dňoch v nemocnici prišlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu a personál väzenskej nemocnice kontaktoval fakultnú nemocnicu v Trenčíne s tým, že pacienta potrebujú premiestniť na lôžko s pľúcnou ventiláciou. Lekári sa teda spojili s Operačným strediskom podpory transportu kriticky chorých osôb, kde im oznámili, že v celej Slovenskej republike nie je voľné lôžko pre pacienta, ktorý potrebuje pľúcnu ventiláciu. O niekoľko desiatok minút neskôr advokát L. Krivočenka zomrel.

O manželovej smrti sa však Krivočenková dozvedela až s jednoduchým odstupom⁸³.

„Zomrel v nedeľu večer a oznámili mi to až v pondelok na obed. Povedali mi, že manžel je mŕtvy, na to už nepotrebovali splnomocnenie.“

Manželka L. Krivočenka

ÚMRTIU SA DALO PREDÍŤ

Prípado úmrtia L. Krivočenka preverovala aj verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová. Vo svojom stanovisku⁸⁴ uviedla, že na Slovensku bolo v tom čase podľa údajov NCZI k dispozícii až 37 pľúcnych ventilácií a dokonca minimálne jedno lôžko s pľúcnou ventiláciou bolo voľné aj v Trenčianskom kraji. Teda v blízkosti nemocnice, kde bol advokát hospitalizovaný.

Úmrtiu advokáta sa tak dalo predísť. Stačilo, ak by personál väznice neignoroval jeho žiadosti o vyšetrenie a ak by nemocnica zabezpečila jeho včasný presun na lôžko, ktoré disponovalo pľúcnou ventiláciou. A ak by prokurátor R. Hruška nezamietal opakované žiadosti L. Krivočenka o návštevu notára, jeho manželka by mohla mať informácie o jeho zdravotnom stave.

⁸³ *Dobytkár: obvinený právnik zomrel na covid, rodina o jeho stave týždeň nevedela | Aktuality.sk*

⁸⁴ *Zvrat pri smrti advokáta Krivočenka: Nechali ho zadusiť sa (pluska.sk)*

Monika Jankovská

POKUS O SAMOVRAŽDU

Bývala štátna tajomníčka rezortu spravodlivosti M. Jankovská držala vo väzbe vyše dva týždne protestnú hladovku z dôvodu, že stále dochádza k porušovaniu jej základných práv a nezákonnému postupu voči jej osobe⁸⁵. Jej zdravotný stav sa následne zhoršil a skončila hospitalizovaná a na infúziách. Neskôr sa vo väzbe pokúsila o samovraždu, keď naraz vzala desiatky tabletiiek antidepressív.

Jej zlý zdravotný stav spôsobený dlhotrvajúcou väzbou sa prejavil aj neskôr, kedy bola ihneď po prepustení „otočená“ pred väznicou, teda opakovane zadržaná. Na mieste sa psychicky zrútila. Jej zdravotný stav si vyžadoval hospitalizáciu, preto bola umiestnená na trenčianskej psychiatrii⁸⁶.

“

„V aute sa na mňa vyšetrovateľ Juhás usmial a povedal mi, že ja sa z väzby nikdy nedostanem. V aute som sa zrútila. Chytil ma záchvat paniky a nemohla som dýchať.“

Monika Jankovská

PSYCHICKÝ NÁTLAK

Psychické problémy M. Jankovskej spôsobené dlhotrvajúcou väzbou a nátlakovým prístupom orgánov činných v trestnom konaní voči jej osobe potvrdil aj polygraf, ktorého výsledky sú súčasťou vyšetrovacieho spisu⁸⁷. V nich sa potvrdzuje, že M. Jankovská o hrubom zaobchádzaní vo väzbe hovorí pravdu.

Vo vyšetrovacej väzbe M. Jankovskú úplne izolovali od rodiny, umiestnili ju do špinavej cely, ktorú čistila niekoľko dní od krvi, exkrementov a vývratkov. Informácie, ktoré sa k nej dostávali, boli tiež desivé – jej syn mal nehodu a ona v cele netušila, či je v poriadku. Zato jej s pôžitkom rozprávali, že sedí v rovnej cele ako doživotne odsúdený mafián Róbert Lališ, prípadne, že jej spoluväzenkyňa sa upálila.

⁸⁵ *Jankovská je na infúziách, v hladovke chce pokračovať - Domáce - Správy - Pravda*

⁸⁶ *Monika Jankovská zostáva hospitalizovaná na psychiatrii, jej zdravotný stav je naďalej zlý | Topky.sk*

⁸⁷ *Detektor lži: Jankovská neklame o nátlakoch, ani morách (pluska.sk)*

V minulosti sa M. Jankovská sťažovala na prístup prokurátora ÚŠP Petra Kysela, ktorý na ňu počas výsluchu kričal, aby sa priznala a pokiaľ tak nespraví, pôjdu po celej jej rodine, budú preverovať jej rodinných príslušníkov, vnesú proti nim obvinenie za legalizáciu príjmov z trestnej činnosti, preveria firmy jej bývalého manžela alebo že zavrú jej deti. Práve táto jej skúsenosť viedla podľa psychologičky aj k jej nočným morám, v ktorých sa jej snívalo o tom, že ju prokurátor P. Kysel ide zastreliť.

M. Jankovská je dnes na slobode, no psychické problémy pretrvávajú. Nevychádza z domu, výrazne schudla, pri zmienke o kauzách, v ktorých je obvinená, chodí zvracať, je depresívna a stále má sklony k samovražde. Verejnosť sa mohla presvedčiť o vážnosti jej stavu počas jej príchodu na jedno z pojednání, kde sa psychicky zrútila⁸⁸.

Bývalá štátna tajomníčka je jasnou ukážkou toho, že podmienky väzby a spôsob, akým vyšetrovatelia a prokurátori pristupujú k obvineným, môžu mať zásadne dopady na psychické a fyzické zdravie človeka.

Kto sa obesí vo väzbe?

Na verejnosť unikli správy z WhatsAppovej skupiny vyšetrovateľov NAKA, ktorí sa medzi sebou rozprávali o tom, kto z obvinených vo väzbe spácha samovraždu. Konverzácia medzi vyšetrovateľmi prebehla v apríli 2020 po tom, čo sa vo väzbe obesil Igor Smolen, prezývaný Balvan, ktorý bol obvinený v rámci kauzy Takáčovci.

Operatívca Branislav Dunčko jeho samovraždu⁸⁹ zhodnotil tak, že takto postupne sa vo väzbe obesí veľa ľudí ešte predtým, ako budú podané obžaloby. Zároveň sa nechal počuť, že by bol radšej, ak by sa vo väzbe obesil iný obvinený z kauzy Takáčovci – Juraj Almáši. Tomu by pri samovražde aj pomohol.

Na to reagoval vyšetrovateľ Ján Čurilla, ktorý kolegu ubezpečil, že obvinený J. Almáši sa obesí a už má aj plán. Následne veľmi vulgárne poznamenal, že si namiesto obesenia mohol „odrezať kokot a nadžgať si ho do krku...“.

V ďalšej časti konverzácie si Branislav Dunčko „stavil“, že ďalší obvinený s menom Marek sa podľa neho vo väzbe obesí do mesiaca.

Konverzácia je nielen vulgárna a maximálne nevhodná, ale dokazuje aj to, ako zaujato vyšetrovatelia a operatívci vnímali obvinených.

Braňo Dunčko:

Týmto tempom to do obžaloby okrešeme

Keby sa radšej ten po*ebanec almasi zavesil

Tomu by som aj lano prispel

Jano Čurila:

Ešte veľa špagátu sa minie 🍝

Neboj Branči... zavesí, zavesí ...

Už mám plán ...

A na ňom zakladám ...

Robo Magula:

Balvana mi je ľuto, ale asi preto že som dá 2 flaše veltlin u. Pezinok, Kok*t mohol sa zastreliť. Aále obesit? 🤔 To je moc

Jano Čurila:

Mohol si odrezať kok*t a nadžgať si ho do krku...

Braňo Dunčko:

Z hľadiska listov by som najradšej videl vonku zemaka. Včera mal rekord z 28 listov bolo 24 jeho. Ale to radšej budem čítať do konca života ako hentomu zmrdovi 218

Co sa tyka obesenia dávam dvacku na Mareka Z. Do mesiaca

⁸⁸ [Video | Facebook](#)

⁸⁹ [Nové metódy vyšetrovania NAKA: "Jeb, i mu soľ do očí!" \(pluska.sk\)](#)

Zaujatost

Často sa argumentuje, že vyšetrovatelia sú iba jedným z mnohých článkov pri uplatňovaní trestnoprávnej represie. Protiargumentom proti tvrdeniam, že trestné konania sú manipulované a k obvineným pristupujú policajti a prokurátori zaujato, je, že o vzatí do väzby či vine a nevine danej osoby rozhoduje súd.

Anomáliou na Slovensku je však „kabinetná“ špecializácia. Špecializácia pritom nie je samo osebe zlá alebo škodlivá, ale na Slovensku sú jednotlivé špecializované justičné útvary a orgány centralizované a úzko prepojené a existujú dôkazy o ich nezákonnej kooperácii (napr. držanie osôb v nezákonnej väzbe a pod.). Ako sa anekdoticky hovorí, ak sa stretnú vyšetrovateľ, prokurátor a sudca, dokážu odsúdiť kohokoľvek. Práve tak to na Slovensku je, pretože o najzávažnejších kauzách rozhoduje skupina 30 až 50 tých istých ľudí – vyšetrovateľov, prokurátorov a sudcov.

Existuje špecializovaný vyšetrovací útvar – Národná kriminálna agentúra, tí istí vyšetrovatelia však sedia v tej istej budove, na tom istom poschodí. Potom existuje Úrad špeciálnej prokuratúry, takisto má celoslovenskú pôsobnosť a jeho asi 30 prokurátorov je centralizovaných v jednej budove. V tej istej budove sídli aj Špecializovaný trestný súd, čo aj odborná verejnosť na Slovensku vníma dlhodobo ako neprijateľné. Aj Špecializovaný trestný súd má celoslovenskú pôsobnosť. A nakoniec odvolacím orgánom pre špecializovaný súd je trestné kolégium Najvyššieho súdu, ktoré má tiež vlastnú budovu oddelenú od civilného a obchodného kolégia Najvyššieho súdu, t. j. ľudia, ktorí riešia najzávažnejšie kauzy, sa nerozprávajú s inými kolegami sudcami, iba s tými istými, ktorí riešia tie isté kauzy ako oni sami. V takomto prostredí nie je na Slovensku žiadnym spôsobom riešená otázka tzv. systémovej zaujatosti, hoci samotný justičný ekosystém je výrazne náchylný na tento typ zaujatosti.

Práve pre tieto nedostatky v právnom štáte existujú brzdy a protiváhy, ktoré majú zabezpečiť, aby bol trestný proces nezaujatý a spravodlivý. Súčasné nastavenie NAKA, ÚŠP a ŠTS však umožňuje, aby sa štandardné systémy brzd a protiváh dali obchádzať a aby bolo možné ich postavenie zneužívať. V súčasnom stave tak absentuje ich dostatočná kontrola, ktorá je bežná na úrovni okresných a krajských súdov a prokuratúr a vyšetrovateľov.

Zároveň sa začala prehliadať zjavná zaujatost predstavitel'ov OČTK a sudcov. Dokonca aj v prípadoch, kedy o nej rozhodol súd.

Úrad špeciálnej prokuratúry

Bývalý politik a advokát

Daniel Lipšic vstúpil do politiky v roku 2000. Od roku 2002 do roku 2006 bol nominantom strany KDH na poste ministra spravodlivosti. Práve za jeho pôsobenia v rezorte bol prijatý nový trestný zákon a trestný poriadok a založený Úrad špeciálnej prokuratúry a Špecializovaný trestný súd. S novým trestným poriadkom prišiel aj inštitút spolupracujúceho obvineného, ktorý ÚŠP využíva aj dnes a ku ktorému pristupuje Slovensko podľa rozhodnutí ESLP veľmi laxne.

Po voľbách v roku 2006 bol zvolený do Národnej rady a bol poslancom až do roku 2010, kedy sa stal ministrom vnútra. Mandát vykonával až do predčasných volieb v roku 2012, po ktorých sa znova ocitol v parlamente. V roku 2012 odišiel z KDH a založil si vlastnú stranu NOVA. Jeho strana sa v roku 2015 spojila so stranou OĽaNO, takže z D. Lipšica a predsedu hnutia OĽaNO Igora Matoviča sa stali blízki spolupracovníci. Strany OĽaNO a NOVA spolupracujú dodnes.

V septembri 2016 sa stal D. Lipšic účastníkom dopravnej nehody, na následky ktorej zomrel chodec. Súd ho uznal vinným z prečinu usmrtenia a odsúdil ho na trest odňatia slobody v trvaní tri roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu päť rokov. D. Lipšic sa rozhodol vzdať sa svojho mandátu v Národnej rade a odísť z politiky do advokácie – do medzinárodnej advokátskej kancelárie Dentons.

Ako advokát zastupoval najmä obvinených v mediálne exponovaných kauzách a vyberal si kauzy s politickým presahom. Bol advokátom Igora Matoviča, zastupoval televíziu Markíza v prípade zmeniek, za ktoré bol odsúdený Marián Kočner. Neskôr zastupoval rodinu novinára Jána Kuciaka, ktorého vraždu si mal podľa obžaloby Kočner objednať. V médiách sa jeho meno objavovalo aj v súvislosti s mediálne známym prípadom muža, ktorý svojho syna v zlom zdravotnom stave odpojil od prístrojov.

Svedčí to o tom, že D. Lipšic aj po svojom odchode z politiky vyhľadával mediálnu pozornosť a politicky exponované kauzy.

Ak by nebolo tragickej udalosti v roku 2016, D. Lipšic by nikdy z politiky neodišiel. Koaliční poslanci pod vedením strany I. Matoviča tak dosadili na čelo ÚŠP de facto koaličného politika a politického partnera I. Matoviča, ktorým D. Lipšic bol. Dokonca bol kvôli tomu aj účelovo zmenený zákon. Prvýkrát v histórii Slovenska bolo umožnené, aby do vedúcej funkcie na prokuratúre bol zvolený neprokurátor. D. Lipšic sa generálnym prokurátorom nestal len preto, že sa proti tomu postavila prezidentka Z. Čaputová. Jej súhlas bol obídnený tým, že sa D. Lipšic nestal generálnym, ale iba špeciálnym prokurátorom, na vymenovanie ktorého nebol potrebný súhlas prezidentky.

Na jeseň v roku 2020 získal D. Lipšic bezpečnostnú previerku na stupeň „prísne tajné“, ktorá predstavuje podmienku, aby sa kandidát mohol stať špeciálnym prokurátorom. D. Lipšic o previerku nemohol žiadať sám. Preto mu v tom pomohol vtedajší minister práce Milan Krajniak – Lipšicov dlhoročný spolupracovník z KDH. V súvislosti so získaním previerky začala polícia trestné stíhanie pre podozrenie, že previerku získal nezákonne. V samotnom trestnom konaní, ktoré bolo začaté, sa konštatuje, že D. Lipšic nesplnil žiadnu zákonnú podmienku na to, aby mohol dostať bezpečnostnú previerku tohto typu⁹⁰.

⁹⁰ [Polícia začala trestné stíhanie Daniela Lipšica | TREND](#)

Zaujímavé je, že previerku dostal v čase, kedy sa nevedelo, že voľba špeciálneho prokurátora prebehne už o niekoľko mesiacov. Vtedajšiemu špeciálnemu prokurátorovi ešte neskončilo funkčné obdobie a funkciu zložil až na jeseň 2020, kedy bol obvinený a vzatý do väzby. Ak by obvinený nebol, vo funkcii by pravdepodobne zotrval až do septembra 2021. Môžeme len hádať, prečo D. Lipšic dostal previerku približne rok predtým, ako mala pôvodne prebehnúť voľba nového šéfa ÚŠP.

Vzťah Lipšica k jednotlivým prípadom

D. Lipšic sa stal špeciálnym prokurátorom začiatkom roka 2021. Na to, že by sa pre svoju politickú minulosť nemal stať špeciálnym prokurátorom, upozorňovali aj viaceré mimovládne organizácie⁹¹. V tom čase už prebiehali zatýkania nominantov strany Smer, s ktorou v rámci politického boja celé roky súperil. ÚŠP je súčasťou Generálnej prokuratúry. Na čele ÚŠP je špeciálny prokurátor. Právna a najmä faktická podriadenosť prokurátorov ÚŠP špeciálnemu prokurátorovi je v porovnaní s inými útvarmi prokuratúry výrazne intenzívnejšia, keďže tam existuje systém časovo obmedzených previerok pre stupeň utajenia prísne tajné, jedno pracovisko, úzky okruh vybavovaných vecí, celoštátna pôsobnosť atď. Preto autonómia ÚŠP je vlastne autonómiou samotného špeciálneho prokurátora. Výsledkom toho je, že v osobe špeciálneho prokurátora je skoncentrovaná veľká moc a existuje tu zvýšené riziko zneužitia. A preto je dôležité kto je špeciálny prokurátor a kto teda je Daniel Lipšic.

Daniel Lipšic bol vždy mediálne činný. Počas 20 rokov v politike a neskôr piatich rokoch v advokácii si vybudoval blízke vzťahy s mienkotvornými novinármi. Trestný proces nevedie v súdnej sieni, ale verejne, pred médiami, čím dochádza k porušeniu princípu prezumpcie neviny. Existujú vážne podozrenia, že ako advokát poškodeného v kauze zavraždeného novinára vynášal informácie z vyšetrovacích spisov novinárom. Po roku 2020 (nástup vlády I. Matoviča) nastali masívne úniky z vyšetrovacích spisov aj zo strany policajtov a prokurátorov ÚŠP pod vedením D. Lipšica. Lipšicovo časté vyjadrovanie v médiách k otázkam trestných konaní a jeho tendencia prezentovať prípady v médiách jednostranne môže byť vnímané ako narušenie objektivity a profesionality ÚŠP.

Súčasne s jeho nástupom na ÚŠP sa tak začalo hovoriť o možnej systémovej zaujatosti prokuratúry, čo bolo podporené aj jeho vzťahom k ďalším prípadom v dozore ÚŠP. D. Lipšic je vylúčený v niekoľko desiatkach trestných konaní pre svoju zaujatosť, a to v súvislosti s jeho minulým pôsobením ako politika a obhajcu. Ide pritom o najdôležitejšie a najexponovanejšie prípady, ktoré ÚŠP rieši. Neexistuje iný taký prokurátor alebo sudca, ktorý by bol vylúčený v toľkých prípadoch. Naviac existuje pomerne veľké množstvo prípadov, kde sa D. Lipšic vylúčiť odmieta, čo vedie k sporom a spôsobuje to možné riziko dodržania čl. 6 Dohovoru o spravodlivom procese.

Bez ohľadu na svoje vylúčenie z prípadov, svoj negatívny postoj k jednotlivým obvineným prezentuje vždy veľmi otvorene, čím vytvára tlak na podriadených prokurátorov, ktorý môžu mať tendenciu nazerať na prípad cez rovnakú prizmu, ako ich zaujatý nadriadený. Zároveň tak formuje verejnú mienku o vine obvinených.

GORILA

Keď bol v roku 2011 na internete zverejnený spis Gorila, D. Lipšic ako vtedajší minister vnútra zriadil vyšetrovací tím, ktorý sa mal venovať jednotlivým podozreniam obsiahnutým v spise. Aj neskôr sa ako

⁹¹ [Mimovládky majú pochybnosti o Lipšicovej nezávislosti | TA3](#)

opozičný poslanec verejne angažoval v tomto prípade. Bývalého špeciálneho prokurátora kritizoval za nedostatočné výsledky a dával si ho predvolávať do parlamentu, kde sa ho pýtal na priebeh vyšetrovania. Ku kauze Gorila sa verejne vyjadroval aj neskôr ako advokát.

Z týchto dôvodov ešte pred zvolením do čela ÚŠP avizoval, že sa bude v kauze Gorila ako prokurátor namietat pre svoju zaujatosť.

Keď bol čerstvo vo funkcii, nielenže sa v kauze Gorila nenamietol, naďalej pokračoval v zverejňovaní svojich postojov k tejto kauze. Napríklad sa verejne vyjadril, že nesúhlasí s rozhodnutím Najvyššieho súdu, ktorý prepustil z väzby Jaroslava Haščáka, obvineného v súvislosti s nahrávkami Gorila. V rozhodnutí súd zároveň konštatoval, že jeho obvinenie je nedôvodné. Dokonca osobne podal ministerke spravodlivosti Márii Kolíkovej podnet na podanie dovolania, ktorým chcel podnikateľa dostať späť do väzby.

Neskôr sa ako prokurátor z kauzy Gorila vylúčil. To mu však nebránilo v tom, aby sa ku kauze opakovane verejne vyjadroval, hodnotil dôkaznú situáciu, či zverejňoval analýzy k použiteľnosti nahrávok Gorila. Na žiadosť advokátov J. Haščáka, aby sa ku kauze ako vylúčený prokurátor verejne nevyjadroval, povedal, že „Jaroslav Haščák si môže hovoriť, čo chce“⁹².

ZOROSLAV KOLLÁR

Ako prvý v podaní na Ústavný súd⁹³ upozornil na systémovú zaujatosť Úradu špeciálnej prokuratúry podnikateľ Zoroslav Kollár. Na neho D. Lipšic mediálne útočil dlhé roky. Označoval ho za člena

“

„Na adresu takovýchto výrokov lze především říci, že nezávisle na tom, kým byly proneseny, byly v dané souvislosti způsobilé poruší právo JUDr. Zoroslava Kollára práva na ochranu osobnosti.“ (...) „V rámci rozhodnutí ESLP a stejně soudů národních se pro dovolenost ultimatívnych výrokov vyžaduje, aby nešlo o pouhé zneužití svobody slova, ale aby bylo zřejmé, že autor výrokov má pro svá skutková, případně hodnotící, tvrzení relevantní důkazy a důvody. Důkazy zjevně autor inkriminovaných výrokov mít nemohl, protože by je jistě předal orgánům činným v trestním řízení, jak bylo jeho povinností. Jinou věcí až udivu jící lehkost, s jakou osoba práva znalá popsáním způsobem porušila takřka „posvátnou“ zásadu presumpce nevinny.“

Tomáš Sokol, advokát Zoroslava Kollára.

konkurznej mafie, hovoril, že podnikateľ má konexie na súdoch, označoval ho za mafiána v bielom golieri či významného predstaviteľa organizovanej kriminality. Treba podotknúť, že Z. Kollár nebol odsúdený ani za ovplyvňovanie súdov či činnosť pre zločineckú skupinu.

⁹² Lipšic: Ak by nový trestný zákon platil čo len deň, Výboh a Haščák sa navždy zbavia obvinenia (youtube.com)

⁹³ Možnosť tzv. systémové podjatosti monokratického justičného orgánu - Právne listy (pravnelisty.sk)

PRÍPRAVA VRAŽDY

Prokurátori ÚŠP dozorujú kauzu prípravy vražd viacerých ľudí, vrátane ich vedúceho D. Lipšica. Z verejných vyjadrení prokurátorov vyplýva, že so svojim nadriadeným majú výborný vzťah. Pri dozore tejto kauzy sú tak emočne zaangažovaní a ich motivácia hľadať dôkazy aj v prospech obžalovaných z prípravy vraždy ich nadriadeného a priateľa, je z ľudského pohľadu pochopiteľne veľmi nízka.

“

„Případnou námitku, že zaujatost prokurátora nemůže představovat zásadní problém, protože vše nakonec stejně zhodnotí soud, bude-li rozhodovat, lze odmítnout ze dvou důvodů. Jedním je již zmíněný fakt, že prokurátor je pánem přípravného řízení a dále s tím, že není jisté, zda by trestní řízení dospělo až k podání obžaloby, kdyby prokurátor nebyl zaujatý a se stejnou pečlivostí hodnotil nejen důkazy svědčící v neprospěch obviněného, ale i důkazy svědčící v jeho prospěch.“

Advokát Tomáš Sokol

KAJÚCNICI

D. Lipšic zastupoval ešte ako advokát kľúčových kajúcnikov, ktorí spolupracujú s vyšetrovateľmi NAKA a prokurátormi ÚŠP a vypovedajú proti vysokopostaveným funkcionárom z éry Smeru, či priamo proti politikom tejto strany. Ide o Bernarda Slobodníka a Borisa Beňu.

Po tom, čo sa stal D. Lipšic špeciálnym prokurátorom, prebral ich zastupovanie jeho kolega z kancelárie Dentons Peter Kubina. K týmto kajúcnikom pristupujú OČTK veľmi láskavo, získavajú významné benefity, napríklad v podobe prekvalifikovania trestných činov alebo rozdeľovania trestných činov na prečiny, vďaka čomu sa vyhli dlhoročnému trestu vo väzení a vyviazli iba s podmienkou.

Nadštandardné vzťahy

LIPŠIC VYBAVÍ PODMIENKU

Na verejnosť unikla nahrávka⁹⁴, na ktorej počut hlasy Bernarda Slobodníka, v tom čase zastupovaného D. Lipšicom, a dvoch vyšetrovateľov policajtov. Nahrávky boli vyhotovené v deň, kedy bol zadržaný bývalý špeciálny prokurátor Kováčik.

⁹⁴ ko sa kajúcnik Bernard Slobodník pripravoval na výpoveď (pluska.sk)

Z kontextu nahrávky vyplýva, že B. Slobodník sa s policajtami radí koho udať, aby od OČTK získal benefit v podobe nižšieho trestu. Na nahrávke spomína aj to, že nižší trest mu už stihol vybaviť D. Lipšic.

“

“Potom som sa stretol dneska s Lipšicom. Poskytol som mu plnú moc a zajtra idem vypovedať,” oboznamoval B. Slobodník policajtov so svojou taktikou a konštatoval: “Lipšic všetko dohodol. (...) Dano povedal, že mňa nebudú brať, môže byť hocičo na mňa. A keby aj tak, že by v priebehu konania tam nejaká 206 prišla, prinajhoršom by to skončilo podmienkou.”

Bernard Slobodník

PROKURÁTOR ZO ŽILINY

Pred niekoľkými rokmi prevzal D. Lipšic zastupovanie maloletej Judity, ktorá mala zavraždiť svojho kamaráta. K skutku sa nepriznala, čo bolo v rozpore s odporúčaním D. Lipšica ako jej právneho zástupcu. Z tohto dôvodu sa rozhodol zastupovania vzdať. Pozoruhodné je, že prípad vraždy mladého Tomáša vtedy dozoroval krajský prokurátor Daniel Mikuláš. Tohto prokurátora si neskôr D. Lipšic zobral do tímu na ÚŠP. Nedá sa vyhnúť podozreniu, že už v tom čase mali s D. Mikulášom nadštandardný vzťah a v pozadí sa dohadovali na spolupráci jeho klientky, čo by viedlo nielen k nižšiemu trestu, ale aj k rýchlejšiemu ukončeniu prípadu, čo by bolo pozitívne pre D. Mikuláša a zaujímavé PR pre D. Lipšica.

SUDCA KLIMENT

V lete 2020 sa D. Lipšic, ešte ako advokát, stretával vo svojej kancelárii so sudcom Najvyššieho súdu SR Jurajom Klimentom. Sudca J. Kliment pritom rozhoduje veci, v ktorých vystupujú bývalí Lipšicovi klienti a dozoruje ich Úrad špeciálnej prokuratúry, ktorému dnes D. Lipšic šéfuje. Dôvodom stretnutí mali byť podľa D. Lipšica otázky reformy justície⁹⁵.

⁹⁵ Lipšic sa ako advokát mal stretávať so sudcom Klimentom (pluska.sk)

Obsah ich stretnutí nie je možné preveriť. Faktom ostáva, že schôdzky vtedy obhajcu a sudcu Najvyššieho súdu vzbudzujú v kontexte iných skutočností závažné podozrenia.

“

„V advokátskej kancelárii Dentons sa JUDr. Daniel Lipšic stretával s viacerými sudcami Najvyššieho súdu a ostatných súdov, s prokurátormi alebo advokátmi, ale nebolo to vo večerných hodinách ani pravidelne. Predmetom stretnutí boli najmä otázky reformy justície (vrátane prokuratúry) a zmien v trestnom práve. V danom čase bol totiž JUDr. Daniel Lipšic opakovane neformálne oslovený predstaviteľmi vlády, ktorí mali záujem o jeho názor na tieto témy ako bývalého ministra spravodlivosti, ministra vnútra a trestného advokáta.“

Úrad špeciálnej prokuratúry

STRETNUTIA SO SVOJIM PREDCHODCOM

D. Lipšic sa ešte ako advokát podieľal na tzv. zákulisných hrách a to aj s osobami, ktoré Úrad špeciálnej prokuratúry už pod vedením D. Lipšica ako špeciálneho prokurátora trestne stíha. Napríklad trestne stíhaný podnikateľ Peter Košč tvrdí, že D. Lipšic sa za účasti P. Košča stretol s bývalým špeciálnym prokurátorom Dušanom Kováčikom.

O obsahu stretnutí sa vedú debaty⁹⁶. P. Košč vypovedá, že na stretnutí sa dohodlo, že D. Kováčik zasiahne do prípadov Mariana Kočnera tak, aby to viedlo k jeho trestnému stíhaniu – M. Kočner mal totiž roky policajné krytie. To sa nakoniec aj stalo. D. Kováčik zároveň podľa P. Košča mal ambíciu dohodnúť s D. Lipšicom, aby ten dohodol v blízkych médiách (Denník N, Aktuality.sk), nech ustane tvrdá kritika bývalého špeciálneho prokurátora. D. Lipšic stretnutia s P. Koščom a D. Kováčikom priznal, ale tvrdí, že na nich riešil iba svoje vlastné kauzy, ktoré ako advokát zastupoval a nevidí na takomto stretávaní nič podozrivé, pretože ako advokát mal povinnosť konať všetko v prospech klientov.

Chýbajúca kontrola

NEEXISTUJÚCI OPRAVNÝ PROSTRIEDOK

Úrad špeciálnej prokuratúry je jedinou prvostupňovou prokuratúrou v krajine, ktorá nemá nadriadenú prokuratúru a obvinení a iné dotknuté osoby tak nemajú prístup k efektívnemu opravnému prostriedku proti jej rozhodnutiam. V prípade okresných a krajských prokuratúr to totiž funguje tak, že ak okresná prokuratúra vydá rozhodnutie a obvinený proti nej podá sťažnosť, rozhoduje o nej iná inštitúcia – krajská prokuratúra.

⁹⁶ Štandard - Daniel Lipšic: Ako advokát som sa stretával aj s pochybnými osobami, ak to pomohlo mojim klientom

Ak uznesenie vydá krajská prokuratúra, o sťažnosti proti nemu rozhoduje Generálna prokuratúra. Ak však rozhodnutie vydá prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry, o sťažnosti proti nemu nerozhoduje žiadna iná inštitúcia, ale samotný špeciálny prokurátor alebo nejaký z kolegov prokurátora, ktorý napadnuté uznesenie vydal. Je to rovnaká anomália akoby proti odvolaniu proti rozsudku okresného súdu rozhodoval samotný okresný súd a nie nadriadený krajský súd⁹⁷.

“

„Všetky riadne opravné prostriedky voči uzneseniam, na ktoré dal pokyn, či súhlas prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry rozhoduje fakticky tá istá prokuratúra. Ide tu teda o anomáliu, keď prakticky všetko v prípravnom konaní si úrad špeciálnej prokuratúry vybavuje sám a až do právoplatnosti svojich rozhodnutí nepodlieha žiadnej kontrole iným orgánom verejnej moci. Je to podobné, akoby okresný súd rozhodoval aj o odvolaniach voči rozsudkom, ktoré sám vydal a až v prípade, ak by nadobudli právoplatnosť by ich mohol preskúmať iný, nadriadený súd.“

Peter Šamko

NÁMIETKY ZAUJATOSTI

Prokurátori ÚŠP sa opakovane vyhýbali rozhodovaniu o svojej zaujatosti. Daniel Lipšic napríklad pri rozhodovaní o väzbe pre jedného z klientov advokáta Mareka Paru povedal, že o svojej zaujatosti jednoducho nerozhodne⁹⁸. Po podaní sťažnosti na Generálnej prokuratúre dostal D. Lipšic pokyn, aby o námietke konal.

“

„Prišiel som na súd a štát zastupoval Daniel Lipšic ako prokurátor. Bolo to neverejné zasadnutie o väzbe a on tam ako prokurátor nemohol byť, nakoľko bol v priamom konflikte s mojim klientom a bol v pomere obvinený poškodený. (...) Ja som vzniesol námietku zaujatosti a on povedal, že o nej konať nebude. Súd zostal dosť zaskočený, lebo to bolo neštandardné a nechceli mať procesnú chybu, lebo hrozilo potom, že padne väzba. A hovorili Lipšicovi, či nechce konať o tej námietke. A on povedal, že nechce a nebude, lebo on nemôže byť zaujatý.“

Advokát Marek Para

⁹⁷ Zrušenie Úradu špeciálnej prokuratúry alebo veľa křiku pre nič - Právne listy (pravnelisty.sk)

⁹⁸ TERAZ TAKTO a M. Para: Čurillovci a prokurátori ÚŠP (pluska.sk)

V prípade Vladimíra Pčolinského bolo zase nerozhodnutie dozorujúceho prokurátora Petra Kysela o námietke zaujatosti jedným z dôvodov pre neprijatie obžaloby⁹⁹. O tejto sťažnosti mal rozhodovať Kyselov bezprostredne nadriadený prokurátor, teda vedúci oddelenia, na ktorom P. Kysel pracoval, a nie špeciálny prokurátor ani jeho zástupca. O námietke zaujatosti tak mal zrejme namiesto zástupcu šéfa ÚŠP D. Lipšica rozhodovať Vladimír Kuruc, riaditeľ odboru všeobecnej kriminality.

“

„Súd tak skonštatoval, že doteraz nebolo riadne rozhodnuté o Pčolinského sťažnosti voči Kyselovi. Kysel teda podľa sudcu nesmel podať obžalobu.“

Denník Štandard, Matej Gašparovič

PARAGRAF 363

Pre chýbajúci efektívny opravný prostriedok proti rozhodnutiam špeciálnej prokuratúry sa v praxi v posledných štyroch rokoch ujalo využívanie postupu podľa § 363 Trestného poriadku, čo je mimoriadny opravný prostriedok, o ktorom vždy rozhoduje generálny prokurátor alebo v jeho mene iný prokurátor Generálnej prokuratúry.

Nedôvera obvinených voči Úradu špeciálnej prokuratúry dosiahla takú úroveň, že v niektorých prípadoch dobrovoľne nepodajú sťažnosť proti obvineniu (o ktorej by rozhodoval prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry alebo jeho kolega), ale rovno podajú podnet na postup podľa § 363. Ide o reakciu na prax prokurátorov Úradu špeciálnej prokuratúry, ktorí zámerne zdržiavajú rozhodovanie o podaných sťažnostiach proti obvineniam.

V praxi sa to dialo tak, že obvinený podal proti obvineniu sťažnosť. Prokurátor ÚŠP o sťažnosti mesiace nerozhodol. Popri tom prokurátor začal písať obžalobu a následne došlo v krátkom čase k zamietnutiu sťažnosti a podaniu obžaloby¹⁰⁰, aby tak obvinený už nemal možnosť využiť § 363. Ústavný sudca Peter Straka túto prax kritizuje a namieta, že je nevyhnutné v jednotlivých prípadoch skúmať, či bolo zdĺhavé rozhodovanie o sťažnostiach proti obvineniu odôvodnené alebo išlo o zlomyseľnosť, aby tak bola vylúčená možnosť obvineného podať podnet na postup podľa § 363.

⁹⁹ Sudca odmietol obžalobu voči Pčolinskému, vyšetrovateľovi vyčíta pochybenia. Vrátil ju späť prokurátorovi | Štandard

¹⁰⁰ Nová taktika proti Žilinkovi. Aj s obžalobou Výboha | TREND

Ako prokurátori ÚŠP vnímajú obvinených?

KARIKATÚRA

V lete 2023 oslávil Daniel Lipšic svoje 50te narodeniny. Od kolegov z ÚŠP dostal spoločný dar – na objednávku vyrobenú karikatúru od slovenského karikaturistu Danglára¹⁰⁰. Kúpa karikatúry bola financovaná z prostriedkov prokurátorov podriadených Lipšicovi¹⁰¹.

Na karikatúre je vyobrazený D. Lipšic v odeve, ktorý prokurátori nosia na pojednávania a v rukách drží meč. Na konci každého z chápadiel možno spozorovať známe tváre politikov, funkcionárov a podnikateľov, ktorých kauzy dozoruje špeciálna prokuratúra. Ide napríklad o predsedu Smeru Roberta Fica, ministra obrany Roberta Kaliňáka, či podnikateľa Jaroslava Haščáka.

Na karikatúre sa nachádzajú aj dve zoťaté hlavy, ktoré patria jeho predchodcovi Dušanovi Kováčikovi a podnikateľovi Zoroslavovi Kollárovi. Tí sú totiž už právoplatne odsúdení. Sú na ňom vyobrazení aj generálny prokurátor Maroš Žilinka a jeho námestník Jozef Kanderka. Práve s nimi má Úrad špeciálnej prokuratúry spor pre paragraf 363.

Karikatúra dokazuje, že prokurátori ÚŠP vnímajú ľudí vyobrazených na karikatúre ako vinných a je otázka, do akej miery je vyšetovanie týchto osôb nezaujaté, ak pri tvorbe narodeninového darčeka svoj postoj k nim odhalili ešte predtým, ako boli niektoré z osôb vôbec obžalované.

¹⁰⁰ *Štandard - Sporný dar Lipšicovi: Karikatúru, na ktorej špeciálny prokurátor seká hlavy Ficovi či Žilinkovi, rieši etická komisia (standard.sk)*

¹⁰¹ *Uznesenie VII/2 Gv 2/23/1000-178 zo dňa 2. 11. 2023*

„POŠAHANEC“

Generálny prokurátor Maroš Žilinka sa zaoberal kritickými výrokmi prokurátora ÚŠP Jána Šantu na adresu obvineného advokáta M. Paru a bývalého špeciálneho prokurátora D. Kováčika.

V diskusii u novinára Mareka Vagoviča¹⁰² nazval J. Šanta D. Kováčika „pošahanec“ a na margo vznesenia obvinenia advokátovi M. Parovi zosmiešňujúco uviedol, že mu „zjavne dochádza para“. Podľa M. Žilinka sa J. Šanta z uvedených dôvodov správal na verejnosti nevhodne vzhľadom na jeho postavenie a znižoval tak vážnosť prokuratúry. Vykonal s ním pohovor¹⁰³.

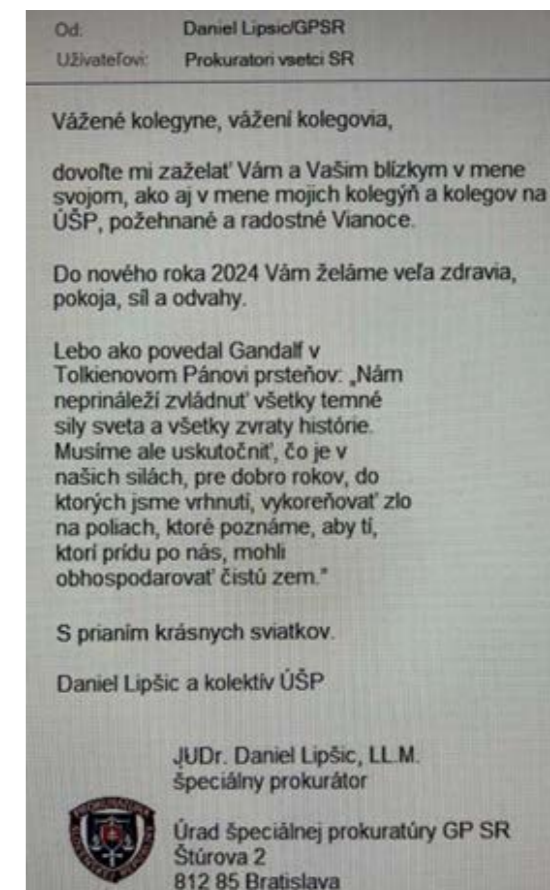
“

„Každý prokurátor je podľa zákona a etického kódexu prokurátora pri výkone funkcie aj mimo plnenia služobných povinností povinný chrániť ľudskú dôstojnosť, zachovávať dôstojnosť prokurátora, dodržiavať pravidlá prokurátorskej etiky a vystupovať zdvorilo a slušne.“

Maroš Žilinka

E-MAIL KOLEGOM

To, že prokurátori ÚŠP pristupujú k prípadom zaujato a obvinených vnímajú za akési zlo, potvrdzuje aj e-mail¹⁰⁴ D. Lipšica kolegom z konca roka 2023. V ňom citoval Gandalfa – postavu z filmu Pána prsteňov. Citát obsahuje slovné spojenia ako „temné sily“ či „vykoreňovať zlo“.

¹⁰² *Večer Mareka Vagoviča: Zvíťazí štát alebo organizovaný zločin? – Švabach (svabach.sk)*

¹⁰³ *M. Žilinka vykonal pohovor s prokurátorom ÚŠP J. Šantom (teraz.sk)*

¹⁰⁴ *Facebook*

Sudkyňa Pamela Záleská

Denník N

Už na prelome rokov 2020 a 2021 sa objavili prvé podozrenia o blízkom vzťahu sudkyne Špecializovaného trestného súdu Pamelu Záleskej a investigatívnej novinárky Denníka N Moniky Tódovej. S odhaleniami prišla strana Smer, ktorá poukázala na to, že obe ženy spolu strávili dovolenku v Tatrách, čo potvrdila aj samotná M. Tódová.

Hneď po zverejnení ich blízkeho vzťahu sa M. Tódová prestala venovať investigative a teda kauzám, v ktorých rozhodovala aj P. Záleská, a prestala chodiť aj na pojednávania na ŠTS. V Denníku N sa začala venovať rozhovorom a písaniu komentárov. Denník N tieto zmeny v redakcii síce verejne neohlásil, potvrdilo sa tým však to, že redakcia aj sudkyňa videli v mediálnom pokrývaní niektorých káuz novinárkou M. Tódovou konflikt záujmov.

O necelé tri roky neskôr zverejnil youtuber Martin Daňo video, v ktorom zachytil ich ďalšiu spoločnú dovolenku v Tatrách. Sudkyňa a novinárka boli dokonca ubytované na spoločnej izbe. Po zverejnení videa sa M. Tódová priznala, že so sudkyňou P. Záleskou majú partnerský vzťah a z toho dôvodu sa v minulosti vzdala práce investigatívnej novinárky.

Vo verejnosti sa začalo diskutovať o možnej zaujatosti sudkyne P. Záleskej v prípadoch, kedy o osobách, o ktorých v minulosti ako sudkyňa rozhodovala, písala veľmi negatívne jej partnerka M. Tódová. Sudkyňa musela podozrenia zo zaujatosti vysvetľovať aj na Súdnej rade.

Popierala, že by ako sudkyňa konala v jednotlivých prípadoch zaujato a rozhodovala v súlade s tým, aký názor mala na mediálne exponovaných obvinených jej partnerka. Zdôraznila, že tá o jej kauzách prestala písať, čím debatu o možnom konflikte záujmov považovala za uzavretú.

Problémom však bolo, že síce M. Tódová a P. Záleská mali veľmi blízky vzťah už v roku 2020, investigatívnej novinárčine sa prestala venovať až po tom, čo bola prvýkrát medializovaná ich spoločná dovolenka. Hoci M. Tódová od tohto momentu investigatívne články nepísala, vo svojich komentároch a rozhovoroch neprestala spomínať ľudí, o ktorých P. Záleská rozhodovala¹⁰⁵.

“

„Sudca sa nesmie podieľať na rozhodovaní vo veci, v ktorej ktorýkoľvek člen jeho rodiny zastupuje účastníka konania alebo je osobou, ktorá je s vecou akokoľvek spojená.“

Bod 4.4 Bangalórskeho zákona

¹⁰⁵ *Blog N: Všetko, čo by sme mali vedieť o (ne)zaujatosti (dennikn.sk)*

¹⁰⁶ *Právnici Jaroslava Haščáka podali podnet na Súdnu radu SR - Kauza Gorila*

JAROSLAV HAŠČÁK

M. Tódová písala o Jaroslavovi Haščákovi negatívne články dlhé roky¹⁰⁶. Osobne bola aj pri zásahu v budove, v ktorom sídli firma, ktorú spoluvlastní. O jeho väzbe rozhodovala P. Záleská v decembri 2020, kedy už s novinárkou mali viac ako iba pracovný vzťah. Väzbu pre J. Haščáka označila M. Tódová v podcaste Denníka N za „predčasné Vianoce“.

Neskôr, keď Najvyšší súd zvrátil rozhodnutie P. Záleskej a J. Haščáka prepustil na slobodu s konštatovaním, že väzba a aj samotné obvinenie boli nedôvodné, M. Tódová to označila za „nadprácu“. Verejne sa tak zastala svojej blízkej, keď Najvyšší súd skritizoval jej rozhodnutie. K osobe J. Haščáka sa M. Tódová vyjadrovala opakovane aj neskôr, keď už ako zaujatá o kauzách na oko nepísala.

P. Záleská čelila pri J. Haščákovi aj podozreniam z únikov do médií. Keď totiž prokurátor podal na Špecializovaný trestný súd návrh na väzbu pre podnikateľa J. Haščáka, časť jeho advokátov sa o tom dozvedela z Minúty po minúte od M. Tódovej na Denníku N. O návrhu pritom v tom čase vedelo len obmedzené množstvo ľudí, vrátane P. Záleskej. Je vysoko pravdepodobné, že M. Tódová sa k tejto informácii dostala práve cez svoju partnerku a mohla o nej napísať ako prvá.

DÁVID LINDTNER

V období, kedy bývalý sudca D. Lindtner čakal, ktorému sudcovi Špecializovaného trestného súdu bude pridelený jeho prípad, sa M. Tódová vyjadrovala na jeho adresu kriticky – teda úplne rovnako, ako dlho predtým, keď ešte pracovala ako investigatívna novinárka.

Lindtnerov prípad nakoniec pripadol P. Záleskej. Je otáznosť, či bude vedieť rozhodovať nezaujato, ak jeho a ostatných sudcov, ktorí boli v roku 2020 obvinení, označila za „svine“ a ak jej partnerka má k D. Lindtnerovi kritický postoj.

DUŠAN KOVÁČIK

Tak ako aj v iných prípadoch, aj o D. Kováčikovi písala M. Tódová dlhé roky veľmi kritické články. O jeho treste rozhodovala v lete 2021 P. Záleská, ktorá bývalého špeciálneho prokurátora odsúdila na 14 ročný trest odňatia slobody a trest prepadnutia majetku. Na druhom stupni Najvyšší súd tento trest zmiernil takmer o polovicu. Najvyšší súd korigoval aj Záleskej názor, že by D. Kováčik spolupracoval s mafiou, podľa Najvyššieho súdu to prokurátor nepreukázal.

M. Tódová sa vo svojich rozhovoroch viacerých respondentov pýtala na to, či si myslia, že právoplatný trest pre D. Kováčika je spravodlivý a či Najvyšší súd rozhodol správne¹⁰⁷. Dokonca začala polemizovať o argumentoch Najvyššieho súdu, ktoré rozporovali argumentáciu P. Záleskej v jej prvostupňovom rozsudku.

¹⁰⁷ *Prokurátor Repa: Rozsudok nad Kováčikom je prelomový (+ video) (dennikn.sk)*

¹⁰⁸ *Dary pre sudkyňu Záleskú za niekoľko tisíc? Ona to popiera (pluska.sk)*

Zaujatý prístup

DARY OD PAVLA GAŠPARA

Obžalovaný Norbert Bödör namietal zaujatosť sudkyne P. Záleskej z dôvodu, že tá v minulosti prijala od jeho obhajcu Pavla Gašpara dary v hodnote niekoľko tisíc eur¹⁰⁸. Išlo o športové hodinky Garmin s príslušenstvom, či notebook Apple. Dary od neho dostala ešte pred pár rokmi, keď spolu s P. Gašparom pracovala na Okresnom súde v Nitre.

P. Záleská sa pôvodne námietkou odmietla zaoberať. Išlo pritom o relevantnú námietku zo strany obhajoby, čo potvrdil aj Najvyšší súd, ktorý jej prikázal, aby sa vecou zaoberala. Po predložení faktúr a emailových správ priznala prijatie hodín ako odmenu za účasť na pretekoch.

“

„V rámci pracovnej porady sme mali debatu, kde mi ona hovorí, že by chcela nejaké inteligentné hodinky, že sa jej ľúbia hodinky Garmin a či nepoznám niekoho, kto by vedel vybaviť cenu a podobne. Hovorím, že viem zohnať v jednom e-shope so zľavou, nie je problém. Doniesol som jej hodinky, ale nedošlo na tému, čo bude s platením. Povedala len ‚ďakujem‘. Prešiel polrok ona vraví: ‚Potrebovala by som notebook.‘ Zohnal som notebook a zase iba ‚ďakujem‘. Mal som vtedy pred justičnými skúškami, ona o mne ako sudkyňa, ktorej som bol pridelený, písala hodnotenie, čiže ja som nemal možnosť voči nej vyskakať, tak som situáciu potichu akceptoval.“

—
Pavol Gašpar

„PES“

P. Záleská prirovnala obžalovaného k psovi. Obžalovaný si chcel pozrieť videozáznamy, ktoré boli súčasťou súdneho spisu. Nástojil na tom, hoci na súde nebol prítomný technický asistent. Obžalovaný však nesúhlasil, tak sa P. Záleská priklonila k pejoratívnejšiemu slovníku:

„Obžalovanému bolo jednoduchou a zrozumiteľnou formou oznámené, že súd dlhodobo pozoruje a registruje jeho opakované pokusy o prevzatie rozhodujúcej pozície a že tieto pripomínajú predsedníčke senátu pokusy jej vlastného psa stať sa v domácnosti vodcom svorky. Zároveň bol obžalovaný upozornený, že predsedníčka senátu nebude skákať ako obžalovaný piska.“¹⁰⁹

¹⁰⁹ Sudkyňa Záleská chcela obžalovaného „upratať“ ako psa (pluska.sk)

Obžalovaný následne podal proti P. Záleskej námietku zaujatosti, ale neuspel – podľa Najvyššieho súdu prirovnanie k psovi neznamena, že by bola sudkyňa zaujatá. Na druhej strane Najvyšší súd uznal, že išlo o nevhodné prirovnanie a vyzval sudkyňu, aby sa im v budúcnosti vyhla.

DUŠAN KOVÁČIK

Sudkyňa Špecializovaného trestného súdu P. Záleská prejavila svojský prístup aj pri vedení hlavného pojednávania vo veci obžalovaného bývalého špeciálneho prokurátora D. Kováčika, a to počas výpovede kľúčového spolupracujúceho svedka Mateja Zemana. Keď ju obhajcovia D. Kováčika upozornili, že svedok udržiava očný kontakt a snaží sa neverbálne komunikovať s prokurátorom, aby ukončil jeho výsluch, čo bolo evidentné, nechala to zapísať do zápisnice, ale sama povedala, že nič také nezaznamenala. Keď však M. Zemana obhajcovia D. Kováčika konfrontovali s podobnými otázkami, pretože neustále sa vyhýbal riadnej odpovedi, zvýšeným hlasom obhajcov upozornila, že vedú výsluch šikanóznym spôsobom:

„Snažte sa prispôbiť výsluch intelektu svedka, jeho osobnosti. Nekladte mu otázky sofistickým spôsobom. Nepotrebuje ohúriť mňa, potrebujete zo svedka dostať odpovede. Nekladte svedkovi jednu otázku sedemkrát iným spôsobom len preto, že ste nedostali odpoveď, ktorú ste chceli mať.“

DÁVID LINDTNER

Bývalého sudcu D. Lindtnera má súdiť pre údajnú nepriamu korupciu a zasahovanie do nezávislosti súdu sudkyňa Špecializovaného trestného súdu P. Záleská, hoci sa na jeho adresu vyjadrila výrazne pejoratívne. Po zadržaní sudcov v prípade známom ako Búrka (v tomto prípade bol obvinený aj D. Lindtner) kolegom napísala e-mail, v ktorom pohrdla prezumpciou nevinoty a k obvineným sa vyjadrila odsúdeniahodne¹¹⁰.

“

„Aká prezumpcia nevinoty? Tu nech rešpektujú príslušné orgány v trestného konania, ale my musíme vyzvať každého, kto sa špinavo sprenveril sudcovskému poslaniu, aby išiel do čerta z justície preč. (...) Nech ukážeme, aký priepastný rozdiel je medzi sviňami, ktoré na celé roky zašpinili justíciu a dlhé roky ju systematicky krivili a tými ostatnými, ktorí poctivo vyhrali výberové konanie a vážia si talár a všetko, čo to predstavuje a má predstavovať.“

—
Pamela Záleská

Najvyšší súd (senát 5T sudcu Juraja Klimenta) námietke zaujatosti však nevyhovet, oprel sa o to, že išlo o neverejnú komunikáciu medzi sudcami a nebolo dokázané, že by P. Záleská „sviňou“ myslela priamo D. Lindtnera. Časový kontext týchto vyjadrení, teda to, že P. Záleská e-mail napísala pár dní po zadržaní sudcov v kauze Búrka, kde bol obvinený a zadržaný aj D. Lindtner, Najvyšší súd ignoroval.

¹¹⁰ Sudkyňa Špecializovaného trestného súdu označila obvinených sudcov za svine - teraz má rozhodovať o obžalobe - Právne listy (pravnelisty.sk)

Zaujatý sudca Kliment

Marián Kučerka

PREDPORADA SENÁTU

Senát 5T Najvyššieho súdu (v zložení Juraj Kliment, Peter Hatala a Peter Štíft) 16. novembra 2022 uskutočnil niečo, čo sám nazval „predporada senátu“¹¹¹. Trestný poriadok pozná iba poradu senátu. V sudcovskom žargóne je predporada označenie neformálneho stretnutia, kde členovia senátu medzi sebou debatujú o prípade. Predporada nie je oficiálna, nevykonávajú sa na nej dôkazy, ak tam sudcovia medzi sebou prezentujú dôkazy z prípadu, tak je to tiež neoficiálne a pre rozhodnutie nezáväzná.

Senát 5T predporadu uskutočnil preto, aby k sebe oficiálne zaistil tajné nahrávky, ktoré spochybňujú integritu trestných konaní po roku 2018, ale bez toho, aby tieto nahrávky púšťali na verejnom zasadnutí. Ak by senát postupoval v súlade s Trestným poriadkom, tak nahrávky musí vykonať na verejnom zasadnutí ako dôkaz, ale tam by ich počula verejnosť.

Na predporadu si senát 5T z policajnej inšpekcie zaistil konkrétne zvukové nahrávky rozhovorov medzi spolupracujúcim svedkom Bernardom Slobodníkom a policajtami (B. Slobodník vyzvedá od niekdajších kolegov, čo by mohol na koho vypovedať), ale tiež časti nahrávok medzi Mariánom Kučerkom a prokurátorom Ondrejom Repom alebo medzi bývalým policajtom Jánom Hazuchom a O. Repom. „Senát sa oboznámil so zvukovými záznamami a jednomyseľne dospel k záveru, že nie sú potrebné pre účely trestného konania,“ zhodli sa sudcovia J. Kliment, P. Hatala a P. Štíft na neoficiálnej predporade.

ROZHODOVANIE ZAUJATÉHO SUDCU

Bývalého príslušníka finančnej polície M. Kučerku za korupciu v neprítomnosti odsúdil trojčlenný senát Najvyššieho súdu, ktorému predsedal sudca J. Kliment – hoci jeho synovec prokurátor O. Repa z Úradu špeciálnej prokuratúry bol činný v prípade M. Kučerku.

Ústavný súd pritom už pri rozhodovaní o väzbe M. Kučerku konštatoval¹¹², že Najvyšší súd porušil jeho právo na osobnú slobodu, keď o väzbe rozhodoval prokurátorov strýko J. Kliment. Podľa Ústavného súdu J. Kliment nie je dostatočne nestranný. O. Repa síce nedozoroval prípad M. Kučerku, ale podľa Ústavného súdu „bol v jeho veci činný“ – vypočúval M. Kučerku, čo podľa Ústavného súdu na vylúčenie stačí. Veď ako môže strýko objektívne posúdiť zákonnosť niečoho, čo zaistoval jeho synovec?

Keď sa M. Kučerka odvolal proti odsudzujúcemu rozsudku Špecializovaného trestného súdu, odvolanie napadlo tiež senátu 5T Najvyššieho súdu, ktorému predsedá J. Kliment. Z prípadu sa napriek názoru Ústavného súdu nevytlúčil¹¹³. Jednoducho preto, že nesúhlasil s názorom Ústavného súdu.

Obhajca bývalého vyšetrovateľa proti tomu podal sťažnosť, o ktorej rozhodoval päťčlenný senát Najvyššieho súdu – tesným pomerom hlasov 3 k 2 sa priklonil k názoru J. Klimenta. Väčšina päťčlenného senátu

¹¹¹ Úradný záznam o predporade senátu 5T NS SR vo veci 5To/7/2022 zo 16. 11. 2022

¹¹² Nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 300/2021 z 9. 12. 2021

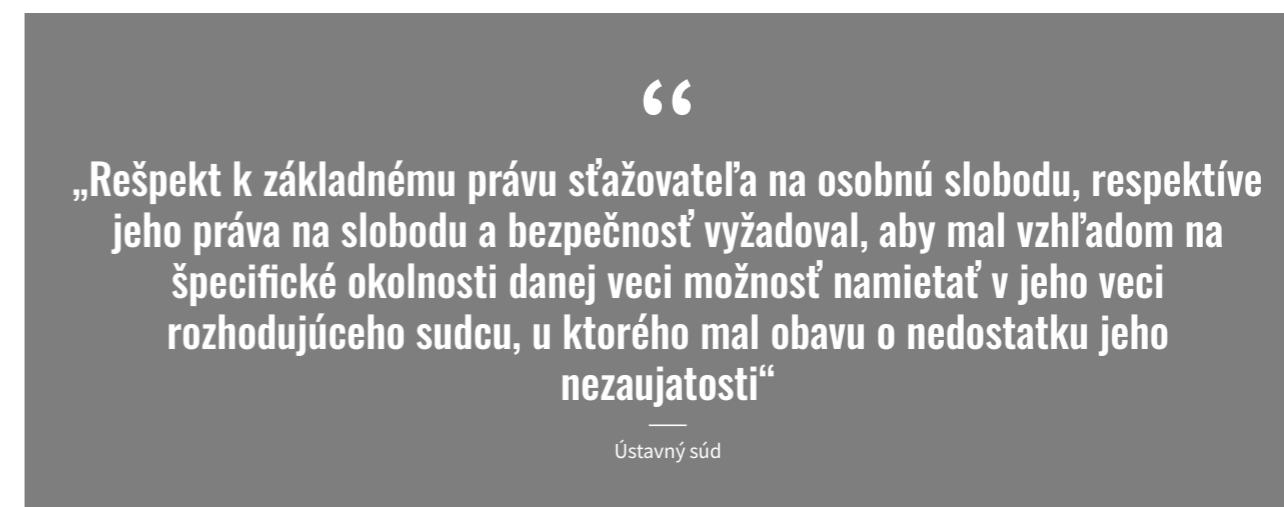
¹¹³ Prečo by nás nemalo tešiť, že prvého expolicajta právoplatne odsúdili práve takto (adamvalcek.sk)

rozhodnutie vysvetlila tak, že O. Repa podľa nich „nebol nijako procesne činný“ v prípade M. Kučerku – čo je však v rozpore s hodnotením Ústavného súdu, ktorý si všimol, že M. Kučerku vypočúval.

DÁVID LINDTNER

Ústavný súd konštatoval porušenie práv bývalého sudcu Okresného súdu Bratislava III D. Lindtnera v súvislosti s jeho väzbou¹¹⁴. Dôvodom bolo, že o jeho väzbe na Najvyššom súde rozhodovali zaujatí sudcovia – J. Kliment a P. Štíft. J. Kliment sa v minulosti kriticky vyjadroval na adresu sudcov z kauzy Búrka, v ktorej je obvinený aj Lindtner. Sudca P. Štíft sa zase s D. Lindtnerom osobne pozná. Keďže J. Kliment a P. Štíft boli v tomto prípade zastupujúcimi sudcami, ktorých mená D. Lindtnerovi neboli oznámené, nemohol ich namietat z dôvodu možnej zaujatosti. Sami sa z rozhodovania napriek pomeru k veci tiež nevytlúčili.

Vzhľadom na skutočnosť, že nezaujatosť príslušného sudcu nebola v konaní relevantným spôsobom preverená, sú podľa Ústavného súdu spochybnené meritórne závery napadnutého uznesenia¹¹⁵.

Dušan Kováčik

Ústavný súd vyčítal¹¹⁶ Najvyššiemu súdu, že D. Kováčikovi neoznámil finálne zloženie senátu, ktorý rozhodoval o jeho sťažnosti proti predĺženiu väzby. Zloženie sa totiž odchyľilo od bežnej zostavy, o predĺžení väzby D. Kováčika nakoniec rozhodoval aj sudca J. Kliment – pre denník Pravda sa však kriticky vyjadril na adresu D. Kováčika a návrh na jeho prvotné vzatie do väzby ako zastupujúci prokurátor podával jeho synovec prokurátor O. Repa.

¹¹⁴ ÚS 32/2021

¹¹⁵ Najvyšší súd uznesením, ktoré sa týkalo väzby, porušil práva exsudcu Lindtnera, rozhodol Ústavný súd - Domáce - Správy - Pravda

¹¹⁶ ÚS zrušil uznesenie NS k väzbe Dušana Kováčika | TREND

Vyšetrovatelia NAKA

Obvinení vyšetrujú samých seba

Bývalý minister vnútra Roman Mikulec nominoval do vysokých funkcií na Úrade inšpekčnej služby viacerých policajtov, ktorí majú zjavný konflikt záujmov.

Zástupcom riaditeľa útvaru ochrannej služby a zároveň riaditeľom odboru ochrany, prevencie a boja proti korupcii na Úrade inšpekčnej služby sa stal vyšetrovateľ Pavol Ďurka, ktorý je obvinený pre podozrenia spojené s manipuláciou trestných konaní. Tieto podozrenia preveruje práve inšpekcia. P. Ďurka tak mohol mať niekoľko mesiacov dosah na prešetrovanie seba samého.

Exminister vnútra R. Mikulec povýšil do funkcie riaditeľa Úradu inšpekčnej služby Petra Juhása, brata obvineného vyšetrovateľa Martina Juhása. M. Juhás je obvinený zo zneužívania právomoci verejného činiteľa v prípade nasadzovania odposluchov v chate v Čifároch, ktoré zaznamenali dôvernú diskusiu vtedy opozičného politika Roberta Fica a obhajcov viacerých obvinených. R. Mikulec nevidel problém v tom, že podriadení P. Juhása budú prešetrovať prípad jeho brata.

Takýto konflikt záujmov kritizovali aj samotní policajti v časopise, ktorý vydávajú ich odbory¹¹⁷.

Namiesto pozbavenia výkonu služby povýšenie. Nový precedens pre stíhaných policajtov?

Prípad menovania Pavla Ďurku na Úrad inšpekčnej služby otvára oprávnené otázky

Prípad stíhaného vyšetrovateľa Pavla Ďurku, ktorý stál ministra Ivana Šimka funkciu, otvára otázku, či ním nevzniká pozitívny precedens aj pre ďalších stíhaných policajtov a policajtky. Naša redakcia sa bližšie pozrela na tento medializovaný prípad. Zisťovali sme, akú funkciu na Úrade inšpekčnej služby Ministerstva vnútra (MV) SR menovaný vlastne dostal. Na tomto prípade si tiež môžeme ukázať, čo by policajtov malo

čakať, ak by sa aj k ich stíhaniu pristupovalo s prihladnutím na princíp rovnakého zaobchádzania.

Úrad inšpekčnej služby (ďalej len UIS) MV SR sa člení na tri základné útvary, a to na útvary ochrannej služby a prevencie, útvary kontroly a na analyticko-organizačný odbor. Trestnou činnosťou policajtov sa zaoberá útvary ochrannej služby a prevencie UIS. Samotná práca na Úrade inšpekčnej služby by tak - s pri-

vretými očami - nemusela byť až taký problém, ak by bol dotknutý zaradený napríklad na útvary kontroly či na analyticko-organizačný odbor úradu. No P. Ďurka sa stal zástupcom riaditeľa útvaru ochrannej služby, teda práve toho útvaru, ktorý vyšetruje aj jeho údajnú trestnú činnosť.

Súčasne sa stal riaditeľom jedného z odborov útvaru, a to odboru ochrany, prevencie a boja proti korupcii. Tento odbor síce nemá vo svojom portfóliu vyšet-

rovanie jeho údajnej trestnej činnosti, no zo svojej novej pozície má k jej kontrole istotne bližšie, než z pozície vyšetrovateľa na národnej kriminálnej agentúre. Nátiska sa ale otázka, vzniká na základe tohto prípadu precedens a nádej pre desiatky ďalších obvinených policajtov?

Odborový zväz polície v SR sa zaoberá mnohými prípadmi stíhaných policajtov, ktorým poskytuje právnu ochranu, a ktorých nadriadený pozbavil

výkonu štátnej služby, ba dokonca nespočetnekrát aj prepustil. Pozbavenie výkonu štátnej služby alebo prepustenie zo služobného pomeru je často krutou realitou aj pre nespravodlivo stíhaného policajta. TI, ktorí v dôsledku horlivosti nadriadeného úplne ukončili svoje pôsobenie v Policajnom zbore SR, sa doň mnohokrát nevracajú ani v prípade úspechu svojho prípadu na súde. Aktuálna kauza nielen

[pokračovanie na 2. strane](#)

Ján Mazák

V roku 2020 bol do Súdnej rady Slovenskej republiky poslancami parlamentu zvolený bývalý sudca Ján Mazák, ktorého si následne členovia rady zvolili za predsedu. Jeho pôsobenie v tejto funkcii sa vyznačovalo radom krokov a vyjadrení, ktoré boli súladné s názorom vtedajšej vládnej koalície (OLANO, SaS a Za ľudí). Ján Mazák vo svojich mediálnych vyjadreniach aj na zasadnutiach Súdnej rady podsúval verejnosti rôzne nepravdivé tvrdenia, ktorými podporoval zámery vlády a to aj v prípadoch, kedy to bolo v rozpore s platnými právnymi úpravami. Za nepravdivé informovanie medzinárodných organizácií o predsedovi trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu sa musel ospravedlniť.

V čase, kedy sa vládni predstavitelia a médiá intenzívne zaoberali § 363 Trestného poriadku a diskutovali o jeho zrušení, predložil Ján Mazák na Súdnu radu návrh stanoviska, v ktorom používanie tohto paragrafu označil za protiústavné. Súdna rada pritom nielenže nemá žiadnu právomoc posudzovať ústavnosť rozhodnutí podľa § 363, ale návrh stanoviska bol dokonca v rozpore s tým, čo k tejto veci len pár mesiacov predtým uviedol Ústavný súd¹¹⁸.

J. Mazák tiež verejne obhajoval postup vtedajšej ministerky Márie Kolíkovej (SaS) v prípade odvolania predsedu Okresného súdu Bratislava III v súvislosti so zásahom NAKA na tomto súde. Naproti tomu Národný bezpečnostný úrad neskôr skonštatoval, že sudcovia tohto súdu postupovali v súlade so zákonom, keď odmietli vydať NAKA utajovanú prílohu k jednému zo súdnych spisov.

Predseda Súdnej rady opakovane aktívne podporoval názory a postupy bývalej vládnej koalície, či už v právnych otázkach alebo pri rozhodnutiach súvisiacich so súdnym systémom. Často aj v rozpore s uzneseniami, ktoré predtým prijala Súdna rada. Jeho vyjadrenia a postupy sú preto kritizované a sú aj predmetom diskusie o vplyve politikov na Súdnu radu. Kritická časť Súdnej rady sa ho v roku 2023 pokúsila z funkcie odvolať¹¹⁹, hlasovanie ustál rozdielom jediného hlasu. Argumenty o svojich pochybeniach odmietol ako nepodložené.

117 [Noviny POLICIA 8_2023.pdf \(ozpsr.sk\)](#)

118 [I. ÚS 278/2021](#)

119 [Přehľad porušení zákona zo strany predsedu Súdnej rady SR alebo ako Ján Mazák nezvláda svoju funkciu - Právne listy \(pravnelisty.sk\)](#)

Kajúcnici

Najdôležitejšiu úlohu v trestných konaniach po roku 2019 týkajúcich sa podozrení z korupcie a ekonomickej kriminality zohrávajú spolupracujúci svedkovia, teda osoby, ktoré sa sami priznávajú k účasti na trestnej činnosti, ale usvedčovaním údajných spolupracovníkov chcú dosiahnuť nižší trest alebo ochrániť majetok či získať iné benefity pre seba alebo blízkych. Média ich začali nazývať kajúcnikmi.

Odpočúvanie policajných kancelárií ukázalo, že vyšetrovatelia s kajúcnikmi úzko spolupracujú, najprv sa neoficiálne dohodnú, čo budú proti komu vypovedať a až následne tieto výpovede kajúcnici zopakujú na oficiálnych výsluchoch. Kajúcnici sú systematicky školení sugestívnymi otázkami či zdieľaním informácií z iných výsluchov.

Napriek vyhláseniam predstaviteľov orgánov činných v trestnom konaní, že výpovede spolupracujúcich svedkov sú preverované ešte predtým, ako je na ich základe niekomu vznesené obvinenie, nie je to tak. V mnohých kauzách sa ukázalo, že dvaja spolupracujúci svedkovia vypovedajú o tom istom deji rozporuplne, ale Špecializovaný trestný súd im napriek týmto medzerám uveril a obžalovaných odsúdil. ESLP to opakovane kritizoval, ale špecializovaný súd v exponovaných kauzách naďalej nekriticky verí spolupracujúcim svedkom.

Vo verejnej diskusii zas prevládol názor, že spolupracujúci svedkovia nemajú dôvod klamať, pretože by tým škodili sami sebe. V niektorých prípadoch však polícia pristúpila k nadviazaniu spolupráce tak, že vznesla obvineniu obvinenie s hrozbou drakonického trestu a následne, ak začal spolupracovať, tak právnu kvalifikáciu skutku zmiernila, aby obvinený dosiahol na podmienený alebo peňažný trest.

Špeciálna prokurátora zas v médiách a na verejnosti opakuje, že veľké politické kauzy sú postavené aj na objektívnych dôkazoch, nielen výpovediach spolupracujúcich svedkov. Nie je to pravda. „Objektívnymi“ dôkazmi totiž špeciálna prokuratúra myslí najmä listiny, ktoré dokazujú nesporné skutočnosti – to, že niekto sa s niekým stretol, to, že sa realizovala určitý zákazka a podobne. Perfídnosť trestných stíhaní a vyrábania kajúcnikov po roku 2019 však spočíva práve v tom, že často vypovedajú o zákazkách či stretnutiach, ktoré sa reálne stali, ale dávajú im nepravdivý kriminálny rozmer. Aj túto prax už ESLP kritizoval a prízvukoval, že listinné dôkazy o nesporných skutočnostiach nezvyšujú vierohodnosť spolupracujúcich svedkov.

Preparácia obvinených

František Imrecze

V apríli 2023 došlo k zverejneniu asi 20-minútovej nahrávky¹²⁰ z odpočúvania kancelárií vyšetrovateľov NAKA, ktorá zachytáva stretnutie policajtov okolo vyšetrovateľa Pavla Ďurku a spolupracujúceho svedka bývalého prezidenta finančnej správy Františka Imreczeho. V tom čase bol F. Imrecze trestne stíhaný vo väzbe. Stretnutie je neoficiálne. Policajti pripravujú svedka na výsluch v kauze Súmrak, zisťujú, čo všetko vie a čo môže vypovedať na oficiálnom výsluchu. Policajti mu kladú mnoho nepriateľne sugestívnych otázok a poskytujú mu informácie, ktoré zistili z iných zdrojov¹²¹.

Ak by sa také niečo dialo na oficiálnom výsluchu, bolo by to nezákonné. Symbolom nahrávky sa stala pasáž, kde policajti informujú F. Imreczeho, že oni vedia podrobnosti o stretnutiach medzi F. Imreczem, predsedom vlády Robertom Ficom a riaditeľom kriminálneho úradu finančnej správy Ľudovítom Makóom. „... **bolo trošku zasnežené, došli ste tam na striebornom Passate, buď vy alebo niekto druhý, ale teda...**“ hovorí policajt. „... **strieborný Passat ja som nikdy nepoužíval...**“ zháčil sa F. Imrecze.

Bernard Slobodník

Ešte v roku 2022 bol publikovaný prepis odpočúvania vozidla, v ktorom sa rozprávajú bývalý riaditeľ finančnej polície a spolupracujúci svedok B. Slobodník s niekdajším kolegom z polície Petrom Koščom. Z nahrávky vyplýva, že B. Slobodník hľadal prípady, ktoré by uviedol pri výsluchu, aby „namáčali“ bývalých kolegov¹²².

„**Niečo také, že do čoho tlačili, aby sa to urobilo alebo neurobilo,**“ zachytilo odpočúvanie B. Slobodníka. Potreboval niečo „na Tibora, na Hraška“, čím sú myslení bývalý policajný prezident Tibor Gašpar a niekdajší riaditeľ NAKA Peter Hraško. Nahrávka tiež prezrádza, že B. Slobodník mal v spolupráci s políciou pred výsluchom kontrolovať, či má v iPhone vymazané všetko, čo vymazané malo byť.

Michal Suchoba

V roku 2022 došlo na internete k zverejneniu pravdepodobne hacknutých e-mailov¹²³ obhajkyne jedného zo spolupracujúcich svedkov Jany Valkovej. Je medzi nimi správa aj pre jej klienta – spolupracujúceho svedka M. Suchobu. Vyzerá to ako súpis inštrukcií, čo má vypovedať počas nadchádzajúceho výsluchu. Končí sa to radami, aby zatajil, že bol v cudzine a počas výsluchu nedal najavo, že NAKA už má k dispozícii tabuľky a správu, ktoré na chystanom výsluchu odovzdá akože prvýkrát.

¹²⁰ [Celá nahrávka Imreczeho na NAKA \(+titulky\) \(youtube.com\)](#)

¹²¹ [Podakovanie, škandalózna nahrávka a Vážneho nejednoznačný neúspech \(adamvalcek.sk\)](#)

¹²² [Ako sa kajúcnik Bernard Slobodník pripravoval na výpoveď \(pluska.sk\)](#)

¹²³ [„Keby niečo, nebol si v Emirátach.“ Obhajkyňa unikli maily \(pluska.sk\)](#)

“

„Nebol si v Emirátach teraz keby niečo, vyšetrovatel'ka akože nemá tie tabuľky ani mail, preto to odovzdáš priamo na výsluchu.“

—
píše sa v závere dokumentu advokátky.

Únik potvrdzuje podozrenie, že medzi obhajcami, resp. spolupracujúcimi svedkami a orgánmi presadzovania práva dochádza k neoficiálnym kontaktom a koordinácii toho, čo sa bude na jednotlivých výsluchoch diať.

Spis č. 80

Odpočúvanie kancelárii NAKA tiež ukázalo, že existuje vyšetrovací spis, v ktorom nie je nikto poškodený, ani nikto obvinený (teda neexistuje žiadna externá nezávislá kontrola postupov orgánov činných v trestnom konaní). Ide o spis č. 80. Tento spis je založený pre podozrenie z existencie bližšie neurčenej zločineckej skupiny a v rámci tohto spisu sa vykonávajú prvotné výsluchy spolupracujúcich svedkov tak, aby títo najprv vypovedali „nanečisto“ a následne už vypovedajú naostro do nových vyšetrovacích spisov – obvinení pritom nevedia, že spolupracujúci svedok predtým vypovedal na nečisto do iného spisu. Záznamy z odpočúvaní pritom ukazujú, že v spise č. 80 sú výpovede z rôznych aj vecne nesúvisiacich káuz (napr. hospodársko-korupčná kauza Mýtnik, násilná kauza tzv. takáčovci, politická kauza Súmrak a pod.).

Napríklad 21. mája 2021 je zachytený telefonický rozhovor medzi vyšetrovateľom Jánom Čurillom a prokurátorom Michalom Šúrekom, v ktorom J. Čurilla hovorí o spise č. 80 nasledujúce: „... **to, čo sme začínali na zločineckú kvôli tým výpovediam, že tam ich do toho budeme vypočúvať aj toho Suchobu, aj Slobodníka, a tak a potom odtiaľ, čo z toho vypadne, tak budeme vlastne pod novými ČVS-kami (nové číslo vyšetrovacieho spisu, pozn.) začínať a robiť s tým...**“

Z debaty tiež vyplýva, že orgány činné v trestnom konaní nemajú so spisom č. 80 žiaden zmysluplný zámer, nevedú ho preto, aby sa reálne vyšetril, pretože J. Čurilla o jeho osude hovorí, že „nejakým spôsobom sa potom preruší alebo čo“. Začiatkom júna 2021 zas o spise č. 80 hovorí vyšetrovateľ Pavol Ďurka v súvislosti s výsluchom spolupracujúceho obvineného Michala Suchobu v kauze Medusa – tiež mal byť najskôr vypočutý do spisu č. 80. M. Suchoba vypovedal najprv nanečisto v spise č. 80 aj v kauze obvineného bývalého riaditeľa VŠZP Miroslava Kočana a šéfa laboratórií Radoslava Bardúna.

Prípravené výpovede

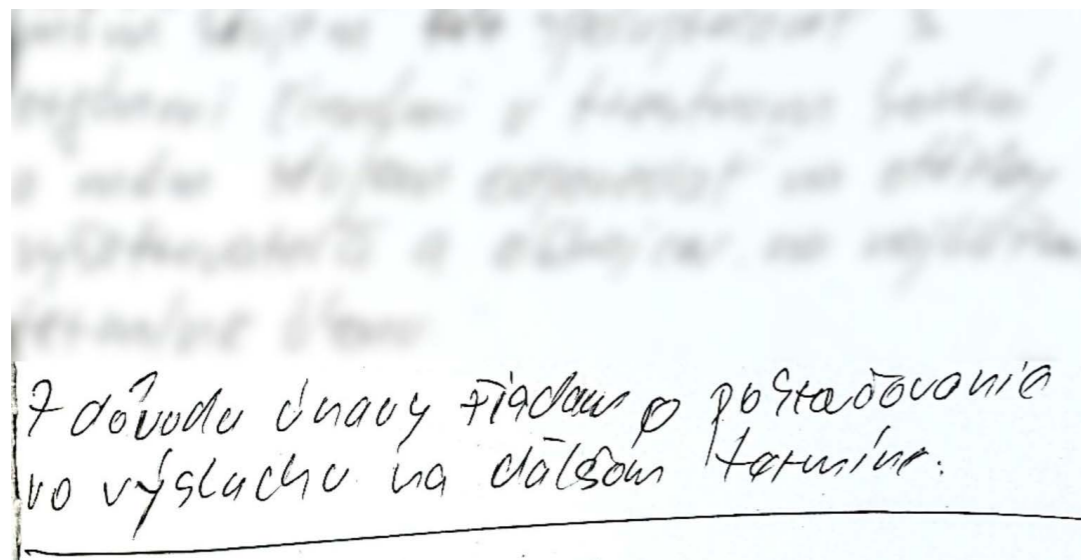
Podpisovanie zápisníc o výsluchoch bez riadnej kontroly

Podľa Trestného poriadku má svedok alebo obvinený podpísať zápisnicu zo svojho výsluchu v prítomnosti nezúčastnenej osoby, pričom ten istý zákon definuje, že „nezúčastnenou osobou je osoba, u ktorej nie sú pochybnosti o jej nezaujatosti vo vzťahu k prejednávanej veci alebo osobám“. V prípade spolupracujúcich svedkov sa však zápisnice o ich výsluchoch nepodpisovali v prítomnosti nezúčastnených osôb. Často ich ako nezúčastnené osoby spolupodpisovali operatívni pracovníci polície, ktorí sa priamo podieľali na preverovaní danej trestnej veci, čiže nespĺňajú definíciu nezúčastnenej osoby. Odposluchy kancelárií NAKA zároveň potvrdzujú, že títo operatívni pracovníci polície boli do vyšetrovaní zapájaní.

František Imrecze

Niekdajší prezident finančnej správy F. Imrecze prišiel na výsluch 11. 6. 2021 v kauze Mýtnik s 15-stranovými predpripravenými poznámkami, ktorých sa pri výpovedi viac-menej držal. Na ich konci mal predpripravenú poznámku, že „z dôvodu únavy žiadam o pokračovanie výsluchu v ďalšom termíne“. Aj podľa nej nakoniec postupoval a potom, čo vo výpovedi vyčerpал obsah poznámok, požiadali o prerušenie výsluchu z dôvodu únavy. Obhajcom obvinených v kauze Mýtnik sa to zdalo podozrivé a preto požiadali, aby boli tieto poznámky F. Imreczeho odkopírované a založené do vyšetrovacieho spisu; na hodnotenie jeho vierohodnosti to nemalo žiaden negatívny vplyv.

F. Imrecze v skutočnosti unavený zjavne nebol, pretože odpočúvanie kancelárií vyšetrovateľov NAKA prezradilo, že bezprostredne po ukončení výsluchu v kauze Mýtnik si vtedy ešte väzobne stíhaného F. Imreczeho prevzali príslušníci okolo vyšetrovateľov Jána Čurilla a Pavla Ďurku, a neoficiálne sa s nimi rozprával o tom, čo by mohol vypovedať v kauze Súmraček.

Prípady z Krajského súdu

Podozrenie z vopred dohodnutej výpovede sa v uplynulom období objavilo aj v bežnom kriminálnom prípade, ktorý nie je spoločensky široko sledovaný. Krajský súd v Bratislave uznesením¹²⁴ z 8. 4. 2021 zamietol odvolanie prokurátora proti oslobodzujúcemu rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo začiatku roka 2020 v drogovej trestnej veci pre podozrenie z nákupu jedného kilogramu kokaínu v Bratislave. Skutok sa podľa obžaloby stal v roku 2017, podľa prvostupňového súdu (v zhode s odvolacím súdom) prokurátor neunesol dôkazné bremeno, že sa skutok stal. Prípady boli postavené na výpovediach spolupracujúcich svedkov a výsledkoch informačno-technických prostriedkov.

O spolupracujúcich svedkoch sa v uznesení krajského súdu o. i. konštatuje: „Svedok P. P. na hlavnom pojednávaní vypovedal, že svedok M. sa v cele učil zo zošita veľkosti A5 texty, čo má vypovedať. (...) M. mu hovoril, že je stíhaný za nejaký kokaín a rovnako mu povedal, že dlží Š. nejaké peniaze a vyšetrovatelia ho ‚namotali‘, aby vypovedal proti Š. Svedok A. G. na hlavnom pojednávaní vypovedal, že bol vo väzbe s D. B., ktorý mu povedal, že ho NAKA prinútila, aby vypovedal proti Š. a za to nezoberú jeho matku do väzby. (...) B. sa mu pochválil, že vypovedal na NAKA a za svoju výpoveď požadoval, aby mu zastavili trestné stíhanie.“

Manipulácia s výpovedami

Odpočúvanie kancelárií NAKA tiež potvrdzuje, že vyšetrovatelia pri stíhaní exponovaných káz pristupovali selektívne k výpovediam svedkov. Namiesto toho, aby na základe nezrovnalostí v ich výpovediach pripustili, že spolupracujúci svedkovia nie sú dôveryhodní a mali by im veriť menej, tak tieto nezrovnalosti ignorovali a zámerne ich vynechávali z uznesení, aby medzery nemohli napádať obhajcovia.

“

„To som dala zámerne preč, pretože tam sa to nezhoduje to, čo hovoril Kaiser so Zemanom (Boris Kaiser, Matej Zeman, pozn.), že nie je pravda, že by (Jozef) Melicher vyplácal nejaké peniaze. Ja som to tam zámerne nedala, pretože on (Melicher) tvrdí, že dával, ale oni hovoria, že nie. Tak, aby nebola nejaká nezhoda, pretože už vo výpovediach sa to prieči. Preto som to odtiaľ dala preč.“

priznala podľa odpočúvania vyšetrovatelka Katarína Krajčovičová.

¹²⁴ K nedôveryhodnosti výpovedí kajúcnikov v konkrétnej veci a k podozreniu z manipulovania s výpovedmi kajúcnikov - Právne listy (pravnelisty.sk)

Takáčovci

V kauze mafiánskej skupiny tzv. takáčovci vystupuje spolupracujúci svedok Pavol Kmeťo, ktorý v prípade patrí medzi kľúčových (korunných) svedkov. Odpočúvanie kancelárií vyšetrovateľov NAKA ukazuje, že s P. Kmeťom komunikovali a koordinovali s ním, čo má proti tzv. takáčovcom vypovedať. Samotný P. Kmeťo sa na chvíľku (v septembri 2022) priznal, že vypovedal pod nátlakom vyšetrovateľov NAKA a nevypovedal pravdu. Jednému z obvinených sa za to ospravedlnil. Začal spolupracovať s policajnou inšpekciou. Následne si to celé rozmyslel a opäť začal tvrdiť, že všetko, čo pôvodne proti tzv. takáčovcom povedal, je pravda. Úrad špeciálnej prokuratúry mu naďalej verí. „Všetko sú to bludy, všetko som si to vymyslel,“ vypovedal na súde o priznaní, že klamal. „Pri výpovedí na policajnej inšpekcii som nehovoril pravdu, áno, vedome som hovoril nepravdu aj po príslušnom zákonnom poučení, že mám vypovedať pravdu,“ priznal P. Kmeťo na súde.

Nie je jasné, ako mu prokuratúra môže veriť v prípade tzv. takáčovci, ak sa priznáva, že v minulosti už po zákonnom poučení v inom prípade klamal. Obžalovaní opakovane žiadajú, aby Špecializovaný trestný súd nechal vypracovať znalecký posudok P. Kmeťa, ale zatiaľ s týmto návrhom neuspeli.

Uvedené vo vzťahu k Pavlovi Kmeťovi potvrdzuje vo svojich výpovediach Ján Kaľavský. Uviedol, že P. Kmeťa policajti využili na to, aby zadržali advokáta M. Ribára. Dokonca mali P. Kmeťa inštruovať tak, aby vypovedal práve voči M. Ribárovi.

Tlak na kritických novinárov

V auguste 2021 Hospodárske noviny¹²⁵ a novinár na voľnej nohe Adam Valček upozornili, že v kauze Mýtnik sú vo svedeckých výpovediach spolupracujúcich svedkov Františka Imreczeho a Michala Suchobu podstatné medzery. Ide o výpoveď proti podnikateľovi Miroslavovi Výbohovi a predsedovi politickej strany Hlas Petrovi Pellegrinimu. Obaja tvrdili, že M. Výboh vzal 150-tisíc eur v roku 2014 v súvislosti s finalizovaním legislatívneho procesu k virtuálnej registračnej pokladnici a za miesto údajných korupčných schôdzok označili kanceláriu M. Výboha v hoteli Carlton. Novinári upozornili, že táto kancelária v roku 2014 vôbec neexistovala, dostavaná bola až o dva roky neskôr.

Po zverejnení článku sa novinárovi A. Valčekovi ozvala aj obhajkyňa J. Valková, ktorá mu v priateľskej nálade povedala, že jej klient M. Suchoba počul, že za kritický článok vzal 100-tisíc eur a jej klient o tom chcel vypovedať na polícii. „Ja som zastavila, aby klient rozprával do zápisnice to, čo o vás počul,“ dodala J. Valková. V tom čase kolovali informácie o snahe vykonštruovať proti novinárovi obvinenie a tak ho zdiskreditovať. Potvrdzujú to aj odposluchy tzv. poľovníckej chaty, kde sa stretávali obhajcovia s podnikateľmi a politikmi: „Marek Para ďalej prezentuje informácie o údajnom pripravovanom stíhaní novinára A. Valčeka, ktorý mal mať na sebe sledku NAKA (...),“ zachytilo odpočúvanie 19. augusta 2021.

Osoba, ktorá novinárovi sprostredkovala komunikáciu s J. Valkovou, zároveň novinára informovala, akým konkrétnym spôsobom budú rozpory vo výpovediach F. Imrecze a M. Suchobu odstránené, čo sa nakoniec aj potvrdilo. Výpovede boli pozmenené tak, že korupcia sa nemala stať v roku 2014, keď kancelária neexistovala, ale až v roku 2016. Obaja svedkovia zotrvali na tom, že vypovedajú pravdu.

Keď o rok neskôr novinár A. Valček zverejnil sériu kritických článkov, v ktorých poukázal na podozrivé obchodné operácie so striebornými investičnými mincami obhajcov J. Valkovej a M. Ivanoviča, J. Valková proti nemu podala sériu žalôb a žiadala, aby mu súd nariadil zákaz informovať o tomto obchode. Neuspela.

¹²⁵ <https://hnonline.sk/slovensko/7060667-obvinili-kvoli-nim-zbrojara-vyboha-vypovede-kajucnikov-maju-vsak-trhliny?fbclid=IwAR3CqrEwX9wfgnyC11K2m26wLGADbhwwLLJf0Lf1H5YSLycw80iaY7JE-5EQ>

Motivácia k spolupráci

Prieskum SAK

Slovenská advokátska komora realizovala v roku 2021 a potom v roku 2023 interný prieskum¹²⁶ týkajúci sa zákonnosti postupov OČTK. Prieskum mal komore poskytnúť informácie o skúsenostiach obhajcov a postupoch OČTK s ohľadom na narastajúce znepokojenie odbornej verejnosti ohľadom praxe OČTK v súvislosti s výkonom väzby.

Posledný interný prieskum týkajúci sa zákonnosti postupov OČTK Slovenská advokátska komora realizovala v septembri 2023. Do prieskumu sa zapojilo 110 advokátov.

64 % opýtaných uviedlo, že podľa ich skúseností je nezákonné donútenie súčasťou praxe OČTK.

Až 98,6 % odpovedí potvrdzuje existenciu nezákonného donútenia v prípravnom konaní (v zmysle 11,4 % odpovedí ide o modus operandi, 50 % odpovedí hovorí o častej existencii), zvyšné odpovede hovoria o občasných prípadoch (37,1 %). 64,3 % odpovedí potvrdzuje existenciu nezákonného donútenia v štádiu po podaní obžaloby.

Zoroslav Kollár

Podnikateľ Z. Kollár médiám prezradil¹²⁷, že počas jeho pobytu vo väzbe ho OČTK viackrát oslovili na spoluprácu. Hovorili mu, že mu hrozí väzba a že ak udá niekoho ďalšieho, mohol by sa dostať na slobodu.

“

„Už keď ma naložili do auta v Bratislave a viezli ma na výsluch do Nitry, tak to začalo... Operatívci, ktorí sedeli so mnou v aute, sa ma pýtali, či som si vedomí, že mi hrozí väzba a že ved' ja som možno ani nepáchal trestnú činnosť, ale určite viem o niekom, kto trestnú činnosť páchal. Pýtali sa ma, či nechcem ísť na ďalšie Vianoce domov, lebo že ved' už jedny som tam bol. Tých náznakov a priamych ponúk bolo za tých 471 dní a 6 hodín veľa.“

Zoroslav Kollár

¹²⁶ pravnystat.eu

¹²⁷ *TERAZ TAKTO: Videá budú pokračovať, odkázal Zoroslav Kollár (pluska.sk)*

Martin Ribár

Advokát M. Ribár dostával od vyšetrovateľov NAKA a ich operatívcov (Čurilla, Ďurka, Dunčko) opakované ponuky na spoluprácu s tým, že bude prepustený z väzby na slobodu a dokonca získa „beztretnosť“ – podmienené zastavenie trestného stíhania spolupracujúceho obvineného, ak bude „spolupracovať“ a usvedčovať osoby z justičného prostredia – advokátov, prokurátorov a sudcov – čo je zarážajúce, pretože uvedené vôbec nesúviselo s Ribárovým prípadom a M. Ribár nikdy nebol obvinený/podozrivý vo vzťahu k akejkoľvek trestnej činnosti k osobám z justičného prostredia.

“

„Povedali mi, že ved' som ako advokát veľa pojednával a musel som mať nejaké vedomosti o týchto ľuďoch. Pritom sa veľmi usmievali. Uvedené mi dalo zmysel až neskôr keď sa spustili akcie voči sudcom či voči Dušanovi Kováčikovi. Neskôr som sa dozvedel že ich cieľom bolo obviňť aj prokurátorov Krajskej a okresnej prokuratúry v Bratislave.“

Martin Ribár

Strieborné mince

Dvaja kľúčoví spolupracujúci svedkovia v rôznych kauzách s politickým presahom (Mýtnik, Očistec, Súmrať) Michal Suchoba a František Imrecze si za obhajcov ustanovili advokátov Janu Valkovú a Miroslava Ivanoviča, ktorí v roku 2021 nakúpili pol tony strieborných investičných mincí od rovnakej neznámej firmy¹²⁸. Podľa bankových výpisov táto firma žiaden drahý kov nenakúpila, ale peniaze od nich okamžite vybrala v hotovosti a nevedno, čo sa s nimi stalo. Tri firmy, cez ktoré sa realizovali výbery hotovosti, boli medziasom prepísané na cudzincov.

Obchodné operácie už niekoľko mesiacov preveruje finančná správa pre podozrenie z daňových podvodov a polícia pre podozrenie z legalizácie výnosov z trestnej činnosti. J. Valková a M. Ivanovič nakupovali mince za peniaze, ktoré J. Valkovej zaplatil spolupracujúci svedok M. Suchoba oficiálne za poskytnuté právne služby. Ona časť z nich zaplatila advokátovi M. Ivanovičovi, hoci ten zastupuje druhého spolupracujúceho svedka. Konflikt záujmov v tom ani jeden z nich nevidí. Jednotlivé platby za mince a výbery hotovosti sa diali v čase, keď nastali dôležité momenty vo vyšetrovaní kauzy Mýtnik – napríklad nadviazanie spolupráce orgánov presadzovania práva s bývalým prezidentom finančnej správy F. Imreczem, potvrdenie predchádzajúcich výpovedí proti podnikateľovi Jozefovi Brhelovi, rozšírenie jeho trestného stíhania alebo vznesenie obvinenia podnikateľovi Miroslavovi Výbohovi.

¹²⁸ *Obhajcovia chceli mince. Nedostali ich a vznikol z toho keš (pluska.sk)*

Jaroslav Haščák

Keď NAKA zadržala podnikateľa J. Haščáka, vtedy ešte advokát Daniel Lipšic mu sprostredkoval¹²⁹ od OČTK ponuku na spoluprácu, v zmysle ktorej by z tejto kauzy vyviazol s miernym postihom, ak by svedčil proti bývalým predstaviteľom politickej strany SDKÚ. Aj táto skutočnosť potvrdzuje, že D. Lipšic bol už ako advokát a neskôr špeciálny prokurátor protagonistom systému vyrábania tzv. kajúcnikov prostredníctvom vytvárania účelovej hrozby drakonického trestu a následnej ponuky na spoluprácu.

¹²⁹ J. Haščák k opakovaným verejným vyhláseniam špeciálneho prokurátora D. Lipšica ku kauze Gorila - Kauza Gorila

Výpovede kajúcnikov

Neexistujúca kancelária

Hoci špeciálny prokurátor Daniel Lipšic opakovane verejne proklamoval, že každá výpoveď spolupracujúceho svedka je preverovaná predtým, než je na jej základe vznesené obvinenie, prípad obvinenia podnikateľa Miroslava Výboha potvrdzuje, že to neplatí vždy. Obvinili ho začiatkom augusta 2021 v súvislosti s údajnou korupciou v súvislosti s legislatívou k virtuálnej registračnej pokladnici, ktorá sa schvaľovala v roku 2014.

Hospodárske noviny¹³⁰ a novinár Adam Valček¹³¹ však upozornili, že v roku 2014 neexistovala kancelária, ktorú dvaja spolupracujúci svedkovia opisujú ako údajné miesto korupčných schôdzok. NAKA bola ich výpovede preveriť na mieste až potom, čo na tieto medzery v ich výpovediach upozornili médiá. Keď sa potvrdilo, že v roku 2014 kancelária neexistovala, tak jeden zo spolupracujúcich svedkov zmenil a doplnil výpoveď tak, že v roku 2014 sa žiaden úplatok neodovzdával, ale odovzdával sa pravdepodobne až o dva roky neskôr. Orgány presadzovania práva tomu prispôbili obvinenie a následne prokurátor ÚŠP aj obžalobu, spolupracujúcim svedkom naďalej bezvýhradne veria.

Funkcionárky finančnej správy

Sudca Špecializovaného trestného súdu Milan Cisarík odsúdil za korupciu dve bývalé funkcionárky finančnej správy napriek tomu, že vo výpovediach jediných dvoch spolupracujúcich svedkov proti nim sú podstatné rozpory. M. Cisarík pritom opakovane a explicitne sľúbil, že sa ku všetkým rozporom detailne vyjadrí v písomnom rozsudku: „Obhajoba podrobne poukázala na sedem rozporov, na tie bude podrobne reagované v písomnom odôvodnení.“ Sľub nedodržel.

Spolupracujúci svedkovia (M. Suchoba a F. Imrecze) sa nezhodli na tom, o akú sumu v tomto prípade ide (jeden vypovedal 150-tisíc eur, druhý 200-tisíc eur), o motíve korupcie (jeden vypovedá, že išlo o ďakovné za minulosť, druhý, že o budovanie lojality do budúcnosti), ani o tom, v akých nominálnych hodnotách boli doručené bankovky na úplatky a v akom balení (jeden hovorí o bielej obálke, druhý o bielej papierovej taške). Jeden zo svedkov chybné vypovedal aj o mieste údajného korupčného stretnutia (malo ísť o kanceláriu prezidenta finančnej správy, tú však v tom čase už nepoužíval).

Napriek týmto rozporom sudca M. Cisarík obom svedkom uveril. V prípade je podané odvolanie, o ktorom rozhoduje Najvyšší súd. Jedna z neprávoplatne odsúdených funkcionárok prešla polygrafickým vyšetrením s výsledkom, že má fyziologické prejavy pravdivosti pri tvrdení, že nebola v tomto prípade korumpovaná.

¹³⁰ HNonline.sk - Obvinili kvôli nim zbrojára Výboha. Výpovede kajúcnikov majú však trhliny

¹³¹ Pozmenená výpoveď a nepotrební iní svedkovia. Prípad Výboh ide pred súd (adamvalcek.sk)

Benefity

Láskavý prístup ku kajúcnikom

TAKÁČOVCI

Trestne stíhaný bývalý špeciálny prokurátor Dušan Kováčik už v auguste 2021 upozorňoval, že orgány presadzovania práva sú zdržanlivé pri zaistovaní majetku spolupracujúcich svedkov Mateja Zemana a Csabu Dömötöra, hoci sa obaja priznávajú k členstvu v údajnej zločineckej skupine tzv. takáčovci. Z jej podpory je podozrivý aj D. Kováčik a obaja proti nemu svedčia. Obhajcovia D. Kováčika to považujú za neprímeranú výhodu, ktorú obaja dostali od orgánov presadzovania práva za to, že usvedčujú konkrétnych ľudí. „Například kajúcnikovi Zemanovi prokuratura nezaistila majetok. A to ani napriek tomu, že je obvinený za členstvo v údajnej zločineckej skupine takáčovcov, čo je zákonným dôvodom na zaistenie majetku. Je otázne, prečo má Kováčik zaistený celý majetok a Zeman, kajúcnik, nemá zaistené vôbec nič,“ uviedol vo februári 2022 obhajca bývalého špeciálneho prokurátora Ján Krišiak.

VLADIMÍR SKLENKA

Spolupracujúci obvinený bývalý sudca Vladimír Sklenka, ktorého svedectvo bolo základom rozsiahleho trestného stíhania sudcov v kauze Búrka, sa priznal, že vzal od Mariana Kočnera úplatky za 200-tisíc eur, ale ich spotreboval. Úrad špeciálnej prokuratúry nepristúpil k tomu, aby mu zaistil všetok majetok pre účel, že by mu v budúcnosti mohol byť uložený trest prepadnutia majetku, ale zaistili mu iba tzv. náhradnú hodnotu – byt¹³², aby tak bolo pokrytých 200-tisíc eur, ku ktorým sa priznal a minul ich. Avšak v iných prípadoch obvinených, ktorí s orgánmi presadzovania práva nespupracujú, pristupuje ÚŠP k zaisteniu všetkého majetku na účely uloženia trestu prepadnutia majetku.

FRANTIŠEK IMRECZE

F. Imrecze nemal dlho zaistený žiaden majetok, potom uzatvoril s Úradom špeciálnej prokuratúry dohodu, že predá svoju vilu za 1,2 milióna eur¹³³, dvestotisíc eur vydá orgánom činným v trestnom konaní a zo zvyšku vyplatí hypotéku. Špeciálny prokurátor Daniel Lipšic sa neskôr¹³⁴ vyjadril v tom zmysle, že v tom nevidí žiaden problém. Manželka F. Imreczeho Andrea Imrecze (Stoklasová) už v čase trestného stíhania v kauze Mýtnik kúpila v hotovosti (z notárskej úschovy) dom¹³⁵ v inej lokalite hlavného mesta (asi 900-tisíc eur). Nie je známe, že by bol pôvod prostriedkov niekedy preverovaný.

¹³² *Bývalý sudca Sklenka minul 200-tisíc eur, ktoré mal dostať na úplatkoch od Kočnera. Tak mu zaistili byt | Aktuality.sk*

¹³³ *Stíhaný Imrecze nemá zaistený majetok. Vilu v luxusnej štvrti predal lacnejšie, ako ju kupoval | Aktuality.sk*

¹³⁴ *Lipšic: Ak by nový trestný zákon platil čo len deň, Výboh a Haščák sa navždy zbavia... - Video SME*

¹³⁵ *Aktuality.sk III*

MICHAL SUCHOBA

M. Suchoba má síce zaistený majetok, ktorý formálne vlastní (prevažne nehnuteľnosti, vozidlá bezvýznamnej hodnoty vzhľadom k hodnote jeho majetku a bežný účet v Tatra banke), ale orgány presadzovania práva sa žiadnym spôsobom nezaoberajú majetkom, ktorý vlastní jeho partnerka Diana Turkovičová, hoci je zrejmé, že práve M. Suchoba jeho nadobudnutie financoval a je jeho konečným beneficiantom. Ide napríklad o zbierku drahých vozidiel Ferrari¹³⁶.

DUŠAN KOVÁČIK

Úrad špeciálnej prokuratúry svojmu niekdajšiemu dlhoročnému vedúcemu D. Kováčikovi ešte v roku 2021 zaistil všetok majetok v kauze Očistec. D. Kováčik však namietal, že mu zaistili aj majetok, ktorý sa nesmie zaistiť. Ide napríklad o výplatu, nemocenské alebo sociálne dávky či obnos peňazí nevyhnutný na zaistenie základných životných potrieb. Špecializovaný trestný súd sa v prvom kole stotožnil s ÚŠP a ponechal v platnosti príkaz na zaistenie všetkého majetku D. Kováčika. Ústavný súd neskôr konštatoval¹³⁸, že boli porušené jeho práva. „**Uznesenie prokurátora nebolo dostatočne odôvodnené v súvislosti s majetkom, ktorý nepodlieha zaisteniu,**“ uviedol vzápätí ten istý sudca Špecializovaného trestného súdu.

ĽUDOVÍT MAKÓ

Ľudovít Makó, bývalý riaditeľ kriminálneho úradu finančnej správy, vo výpovedi pri väzobnom rozhodovaní Okresného súdu Bratislava III (5. apríla 2022) uviedol, že „spolupracuje s orgánmi činnými v trestnom konaní, v 86 prípadoch na rôznych stupňoch polície, Úradu inšpekčnej služby, Úradu špeciálnej prokuratúry, ako aj na súdnych pojednávaniach“¹³⁹.

MATEJ ZEMAN

Vo vzťahu k spolupracujúcim obvineným existuje legislatívna medzera pri zaistovaní majetku. Ak je spolupracujúcemu obvinenému prerušené trestné stíhanie, čo je jeden z častých benefitov za spoluprácu, zaistenie ich majetku sa automaticky ruší. Ak by sa aj neskôr ukázalo, že treba v prerušenom trestnom stíhaní pokračovať, napríklad preto, že vypovedali nepravdu, majetok už mohli previesť na iné osoby. V praxi táto situácia nastala v prípade spolupracujúceho svedka Mateja Zemana, ktorý usvedčuje napríklad bývalého špeciálneho prokurátora D. Kováčika.

¹³⁰ *HNonline.sk - Obvinili kvôli nim zbrojára Výboha. Výpovede kajúcnikov majú však trhliny*

¹³¹ *Pozmenená výpoveď a nepotrební iní svedkovia. Prípád Výboh ide pred súd (adamvalcek.sk)*

OSPRAVEDLNIENIE PRE ZEMANA

V roku 2022 sa vyšetrovateľ Úradu inšpekčnej služby obrátil na Súdnu radu s podnetom proti sudkyňi Špecializovaného trestného súdu Pamele Záleskej v súvislosti s jej telefonátom hľadanému mafiánovi Matejovi Zemanovi, ktorý spolupracuje s NAKA. Vypovedá aj proti bývalému špeciálnemu prokurátorovi Dušanovi Kováčikovi, ktorého súdila a odsúdila P. Záleská.

Telefonát inšpekcia nahrála¹⁴⁰ pravdepodobne tak, že odpočúvala telefón M. Zemana. Sudkyňa telefonicky predvolala M. Zemana na ďalší termín pojednávania, ale pôsobí dojmom, akoby vedela, že telefón je odpočúvaný a obáva sa, že M. Zeman s ňou bude chcieť prebrať aj niečo iné než predvolanie.

„Pán Zeman, volám vám kvôli tomu, že vás opätovne predvolávam na hlavné pojednávanie. Nechcem s vami po telefóne rozoberať nič. Žiadne dôvody. Nechcem nič počuť. Nechcem sa na nič pýtať.“ M. Zeman to chápe a odpovedá „rozumím“. Počas telefonátu odpovedal iba „rozumím“, „áno“ a „nie“ a keď v jeden moment nadhodil, že by mal na P. Záleskú otázku, tá ho zahriakla: „Už som povedala – ja s vami nebudem nič viac konzultovať.“

P. Záleská tvrdí, že išlo o štandardný telefonát¹⁴¹ za účelom predvolania svedka a že takto svedkov predvoláva bežne, ak je to nevyhnutné.

BERNARD SLOBODNÍK

Podľa slovenského Trestného poriadku nie je možné odložiť obvinenie, prerušiť trestné stíhanie alebo podmienene zastaviť trestné stíhanie organizátorovi trestného činu alebo osobe, ktorá iných na trestný čin naviedla. Toto postavenie obvineného zohráva úlohu aj pri určovaní výšky trestu a podobne. Napriek tomu sú však tieto benefity poskytované niektorým spolupracujúcim obvineným, ktorí sú návodcom na trestný čin. Ide napríklad o Ľudovíta Makóa, bývalého riaditeľa kriminálneho úradu finančnej správy. Orgány presadzovania práva to totiž formálne robia tak, že je jedno veľké trestné stíhanie, v ktorom mal konkrétny obvinený postavenie návodcu alebo objednávateľa, rozdelia na množstvo čiastkových stíhaní, kde sa stratí kontext a tak sa môžu jednoduchšie tváriť, že konkrétny obvinený nie je návodcom.

Problém neustáleho rozdeľovania jedného súvisiaceho trestného stíhania na viacero menších je aj v tom, že tak orgány presadzovania práva zabráňujú obhajcom, aby konfrontovali spolupracujúcich svedkov s nepresnosťami v ich výpovediach. V slovenskom trestnom práve totiž platí, že v prípade, ak obvinený vypovedá a následne je vylúčený na samostatné konanie, tak v pôvodnom konaní má už len postavenie svedka a nie je možné ho konfrontovať s nepresnými výpoveďami, keď bol ešte obvinený. Takto sa vytvára priestor napríklad na to, aby sa obvinený postupným opakovaním výsluchov naučil vypovedať tak, ako to najlepšie vyhovuje vyšetrovateľom a následne je vylúčený na samostatné konanie, ale obhajcovia už nemôžu namietajú, že v predchádzajúcich výpovediach skutok opisoval inak.

OPOMENUTIA AKO NEZÁKONNÉ BENEFITY

Podľa momentálnej právnej úpravy na Slovensku nie je benefitom pre spolupracujúceho obvineného, ak si orgány presadzovania práva nevšímajú niektorý aspekt jeho trestnej činnosti a nevyšetrujú ju, hoci podľa Tr. poriadku platí, že sú povinné vyšetrovať všetky trestné činy o ktorých sa dozvedia. Navrhovaná novela trestných kódexov to mení tak, že za benefit bude považované aj „opomenutie“, teda situácia, že policajt alebo prokurátor z akýchkoľvek dôvodov zabudnú stíhať určitú trestnú činnosť alebo jej aspekt. V posledných štyroch rokoch sa objavilo viacero podozrení, že orgány presadzovania práva takto zámerne opomenuli stíhať trestnú činnosť. Ukazujú to napríklad kauzy Mýtnik a tzv. takáčovci.

kauze Mýtnik bolo pôvodné trestné stíhanie začaté pre údajne nevýhodné nákupy informačných systémov od firiem Allexis a Lynx. Ibaže neskôr, keď stíhanie súvisiace s firmou Allexis smerovalo k vplyvným podnikateľom, túto časť prípadu vylúčili na samostatné konanie a údajne nevýhodné nákupy systémov od firmy Lynx si prestali všímať – vyšetrovanie síce nezastavili, ale ani nenapreduje, jednoducho je zamrznuté v nultom bode. Obhajcovia obvinených v kauze Mýtnik poukazujú, že účelom je poskytnutie nezákonných benefitov. V kauze tzv. takáčovci zas odposluchy z kancelárií vyšetrovateľov NAKA ukazujú, že keď bolo treba prepustiť obvineného Patrika Vidašiča z väzby, tak sa policajti dohadovali, že „treba vyrobiť skutok“ – znamená to, že si prechádzali jednotlivé spisy a hľadali v nich, aký skutok si nechali do zálohy a nestíhali ho, keď mali, aby to neskôr využili.

Tiež v kauze tzv. takáčovci vyšetrovatelia NAKA a prokurátori ÚŠP „prehliadli“ mimoriadne závažnú trestnú činnosť spolupracujúcich obvinených. Pavol Kmeťo opakovane priznal, že Kamil Haršány si u neho objednal fyzickú likvidáciu dvoch osôb, dodal mu dokonca zbraň a ukazoval mu obydlia „obetí“. Tie P. Kmeťo následne sledoval. Rovnako sa obaja priznali aj ku krádeži 10 kilogramov kokaínu a k obchodovaniu s ním Na objednávku a prípravu vraždy a na obchodovanie s drogami vyšetrovatelia jednoducho „zabudli“ v momente, kedy dotýčný začali spolupracovať a stali sa z nich kajúcnici.

¹⁴⁰ *Škandalózna nahrávka sudkyne Záleskej by ju mala stáť sudcovský talár! (youtube.com)*

¹⁴¹ *Sudkyňa Záleská telefonovala s hľadaným mafiánom Zemanom (pluska.sk)*

Príklady trestov pre kajúcnikov

Obvinený	Pôvodný skutok / trestná sadzba	Trest
Boris Beňa	Beňa bol pôvodne obvinený za prečin ohrozenia dôvernej skutočnosti a vyhradenej skutočnosti a za vydieranie. Hrozilo mu až doživotie.	Dohoda o vine a treste, trojročný podmienený trest s päťročnou skúšobnou dobou, finančný trest 14-tisíc eur – za zločin prijímania úplatku (bežná sadzba 3-8) a vynášanie informácií z odpočúvaní, teda prečin ohrozenia dôvernej a vyhradenej skutočnosti.
Daniel Čech	V rámci akcie Judáš ho podozrievali, že roky kryl nelegálny biznis bývalého siskára Františka Böhma, ktorý spolupracoval so zločineckou skupinou takáčovcov.	Z korupcie obvinený Daniel Čech dostal trojročný podmienený trest so skúšobnou lehotou na štyri roky. Okrem toho musel zaplatiť 30-tisíc eur. Neskôr sa ukázalo, že zrejme nevypovedal o všetkom tak, ako by v pozícii spolupracujúceho obvineného mal. V auguste ho obvinili za to, že si pri odchode z finančnej správy zobral „ďakovné“ 200-tisíc eur. Ku skutku sa následne priznal. Rovnako k tomu, že zobral 50-tisíc eur za jeden z projektov na finančnej správe. Týchto úplatkov sa odsúdenie netýka, Čech je stále obvinený.
Ludovít Makó	Makó bol pôvodne podozrivý aj z prípravy vraždy vyšetrovateľa, za čo by mu hrozilo 25 rokov až doživotie. Obvinili ho aj za vydieranie či iné skutky, kde je trestná sadzba obdobne vysoká.	Po tom ako začal Makó spolupracovať s OČTK, dospel prokurátor v prípade prípravy vraždy k záveru, že skutok sa nestal. Zatiaľ ostáva obvinený v ostatných prípadoch a čaká na dohodu o vine a treste.
Martin Fleischer a manželka	Martin Fleischer bol spolu s manželkou stíhaný pre obzvlášť závažný zločin korupcie, za ktorý im hrozil vysoký trest – až 15 rokov.	Po jeho kajúcnickej výpovedi bol skutok prekvalifikovaný na prečin. Obaja dostali peňažný trest. Fleischer sa rozhodol finančný trest nezaplatiť a prijal trest vo väzení. Tam strávil 11 mesiacov.
Bernad Slobodník	Obzvlášť závažný zločin korupcie a zneužívania právomoci verejného činiteľa - hrozilo mu 10 až 15 rokov.	Prokurátori ÚŠP úmyselne rozdelili jeden obzvlášť závažný zločin na viaceré prečiny, aby mohol B. Slobodník dostať podmienku. Špecializovaný trestný súd ho na základe dohody o vine a treste s prokurátorom odsúdil na štvorročnú podmienku.
František Imrecze	František Imrecze sa priznal k prijatiu úplatku vo výške 1,3 mil. EUR, ktorý mal následne legalizovať. K tomuto skutku sa priznal.	Za kajúcnickú výpoveď mu však prokurátori ÚŠP za tento skutok ani len nevzniesli obvinenie. Za korupčné skutky dostal úhrnný trojročný podmienený trest odňatia slobody so skúšobnou lehotou päť rokov. Okrem toho aj peňažný trest vo výške 202 000 eur.
Martin Ciriak	Počas procesu sa M. Ciriak priznal, že si nechal mesačne platiť 1000 eur od podnikateľa Rajmunda Rovňánka za jeho krytie, ak by sa ho SIS snažila rozpracovať. Dokopy tak Ciriak získal 24-tisíc. Za úplatok mu hrozilo 12 rokov väzenia.	Špecializovaný trestný súd odsúdil Ciriaka na trojročnú podmienku, peňažný trest 800 eur a prepadnutie vecí – mobilu.

ESLP

Európsky súd pre ľudské práva (ESLP) so sídlom v Štrasburgu vyhlásil rozsudok proti Slovensku v súvislosti s odsúdením Erika Adamča¹⁴² za účasť na dvoch vraždách v rokoch 1997 a 1999. Kľúčovým usvedčujúcim svedectvom boli výpovede spolupracujúcich obvinených a podľa ESLP slovenské súdy zlyhali pri ich kritickom vyhodnotení. Rozsudok sa vyjadruje k argumentom, ktoré sa často objavujú aj v trestných kauzách s politickým presahom po roku 2019.

Súdy podľa ESLP nemajú zatvárať oči pred nezrovnalosťami vo výpovediach spolupracujúcich svedkov. „Vysvetlenia vnútroštátnych súdov týkajúce sa nezrovnalostí (...) vzbudzujú dojem, že sa snažia odôvodniť prijatie tej verzie udalostí, ktorú vypovedá spolupracujúci svedok a nie ju podrobiť kritickému hodnoteniu,“ uvádza ESLP (69. bod rozsudku).

ESLP v tomto rozsudku vyvracia aj populárny argument špeciálnej prokuratúry, že sú to práve nezrovnalosti vo výpovediach spolupracujúcich svedkov, ktoré zvyšujú vierohodnosť ich výpovedí. Logicky je to však presne naopak. „(...) vnútroštátne súdy reagovali na niektoré námietky (Erika Adamča) spôsobom, ktorý skreslil dôkazy a poskytl k tomu rozporuplné odôvodnenie. Dokazuje to napríklad tvrdenie, že vierohodnosť výpovedí spolupracujúcich svedkov bola potvrdená a nie spochybnená nezrovnalosťami medzi nimi a inými objektívnymi dôkazmi (...),“ uvádza ESLP (71. bod rozsudku).

Pre aktuálne prípady je podstatná aj kritika, že orgány činné v trestnom konaní vydávajú za objektívne usvedčujúce dôkazy aj listiny, ktoré vôbec nikoho neusvedčujú, iba konštatujú existujúci fakt. Aj v ekonomických kauzách sa to teraz deje podobe – polícia vezme výpoveď spolupracujúceho svedka a tvrdí, že to nie je jediný usvedčujúci dôkaz, ale existujú aj iné svedectvá, posudky či listinné dôkazy. No najčastejšie ide o zmluvnú dokumentáciu, zápisnice z výberových konaní a podobne, ktoré dokazujú objektívne dostupné skutočnosti, ktoré často nie sú ani sporné a nie kriminálne pozadie prípadov.

„Znalecké dokazovanie sa týkalo najmä príčiny a mechanizmu smrti obetí, nemalo žiadnu výpovednú hodnotu pre určenie toho, kto ich zabil. Smrť obetí a príčina smrti boli nesporné, pretože spolupracujúci svedkovia B, C a E sa k vraždám priznali. Rozhodujúcim faktorom z hľadiska trestnoprávnej zodpovednosti Erika Adamča bolo jeho spojenie s vraždami, ak nejaké vôbec bolo. V tomto smere však nebolo vykonané žiadne znalecké dokazovanie, žiaden objektívny dôkaz.“

V tomto prípade ESLP ešte kritizuje slovenské orgány aj za nekritické hodnotenie benefitov poskytnutých spolupracujúcim svedkom (jeden z nich vôbec nebol stíhaný za účasť na vražde, čo Špecializovaný trestný súd vyhodnotil tak, že to nemalo vplyv na vierohodnosť jeho svedectva).

142 ADAMČO v. SLOVAKIA (coe.int)

Iné nezákonné praktiky

Vo vyšetrovaniach po roku 2019 sa objavuje obrovské množstvo nezákonných praktík, ktoré úplne spochybňujú dobromyseľnú snahu orgánov presadzovania práva objasňovať trestnú činnosť. Od porušovania základných pravidiel trestného procesu, kedy obhajcom a obvineným je znemožňované štúdium spisu alebo podávanie námietok zaujatosti tým, že im súdy neoznámia, ktorí konkrétni sudcovia budú o nich rozhodovať, až po vážne chyby, akými je oklamanie Interpolu, nezákonné odpočúvania či zasahovanie polície do výkonu prokuratúry.

Napríklad v roku 2019 polícia odpočúvala návštevnú miestnosť vo väznici a nahrála tak desiatky porád medzi obvineným a jeho obhajcami, hoci sú chránené ako dôverné. Odpočúvanie schvaľoval Špecializovaný trestný súd pravdepodobne na základe podozrení, ktoré sa nikdy nepotvrdili a o ich reálnosti sa dá pochybovať. NAKA tiež odpočúvala stretnutia opozičného lídra Roberta Fica s právnikmi, oficiálne to zdôvodnila podozrením z pytliactva. Prípád už preveruje ESLP.

Vo viacerých prípadoch, vrátane jedného rozsudku ESLP, sa ukázalo, že vyšetrovacie orgány vedú trestné konania jednostranne, nepripúšťajú dôkazy v prospech obvinených, hoci je to ich zákonná povinnosť. K najväznejším porušeniam práva patrí skutočnosť, že policajný vyšetrovateľ podľa odpočúvaní písal obžalobu za prokurátora, hoci práve skutočnosť, že obžaloby podľa zákona píše prokurátor, je jednou zo záruk vzájomnej kontroly, ktorá týmto bola úplne popretá. Prokuratúra a polícia akoby konali spoločne, nikto tu nikoho nekontroluje.

Nadkvalifikácia

Zločinecké skupiny

Práve od prelomu rokov 2019/2020 možno vo vzťahu k vyšetrovaniu „elitnej“ zložky polície NAKA pozorovať extrémny nárast kvalifikácie skutkov tak, že je využívaný inštitút zločineckej skupiny. Práve takáto kvalifikácia totiž zakladá právomoc Úradu špeciálnej prokuratúry.

V druhom rade poskytuje takáto kvalifikácia možnosť vytvárať na obvineného nátlak, aby s OČTK začal spolupracovať. V prípade zločineckej skupiny totiž páchatelom hrozia rádovo vyššie tresty – 20, 25 rokov až doživotie.

Spolupáchatelstvo, páchanie trestnej činnosti organizovanou skupinou akoby „zmizlo“ a takmer všetka trestná činnosť páchaná tromi a viacerými osobami dnes NAKA a ÚŠP posudzuje ako trestnú činnosť páchanú zločineckou skupinou.

Dnes tak môžeme povedať, že Slovensko má na počet obyvateľov jeden z najvyšších počtov zločineckých skupín – viac ako Taliansko, USA, či krajiny Latinskej Ameriky¹⁴³.

Robert Fico a Robert Kaliňák

Robert Fico a Robert Kaliňák boli v roku 2022 obvinení zo zosnovania zločineckej skupiny, zneužívania právomoci verejného činiteľa a z ohrozenia daňového tajomstva. Ich obhajcovia a rovnako aj odborná verejnosť poukazovali na to, že ich obvinenie bolo nadkvalifikované¹⁴⁴.

Skutky, za ktoré boli politici obvinení sú totiž prečinmi. V týchto prípadoch nevykonáva dozor Úrad špeciálnej prokuratúry. Aby však bola daná príslušnosť ÚŠP, skutky mali byť podľa uznesenia o vznesení obvinenia páchané formou zločineckej skupiny. Ibaže takáto skupina, ako to vyplýva už z jej názvu, môže existovať na páchanie zločinov, nie prečinov. Na to, že skutok môže byť nadkvalifikovaný upozornil aj Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí¹⁴⁵, ktorým R. Kaliňáka prepustil z väzby. Kvalifikáciu spochybnila aj Generálna prokuratúra.

V prípade predstaviteľov strany Smer sa hovorilo aj o tom, že sú trestne stíhaní za štandardnú politickú činnosť. Obvinení boli napríklad za to, že upozorňovali na daňovú kauzu vtedajšieho prezidenta Andreja Kisku, ktorá však mala reálny základ a A. Kiska bol za ňu neskôr neprávoplatne odsúdený. V obvinení im bolo tiež kladené za vinu, že v čase, kedy vládli, nominovali do úradníckych funkcií im blízkych ľudí. Prokurátor zase dôvodil väzbu tým, že politická strana Smer pravidelne organizovala tlačové konferencie, na ktorých sa vyjadrovala k prebiehajúcim trestným stíhaniam.

¹⁴³ Na Slovensku máme najviac zločineckých skupín na počet obyvateľov na svete - Právne listy (pravnelisty.sk)

¹⁴⁴ <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/624299-burda-obvinenie-fica-s-kalinakom-povazujem-za-znacne-prehnane/>

¹⁴⁵ <https://www.pravnelisty.sk/rozhodnutia/a1160-zrusujuce-uznesenie-generalneho-prokuratora-sr-alebo-o-vytvarani-zlocineckych-skupin>

Martin Ribár – Takáčovci

Advokát Martin Ribár je trestne stíhaný (t. č. obžalovaný) v súvislosti s poskytovaním právnych služieb údajnej mafiánskej skupine tzv. takáčovci. Ústavný súd v jeho prípade poukázal na to, že skutky, pre ktoré je stíhaný, boli na začiatku NAKA účelovo nadkvalifikované. Znamená to, že rovnaký skutok bol právne kvalifikovaný tak, aby mu hrozil vyšší trest než by mu hrozil so správnejšou (miernejšou) kvalifikáciou.

Podľa Ústavného súdu¹⁴⁶ je skúmanie správnej kvalifikácie dôležité preto, „aby sa zabránilo tzv. účelovému nadkvalifikovaniu skutku zo strany polície, čo má za následok napríklad dlhšie trvanie väzby alebo prísnejšie podmienky pre prepustenie z väzby na slobodu, ako to mohlo byť aj vo veci M. Ribára“.

Stíhaný je za viaceré skutky. Jeden z nich (vydieranie) bol právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin, za čo by mu hrozil trest odňatia slobody na dvadsať až dvadsaťpäť rokov alebo doživotie. Ak by tento skutok nebol takto kvalifikovaný, tak by mu hrozil trest od päť do desať rokov, resp. tri až osem rokov.

O tom, že kvalifikácia bola pravdepodobne účelová, svedčí aj to, že u iného spoluobvineného, ktorý s OČTK začal spolupracovať, právnu kvalifikáciu prokurátor upravil. Jemu tak hrozí nižší trest.

Martin Ribár – Casey

M. Ribár bol tesne po prepustení z väzby obvinený opäť v tzv. kauze Casey. V tomto prípade ho taktiež obvinili z činnosti pre zločineckú skupinu, čím bola daná príslušnosť NAKA a ÚŠP. Ak by nedošlo k nadkvalifikácii, nebola by na vec príslušná ani NAKA, ani ÚŠP a ani ŠTS.

Generálny prokurátor však časť obvinenia zrušil, čím sa zmenila aj namietaná právna kvalifikácia. Dnes je tak vec pod dozorom Krajskej prokuratúry v Bratislave.

Miriám Repáková

Niekdajšej sudkyňi Okresného súdu Bratislava I Miriám Repákovej schválil Špecializovaný trestný súd dohodu o vine a treste za to, že v roku 2017 na pokyn Mariana Kočnera protiprávne rozhodla v kauze Technopol Servis v prospech jemu blízkych ľudí. Dostala trojročnú podmienku a štvorročný zákaz výkonu funkcie (pritom už 2 roky nebola sudkyňou), pretože odsúdená bola nakoniec podľa miernejšej právnej kvalifikácie. V priebehu dvoch rokov trestného stíhania bol totožný skutok M. Repákovej právne kvalifikovaný ako zneužívanie právomoci verejného činiteľa. Hrozilo by jej štyri až desať rokov.

Ku koncu vyšetrovania však Úrad špeciálnej prokuratúry pristúpil k zmene právnej kvalifikácie na miernejšie ohýbanie práva so sadzbou tri až osem rokov¹⁴⁷. Toto prekvalifikovanie na miernejší trestný čin však môže byť vnímané aj ako neprímeraný benefit, ktorý prokuratúra poskytla M. Repákovej za to, že vypovedá proti svojim niekdajším kolegom sudcom.

¹⁴⁶ *Nález ÚS SR, sp. zn. III. ÚS 33/2021 z 13. 5. 2021*

¹⁴⁷ *Trend.sk*

Diana Santusová

Podľa odposluchov z kancelárií NAKA¹⁴⁸ sa vyšetrovatelia rozprávajú aj o účelovej (umelo vytvorenej) prísnejšej kvalifikácii vyšetrovaných skutkov tak, aby dozor nad stíhaním vykonával Úrad špeciálnej prokuratúry (ÚŠP) a nie okresná alebo krajská prokuratúra. V debate zo 16. 7. 2021 sa rozprávajú o snahe obviniť vyšetrovatelku policajnej inšpekcie Dianu Santusovú z korupcie, že v obvinení musia spomenúť nejakú nenáležitú výhodu, napríklad sľub povýšenia, aby tak mohlo ísť o korupciu a dozor vykonával ÚŠP.

Vičan, Gašparovič a Beňa

K nadkvalifikácii prišlo aj v prípade obvinených Ladislava Vičana a Petra Gašparoviča. Tí boli obvinení na základe výpovede Borisa Beňu, ktorému bola za spoluprácu zmiernená právna kvalifikácia. Vďaka tomu sa mu podarilo vyviaznuť s podmienkou a peňažným trestom 14 000 eur – pôvodne mu hrozilo až doživotie.

L. Vičan a P. Gašparovič sa k skutkom nepriznávali. Prokurátor pre nich žiadal 11-ročný nepodmienečný trest odňatia slobody a trest prepadnutia majetku. Sudkyňa ŠTS Ružena Sabová ich na prvom stupni odsúdila na 10 a 11 rokov nepodmienečne. Súd im udelil aj peňažný trest vo výške 50 000 eur.

P. Gašparovič a bývalý policajt L. Vičan nakoniec z celého prípadu vyviazli lepšie. Ich konanie Najvyšší súd posúdil ako miernejšiu nepriamu korupciu a uložil im trest odňatia slobody na 22, resp. 20 mesiacov. Obaja dostali aj peňažný trest – 16 a 20 000 eur.

Tento prípad nie je len ukážkou nadkvalifikácie, ale aj rýchleho schvaľovania dohôd o vine a treste v prípade spolupracujúcich obvinených. V tomto prípade bolo schválenie dohody s B. Beňom tak rýchle, že k nej došlo ešte predtým, ako ten istý skutok posúdil súd v riadnom konaní s dôkazmi vo vzťahu k obvineným, ktorí sa neprizávajú.

Tak sa stalo, že bývalý námestník SIS B. Beňa uzatvoril s prokurátorom dohodu, v ktorej sa priznal k prijímaniu úplatku a vyrádzaniu utajovaných skutočností. Prijal za to trojročný trest odňatia slobody s päťročným podmieneným odkladom a peňažný trest.

B. Beňa sa dožadoval obnovy konania, no neuspel. Neskôr neuspel ani na Ústavnom súde, ale sudca Peter Straka k prípadu pripojil odlišné stanovisko, podľa ktorého by malo byť možné otvárať právoplatne uzatvorené dohody. Novela trestných predpisov na túto eventualitu reaguje a minister spravodlivosti bude môcť podať dovolanie aj v prípade nespravodlivých a protiprávných dohôd.

Bernard Slobodník

„Kajúcnikovi“ Bernardovi Slobodníkovi prokurátori ÚŠP Matúš Harkabus a Daniel Mikuláš bez náležitého zdôvodnenia rozdelili obzvlášť závažný zločin na viaceré prečiny. Vďaka tomu mohol vyviaznuť s podmienkou. Aktuálne je tento postup prokurátorov preverovaný GP SR pre podozrenie z trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa.

¹⁴⁸ *Policajní vyšetrovatelia z NAKA zavarili aj Mikulcovi (pluska.sk)*

Ludovít Makó

Spolupracujúci obvinený Ludovít Makó bol pôvodne podozrivý aj z prípravy vraždy vyšetrovateľa. Obvinili ho aj za vydieranie či iné závažné skutky. To ho aj podľa jeho vlastných slov motivovalo k spolupráci¹⁴⁹.

“

„Vnímal som systém a to, že rôzni ľudia začali voči mne vytvárať rôzne situácie, aby som bol trestne stíhaný, zavretý. Keď som si prečítal uznesenie, za ktoré som bol zadržaný, tak som si uvedomil, že to je jedna z vecí, o ktorú sa pokúsili určití ľudia, a preto som si povedal stačí.“

Ludovít Makó

V prípade prípravy vraždy dospel prokurátor k záveru, že skutok sa nestal¹⁵⁰. Udialo sa tak po tom, čo L. Makó začal s OČTK spolupracovať.

Manželia Fleischerovci

O nadkvalifikácii a nezákonných benefitoch sa debatovalo aj v súvislosti s prípadom bývalého funkcionára finančnej správy Martina Fleischera, ktorý bol spolu s manželkou stíhaný pre obzvlášť závažný zločin korupcie. Po jeho kajúcnickej výpovedi bol prekvalifikovaný na prečin. Obaja vďaka tomu dostali iba podmienku a peňažný trest. Martin Fleischer sa rozhodol peňažný trest nezaplatiť a 11 mesiacov strávil vo väzení.

¹⁴⁹ *Obvinený Makó: Brať úplatky bolo veľmi jednoduché. Na deti vtedy nemyslíte (+ video, podcast) (dennikn.sk)*

¹⁵⁰ *Nikto nechcel zavraždiť vyšetrovateľa Čurilla z NAKA (pluska.sk)*

Nepĺnenie základných úloh

Spisy

Vyšetovatelia sa snažia obvineným znemožniť riadnu obhajobu aj tak, že im neumožňovali prístup k spisu alebo im nedovolili spis si riadne preštudovať pred rozhodovaním o väzbe alebo pred podaním obžaloby.

VLADIMÍR PČOLINSKÝ

Vladimír Pčolinský sa napríklad nedokázal vôbec pripraviť na rozhodovanie o jeho väzbe, keďže spis mu sprístupnili až tesne pred pojednávaním.

Problémy mal aj vtedy, keď na neho prokurátor Peter Kysel podával obžalobu. Obžalobu voči nemu sudca ŠTS vrátil prokurátorovi s konštatovaním, že bolo porušené právo obvineného na svoju riadnu obhajobu, keďže V. Pčolinský nedostal možnosť v primeranej lehote preštudovať si spis¹⁵¹.

JAROSLAV HAŠČÁK

Advokáti Jaroslava Haščáka sa sťažovali¹⁵² na postup vyšetovateľky NAKA pri študovaní rozsiahleho spisu v kauze Gorila. Advokáti si na pomoc prizvali pracovníkov z advokátskej kancelárie, ktorí mali pomáhať so skenovaním. Vyšetovateľka však povolila prístup k spisu iba advokátom, čo je neštandardné. Zároveň im nebola ani ponúknutá možnosť vyhotoviť si elektronickú kópiu spisu.

ZOROSLAV KOLLÁR

Prístup k spisu znemožnili aj advokátovi podnikateľa Zoroslava Kollára, ten mal dostať možnosť preštudovať si ho ešte pred tým, ako prokurátor podá obžalobu na súd. Súd v tejto veci konštatoval porušenie práva na obhajobu a obžalobu vrátil¹⁵³.

Neoznamovanie zostavy senátu

Ústavný súd (III. ÚS 39/2021) vyčítal Najvyššiemu súdu, že trestne stíhanému bývalému špeciálnemu prokurátorovi Dušanovi Kováčikovi neoznámil finálne zloženie senátu, ktorý rozhodoval o jeho sťažnosti proti predĺženiu vyšetovacej väzby. Zloženie senátu sa totiž môže odchyliť od bežnej zostavy a obvinený ho musí poznať, aby tak prípadne mohol podať námietku zaujatosti. To sa v tomto prípade nestalo a o väzbe rozhodoval aj sudca Juraj Kliment, ktorý podľa Ústavného súdu nebol v prípade D. Kováčika nestranný, pretože predtým sa na jeho adresu verejne kriticky vyjadroval.

To isté Ústavný súd¹⁵⁴ vyčítal Najvyššiemu súdu aj v prípade rozhodovania o väzbe pre bývalého sudcu Okresného súdu Bratislava III Dávida Lindtnera. Pretože zostavu senátu mu neoznámili, tak D. Lindtner nemohol namietat, že o jeho väzbe rozhodoval aj sudca J. Kliment, ktorý stíhaných sudcov verejne kritizoval, a tiež sudca Peter Štiff, ktorý sa s D. Lindtnerom pozná.

Písanie obžaloby

Štandardne je to podľa slovenského Trestného poriadku tak, že po skončení vyšetovania ide návrh na podanie obžaloby (tzv. NPO) alebo iný postup (menej často napr. zastavenie alebo postúpenie na disciplinárne alebo priestupkové konanie). NPO už posudzuje prokurátor a následne prokurátor aj spracúva obžalobu (píše ju), čím je zachovaná kontrolná funkcia prokurátora nad prípravným konaním. Pravdepodobne v kauze údajnej mafiánskej skupiny tzv. takáčovci však obžalobu nepísal prokurátor Michal Šúrek, ktorý je pod ňou podpísaný, ale vyšetovateľ NAKA Pavol Ďurka. Vyplýva to z odposluchov kancelárií NAKA, ktoré realizovala policajná inšpekcia. „Medzičasom píšem obžalobu,“ postážoval sa P. Ďurka kolegom 7. 6. 2021 v debate, že má toho veľa. Z ich debaty vyplýva, že aj prokurátor M. Šúrek sa sťažuje, že má toho veľa.

¹⁵¹ *Standard – Sudca odmietol obžalobu voči Pčolinskému, vyšetovateľovi vyčíta pochybenia. Vrátil ju späť prokurátorovi (standard.sk)*

¹⁵² *K ŠIKANE ZO STRANY OČTK VO VECI GORILA – Kauza Gorila*

¹⁵³ *Advokát Erdős argumentuje na súde aj prípadom obvineného Zoroslava Kollára, ktorého advokát si nemohol preštudovať spis (dennikn.sk)*

¹⁵⁴ *I. ÚS 32/2021*

Nezákonné odpočúvanie

Chata

Nahrávky z chaty, na ktorej sa stretával Robert Fico a advokáti viacerých obvinených, a ktoré boli široko medializované, zhotovila NAKA. Odpočúvanie schválil Okresný súd Nitra.

Polícia do žiadosti o nasadenie informačno-technických prostriedkov (ITP) uviedla, že má podozrenie z pytliactva a legalizácie výnosov z trestnej činnosti; touto legalizáciou malo byť porcovanie uloveného mäsa. Pri bežnom pytliactve však Trestný poriadok nasadenie odpočúvania neumožňuje, polícia preto tvrdila, že v tomto prípade ide o závažnejšiu formu pytliactva – so zbraňou.

Keď sa odpočúvanie prevalilo, vyvolalo to zmiešané reakcie medzi právnymi expertmi, pretože použitie zbrane je obsiahnuté v samotnom pytliactve, nejde o závažnejšiu formu trestného činu. Policajná inšpekcia preto obvinila vyšetrovateľa Martina Juhása zo zneužitia právomoci verejného činiteľa, že takýmto pochybným spôsobom odpočúvanie inicioval.

Na to, že odpočúvanie bolo nezákonné, upozorňoval aj Robert Fico vo svojej sťažnosti na Ústavnom súde. Ústavný súd v pomere hlasov 2:1 odmietol jeho sťažnosť ako predčasnú. Ústavný sudca Peter Straka však k rozhodnutiu pripojil odlišné stanovisko, v ktorom skritizoval svojich dvoch kolegov, že pri odmietnutí sťažnosti konali nekonzistentne, pretože vždy v minulosti takéto sťažnosti Ústavný súd prijal a preskúmal.

Postup OČTK pri nasadzovaní ITP v prípade Chaty nakoniec preskúma ESLP, ktorý Slovenskej republike notifikoval sťažnosť R. Fica proti odpočúvaniu a v rámci konania o nej zisťuje aj to, či nešlo o zneužitie práva na nedovolený účel (čl. 18 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) – skrytým účelom mohla byť politická diskreditácia R. Fica zakrytá oficiálne prezentovanou snahou o vyšetrovanie pytliactva.

Gorila

Ústavný súd a ESLP opakovane konštatoval, že nahrávky z odpočúvania v kauze Gorila, ako aj samotný spis, sú nezákonné a nepoužiteľné v trestnom konaní. Zároveň všetky výstupy súdy nariadili zničiť. Na tieto rozhodnutia poukázal aj generálny prokurátor Maroš Žilinka pri rozhodovaní podľa paragrafu 363, ktorým podnikateľovi Jaroslavovi Haščákovi zrušil obvinenie.

Špeciálny prokurátor Daniel Lipšic, ktorý je v kauze Gorila vylúčený, reagoval na upozornenie generálneho prokurátora, že nahrávky a jej deriváty majú byť zničené, vyhrážkou, že nič sa ničiť nebude a v prípade, ak tak vyšetrovatelka spraví, dopustí sa trestného činu. Prokurátori ÚŠP a vyšetrovatelka tak ignorujú početné rozhodnutia súdov a s nahrávkou či spisom naďalej pracujú.

Medzičasom sa k prípadu opäť vyjadril Ústavný súd¹⁵⁵, ktorý vyšetrovatelke NAKA Martine Babacsovej vytkol priesťahy v prípade zistenia pôvodu nahrávok v kauze Gorila.

¹⁵⁵ *K obnove konaní Ústavného súdu SR o povinnosti zničenia materiálov z nelegálnej akcie „Gorila“ - Kauza Gorila*

Miestnosť č. 4

Úrad špeciálnej prokuratúry v roku 2019 inicioval odpočúvanie návštevných miestností č. 4 v leopoldovskej väznici¹⁵⁶, kde boli pravidelne usádzané návštevy, v tom čase väzobne stíhaného Mariana Kočnera. Povoľenie vydal Špecializovaný trestný súd.

Odpočúvanie realizovala NAKA 81 dní. Obhajca M. Kočner Marek Para tvrdí, že počas tohto obdobia tam mal jeho klient 69 stretnutí s advokátmi. M. Kočner s obhajcami tvrdia, že skutočným cieľom bolo nahrávanie ich porád, ktoré sú chránené advokátskym tajomstvom a podľa nich došlo k porušeniu práva na obhajobu. Ústavný súd ich sťažnosť odmietol z formálnych dôvodov; k zákonnosti odpočúvania sa nijako nevyjadril.

NAKA spolu s Úradom špeciálnej prokuratúry odpočúvanie oficiálne zdôvodnili podozrením z korupcie – M. Kočnerovi prišiel do väznice list, kde sa mu cudzí advokát ponúkol, že mu za pol milióna eur vybaví prepustenie na slobodu. List zachytila väzenská kontrola a polícii ho nahlásil aj samotný M. Kočner. Údajný odosielateľ za ním do väznice nikdy nedošiel. Obhajcovia M. Kočnera sú presvedčení, že list bol vymyslený a slúžil ako zámienka na monitorovanie ich porád s klientom.

Informácie o odpočúvaní boli oficiálne potvrdené v roku 2023. Podozrenie z nahrávania mali M. Kočner a jeho obhajcovia už v roku 2019 počas súdneho procesu pre falšovanie zmienek, pretože ich neustále usádzali do rovnakej návštevných miestností, hoci aj iné boli voľné a personál väznice sledoval cez okienko, či nehybu s nábytkom. Vtedajší právny zástupca televízie Markíza Daniel Lipšic a prokurátor Ján Šanta tieto podozrenia zosmiešňovali.

¹⁵⁶ *Porady Kočnera s obhajcami naozaj odpočúvali. Hrozí, že mu zrušia 19-ročný trest (adamvalcek.sk)*

Hrubé praktiky vyšetrovateľov

Marián Kučerka

Nahrávka stretnutia trestne stíhaného bývalého policajta Mariána Kučerku s prokurátormi Úradu špeciálnej prokuratúry Ondrejom Repom a Michalom Šúrekom podľa predstaviteľov Smeru a manželky M. Kučerku Kataríny vypovedá aj o nátlaku. K. Kučerková uvádza, že O. Repa s M. Šúrekom vraj jej manželovi hrozili, že ak sa neprizná a nezačne spolupracovať, spravia jemu aj jeho manželke veľkú hanbu. Okrem toho K. Kučerková píše: „**JUDr. Ondrej Repa sa tiež môjho manžela opýtal, či chce vo väzbe ,srať krv ako Lajo**“ Lajo je prezývka pre Ľudovíta Makóa, bývalého riaditeľa kriminálneho úradu finančnej správy, ktorý vypovedá v desiatkach prípadov ako spolupracujúci svedok.

Smer pustil iba inú pasáž nahrávky medzi M. Kučerkom a prokurátormi, na nej hlas O. Repu zas hovorí, aby M. Kučerka odišiel z polície do civilu a následne „Lajo odkazuje, že sa o teba postará“. Dodnes nie je vysvetlené, čo konkrétne to znamená a prečo tento odkaz M. Kučerkoví odovzdal práve prokurátor ÚŠP.

Diana Santusová

Odpočúvanie kancelárií policajtov NAKA okolo vyšetrovateľa Jána Čurilla zas ukazuje ešte hrubší slovník¹⁵⁷ na adresu vyšetrovatelky Úradu inšpekčnej služby Diany Santusovej, ktorá viedla tím Oblúk, ktorý sa zaoberal podozreniami z manipulácie vyšetrovaní aj exponovaných prípadov. „Len ju treba, ako keby, ju (Santusovú) normálne spraviť. A do väzby jebnúť,“ povedal podľa údajných prepisov vyšetrovateľ Pavol Ďurka. „Zapálime jej (Santusovej) auto. Kanistrom,“ dodal vraj P. Ďurka.

Po tom ako sa riaditeľom Úradu inšpekčnej služby stal Peter Scholtz, vyšetrovateľ P. Ďurka mal podľa nahrávok povedať, že P. Scholtz je ich kamarát a namiesto toho, aby pomáhal svojej priamej podriadenej D. Santusovej z inšpekcie, vraj pomáhal vyšetrovateľom NAKA, ktorých D. Santusová preverovala.

„Že ju (Santusovú) ide kopnúť do piče hneď ako to pôjde, že ju ide odstaviť od roboty,“ hovorí podľa nahrávok ďalší policajt v kancelárii o P. Scholtzovi. „Len aby sme neprepálili. Vieš. Aby sme dačo, neboli takí, že nakoniec skončíme my jak najväčší kokoti, poberú nám spisy a povedia, že je to je účelová pomsta z našej strany, že bez dôkazov a bez ničoho zrazu eh totok, lebo sme chceli vedieť, kto čo na nás vypovedá,“ mal povedať v júli 2021 vyšetrovateľ J. Čurilla.

¹⁵⁷ *Policajní vyšetrovatelia z NAKA zavarili aj Mikulcovi (pluska.sk)*

Takáčovci

Na jednom zo zvukových záznamov z kancelárie NAKA rieši P. Ďurka jeden zo skutkov, ktorý súvisí s vyšetrovaním údajnej mafiánskej skupiny tzv. takáčovci. Išlo o obviného Mariána Peticzkého a jeho možného priznania sa. Z konverzácie medzi vyšetrovateľmi jasne vyplýva, že ich cieľom je s obvineným si „pohovoriť“, vystrašiť ho a ponúknuť mu podmienku v prípade, ak bude k skutku niečo vedieť.

“

„Jednoducho mu treba povedať, že je v piči. (...) A jediný čo sa vie, keď teraz pomôže, tak dostane podmienku. (...) Až bude vedieť. Ak nebude, tak smola...“

—
Vyšetrovateľ Pavol Ďurka

Zadržanie poslanca NR SR – predsedu najväčšej opozičnej strany

V decembri 2021 zorganizoval Robert Fico ešte ako opozičný politik protest v Bratislave na Tyršovom nábreží¹⁵⁸. Nakoľko v tom čase platili prísne protipandemické opatrenia, protest mal formu autoprotestu, aby občania tieto opatrenia neporušili. Napriek tomu však policajti tesne pred začiatkom autoprotestu obklúčili Ficove auto a následne ho za účelom predvedenia odviezli na policajnú stanicu a obvinili ho z trestného činu podnecovania.

Problémom bolo, že polícia môže poslanca NR SR zadržať len so súhlasom Národnej rady alebo pri páchaní trestného činu¹⁵⁹. Ani jedna z týchto podmienok nebola splnená. V prípade predvedenia musí byť podozrivá osoba alebo svedok najskôr predvolaná na úkon a až vtedy, ak sa naň bez dostatočného ospravedlnenia nedostaví, môže byť predvedená. Ani to sa v tomto prípade nestalo. Znamená to, že polícia zneužila svoju právomoc a porušila ústavné práva R. Fica.

Obvinenie krajský prokurátor len necelý mesiac od jeho vznesenia zrušil¹⁶⁰.

OČTK a súdy vs. advokáti

Marek Para

V roku 2022 NAKA zadržala a obvinila advokáta viacerých mediálne exponovaných obvinených Mareka Paru. Po tom, čo ho Špecializovaný trestný súd nevezal do väzby, rozhodoval o jeho väzbe Najvyšší súd. Členom senátu bol aj Juraj Kliment, na ktorého zaujatosť poukazovali obhajcovia M. Paru.

Senát vyhovel návrhu prokurátora a M. Paru poslal do väzby. Predseda senátu J. Kliment na konci verejného zasadnutia povedal, že na Slovensku je podľa jeho názoru trendom spochybňovania či kriminalizovania vyšetrovateľov, prokurátorov a sudcov, ktorí majú rozhodovať nestranné a nezávisle. V tejto súvislosti poznamenal, že obvinenie Mareka Paru, ktoré súviselo s jeho sporom s prokurátorom ÚŠP Vasilom Špirkom, je dvihnutým prstom všetkým, ktorí by chceli vyšetrovanie a postupy OČTK spochybňovať¹⁶¹. Podľa obhajcu M. Paru Michala Mandzáka boli záverečné slová predsedu senátu o „zdvihnutom prste“ dôkazom zaujatosti predsedu senátu. Slová boli podľa neho zároveň verejnou „vyhrážkou“ advokátom.

“

„Uvedené opätovné otvorenie tohto vyšetrovania je taký odkaz všetkým tým osobám a odkaz v tom, že žiaden skutok do budúcnosti nezostane nevyšetrený a rovnako nezostane v prípade nevyvodená konkrétna trestná zodpovednosť konkrétnych osôb. Je to dvihnutý prst všetkým tým osobám, ktoré by chceli v tomto trende pokračovať.“

—
Juraj Kliment

Dôvodom väzby pre M. Paru bola podľa Najvyššieho súdu aj jeho advokátska činnosť. Advokátovi priťažilo, že zastupuje klientov, ktorých chcel prokurátor v tomto prípade vypočuť. Išlo napríklad o Norberta Bödöra, Tibora Gašpara či Róberta Krajmera.

Viacerí advokáti sa prostredníctvom petície rozhodli svojho kolegu podporiť, keďže stíhanie M. Paru podľa nich súviselo s jeho advokátskou činnosťou a takéto stíhanie na základe rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva neakceptovateľné.

¹⁵⁸ *Polícia zadržala a obvinila Fica, hrozia mu dva roky za mrežami - Domáce - Správy - Pravda*

¹⁵⁹ *Predvedený či zadržaný? Právnici hádajú, prečo policajti zobrali Fica - Domáce - Správy - Pravda*

¹⁶⁰ *Robert Fico tvrdí, že mu zrušili obvinenie z podnecovania počas protestu | Konzervatívny denník (postoj.sk)*

¹⁶¹ *Obvinený advokát Marek Para ide do väzby. Najvyšší súd považuje nahrávky z poľovnickej chaty za zákonné | Aktuality.sk*

“

„Odmietame, aby nami prezentované odborné názory v trestných, ale aj v iných konaniach boli dehonestované, politizované a v krajnom prípade dokonca vyhodnocované ako kriminálna alebo protispoločenská činnosť. Odmietame stotožňovanie našej práce v prospech klienta so samotným klientom, resp. so správaním, činnosťou a postojmi klienta. Odmietame, aby zákonom stanovená povinnosť mlčanlivosti advokátov ako esenciálnej súčasť práva na obhajobu bola prelamaná nátlakovými prostriedkami zo strany OČTK vrátane použitia účelových trestných konaní a väzobných stíhaní.“

—
OZ Za právny štát

Martin Ribár

Advokát Martin Ribár je trestne stíhaný za údajnú podporu zločineckej skupiny tzv. takáčovci, pretože jej údajným členom poskytoval právne služby. V jednom zo stíhaných skutkov prokuratúra M. Ribára viní, že klientovi radil, aby v určitom prípade nevypovedal. Kriticky sa preto k tomuto stíhaniu vyjadril Ústavný súd, keď konštatoval, že väzobné stíhanie M. Ribára bolo nezákonné.

“

„V prípade advokátov je v hre totiž nielen výkon slobodnej profesie advokáta, ale každé trestné stíhanie advokáta súvisiace s výkonom jeho profesie v sebe obsahuje aj mraziaci účinok pre ostatných advokátov poskytovať túto pomoc v prospech klienta, a tým oslabuje dôveru v právny štát. Preto je pri trestnom stíhaní advokátov, resp. ich väzobnom stíhaní, nutné postupovať s najvyššou mierou opatrnosti.“

—
Ústavný súd

Ústavný súd tiež vyčítal špeciálnej prokuratúre, Špecializovanému trestnému súdu a Najvyššiemu súdu, že počas mesiacov väzby M. Ribára mu ani raz neodpovedali na podstatné otázky, či je alebo nie je trestne stíhaný za poskytovanie právnych služieb.

“

„(...) Bolo by nanajvýš žiaduce, aby sa všeobecné súdy s otázkami, ktoré Ribár nastolil a na ktoré odpoveď nedostal, zaoberali.“

—
Ústavný súd

Slovenská advokátska komora v tomto prípade poskytla Ústavnému súdu stanovisko tzv. amicus curiae, v ktorom kritizuje kriminalizáciu advokácie:

„Pre orgány činné v trestnom konaní to môže byť zložité pochopiť a ešte zložitejšie sa s tým zmieriť, ale advokát nie je viazaný súčinnosťami povinnosťami voči orgánom činným v trestnom konaní a nemá povinnosť prispievať k nachádzaniu tzv. materiálnej pravdy. Z povahy poslanca advokáta ako nezávislého poskytovateľa právnych služieb vyplýva, že jeho postup môže za istých okolností sťažiť objasnenie skutku alebo potrestanie páchatela, pričom však platí, že ak k tomu dôjde pri dodržaní zákonných a stavovských pravidiel poskytovania právnej služby, je to v istom podstatnom zmysle „cena“ za právo na súdnu ochranu, práve a len v tejto podobe to zodpovedá požiadavke rovnosti zbraní ako základnej náležitosti práva na súdnu ochranu a nemôže to byť dôvodom pre trestné stíhanie.“

Zásah v advokátskej kancelárii

NAKA v auguste 2022 vykonala prehliadku advokátskej kancelárie Urban Gašparec Bošanský (UGB), ktorej právnicki v tom čas obhajovali podnikateľa Miroslava Výboha alebo bývalého riaditeľa SIS Vladimíra Pčolinského. Prehliadka, ktorú nariadil prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry, súvisela s vyšetrovaním podozrení z korupčnej činnosti partnera kancelárie Mariána Bošanského.

NAKA vykonala prehliadku v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu, z kancelárie UGB vzala dátové nosiče, na ktorých boli údaje aj iných klientov a ďalšie citlivé dokumenty. Proti zásahu sa verejne postavila Slovenská advokátska komora a označila ho za „hrubé nezákonné praktiky“¹⁶².

V reakcii na tento incident v marci 2023 Národná rada SR schválila novelu Trestného poriadku, ktorá vyžaduje, aby pri policajných prehliadkach bol prítomný zástupca advokátskej komory, ktorý má právo veta k dokumentom, ktoré by polícia chcela získať. Ak toto právo veta uplatní, tak o prípadnom zaistení citlivých dokumentov rozhoduje sudca.

Martin Bezák

V písomnom vyhotovení odvolacieho rozsudku v kauze expolicajta Mariána Kučerku sa predseda senátu 5T Najvyššieho súdu Juraj Kliment uchýlil aj k zosmiešňovaniu právnej služby poskytnutej obhajcom Martinom

¹⁶² AK kritizuje zásah NAKA u advokátov: Ohrozenie dôvernosti! Policajti mali zhabať techniku s citlivými údajmi | Topky.sk

Bezákcom (toho času tiež člen Súdnej rady SR). J. Kliment obhajobu prirovnal k rozprávke o psíčkovi a mačičke, ktorí piekli tortu a keď ju nechali chladnúť, tak išiel okolo zlý pes, zjedol im ju a bolo mu z nej zle.

Ústavný súd pritom rozhodol, že sudca J. Kliment vôbec nemal o obžalovanom M. Kučerкови rozhodovať, pretože v jeho trestnej kauze bol činný sudcov synovec prokurátor Ondrej Repa. Najvyšší súd rozhodnutie Ústavného súdu nerespektoval.

Eva Mišíková

Advokátka Eva Mišíková je posledné roky právnu zástupkyňou obvineného Petra Košča a Jána Káľavského. J. Káľavský je bývalý policajt, ktorý prehovoril o nezákonných praktikách jeho kolegov na NAKA. Aj na základe jeho spolupráce bol obvinený Ján Čurilla či Pavol Ďurka.

J. Čurilla spomenul v jednej zo svojich výpovedí advokátku E. Mišíkovú¹⁶³. Je tak pravdepodobné, že ju bude potrebné vypočuť ako svedka. To bude znamenať koniec jej právneho zastupovania. Ide o snahu J. Čurillu konať tak, aby pomohol kolegovi vyšetrovateľovi dostať advokátku z prípadu.

Na tomto by nemuselo byť nič podozrivé, ak by sa to v prípadoch, ktoré majú na starosti títo vyšetrovatelia, nedialo opakovane. Takéto praktiky používali J. Čurilla s kolegom P. Ďurkom už pri vyšetrovaní skupiny takáčovcov alebo piťovcov. Kajúcnici si v týchto kauzách zo dňa na deň spomenuli aj na advokátov ľudí, ktorí v týchto prípadoch s orgánmi nespolupracovali. Z advokátov sa tak stali svedkovia a obvinení ostali náhle bez obhajoby.

¹⁶³ *án X žiada zrušiť obvinenie podľa paragrafu 363 - Júlia Piraňa Mikolášiková - (blog.sme.sk)*

Jednostranné vyšetrovanie

Vasaráb

Trestný poriadok v sebe obsahuje pravidlo, že „orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech.“ V praxi nie je ojedinelé, že sa NAKA a ÚŠP zamerajú najmä na zhromaždenie dôkazov o vine podozrivých osôb. Ak obhajcovia a obvinení navrhujú dodatočné dôkazy, ktoré by políciou a prokuratúrou preferovanú verziu vyšetrovanej udalosti spochybňovali alebo vyvracali, vyšetrovateľ taký dôkazný návrh zamietne ako nadbytočný. V niektorých exponovaných kauzách tak postupuje aj Špecializovaný trestný súd a rozhodne, že rozsah už vykonaného dokazovania postačuje na spravodlivé rozhodnutie o vine a treste, ďalšie dôkazy netreba.

Tak tomu bolo aj v roku 2012, ktorým Špecializovaný trestný súd uznal vinu Ladislava Vasarába a Romana Paulusa za úkladnú vraždu zo začiatku milénia. Tí sa počas vyšetrovania aj na hlavnom pojednávaní dožadovali, aby boli vypočutí svedkovia, ktorí by mohli priniesť svedectvo o zisťných motívoch usvedčujúcich svedkov obžaloby. L. Vasaráb a R. Paulus ich totiž podozrievajú, že usvedčujúce svedectvá poskytli výmenou za beztrestnosť alebo výrazné zníženie trestov. Neuspeli. Rovnako neuspeli na Najvyššom súde ani Ústavnom súde.

ESLP však koncom roka 2022 konštatoval¹⁶⁴, že tieto súdy porušili ich práva, keď bez dodatočného vysvetlenia viedli súdne konanie jednostranne, mali preferovanú verziu udalosti a iné dôkazy bez zmysluplného vysvetlenia odmietali.

Martin Ribár

Zo zvukových nahrávok z kancelárie vyšetrovateľov NAKA vyplýva, že Pavol Ďurka a vyšetrovatelka, ktorá oficiálne vznášala advokátovi M. Ribárovi druhé obvinenie, vybrali zo spisov dôkazy, ktoré svedčili v jeho prospech. V spise tak ostali len dôkazy v jeho neprospech, pritom vyšetrovatelia a prokurátori sú povinní zabezpečovať dôkazy nielen v neprospech, ale aj v prospech obvineného. Z komunikácie vyplýva „pôsobenie“ na svedkov, aby vypovedali v neprospech advokáta M. Ribára, a to aj to, „o čom nevedeli“. Došlo tak k manipulácii trestného konania a zneužitiu právomoci verejného činiteľa.

¹⁶⁴ *VASARÁB AND PAULUS v. SLOVAKIA (coe.int), Európsky súd pre ľudské práva vyhlásil rozsudok týkajúci sa práva na výsluch svedkov v trestnom konaní - Ministerstvo spravodlivosti SR (gov.sk)*

Pavol Ďurka:

„Ten Melicher, že bol na stretnutí, kde ho doniesol Ribár za tým Vidašičom.“

Vyšetrovatelka Krajčovičová:

„To som ja tam zámerne dala preč, pretože tam sa to nezhoduje, to čo hovoril Kaiser so Zemanom, že mal Melicher vyplatiť nejaké tie peniaze a oni hovoria, že to nie je pravda, to som tam zámerne dala, lebo on (Melicher) tvrdí, že dával, oni (Kaiser + Zeman) hovoria, že nie, tak aby nebola nejaká nehoda, lebo vo výpovediach sa to prieči, keď som porovnala výpoveď, preto som to dala preč.“

V tomto konaní navrhol M. Ribár množstvo doplnení dokazovania. 95 % jeho návrhov bolo zamietnutých, hoci presne špecifikoval dôkazy, prečo sú dôležité a čo sa nimi má preukázať. Uvedené len potvrdzuje „jednostrannosť“ vyšetrovania, kedy sú zadovážované dôkazy výlučne v neprospech obvinených, čo je porušenie jednej zo základných zásad trestného konania, kedy sú OČTK povinné z úradnej povinnosti zabezpečovať dôkazy aj v prospech, nie iba v neprospech obvinených (povinnosť tzv. obojsmerného vyšetrovania).

Vladimír Pčolinský

Keď sudca Špecializovaného trestného súdu vrátil obžalobu na bývalého šéfa SIS späť prokurátorovi, poukázal na viaceré procesné pochybenia.

Sudca Rastislav Stieranka nepriamo vyčítal vyšetrovateľom zaujatost¹⁶⁵, keďže dôkazy podľa neho nevykonávali „s rovnakou starostlivosťou v prospech aj neprospech obvineného“. Svedčí o tom podľa sudcu opakovane oneskorené oznámenie stanoviska vyšetrovateľa o odmietnutí dôkazov navrhnutých obvineným. R. Stieranka orgánom činným v trestnom konaní vyčíta, že sa uponáhľali s cieľom čo najrýchlejšie podať obžalobu, v dôsledku čoho pozabudli rešpektovať práva obvineného.

Sudca v nezvyklom odôvodnení vyčítal vyšetrovateľom a prokurátorovi emotívny prístup ku kauze V. Pčolinského.

¹⁶⁵ *Standard - Sudca odmietol obžalobu voči Pčolinskému, vyšetrovateľovi vyčíta pochybenia. Vrátil ju späť prokurátorovi (standard.sk)*

“

„Ani snaha OČTK o urýchlené skončenie vyšetrovania nemôže konvalidovať porušenie práva obvineného na spravodlivý a férový súdny proces vo forme neumožneniu mu riadne preštudovať spis.“

”

„Orgány štátu nemôžu sklízať do subjektívneho (emóciami ovládaného) procesného postupu.“

Rastislav Stieranka

Robert Kaliňák a Jozef Brhel

Samosudca Špecializovaného trestného súdu Peter Pulman kritizoval v uznesení o odmietnutí obžaloby vyšetrovatelku prípadu za jej zaujatý prístup¹⁶⁶. Podľa sudcu postupovala v rozpore s ustanovením § 132 ods. 2 Tr. por., keď obhajcom obvinených (R. Kaliňák a J. Brhel) pri výsluchu hlavného svedka obžaloby zamietla pomerne veľké množstvo otázok, ktoré by zo strany súdu boli bez problémov pripustené, keďže boli relevantné.

“

„Ani v jednej z vyššie načrtnutých otázok nešlo o otázky, ktorých polozenie bolo v rozpore s ustanovením, na ktoré vyšetrovatelka odkázala a samosudca k tomu môže uviesť iba toľko, že v konaní pred súdom by každá z nich konajúcim samosudcom povolená bola. Naproti tomu vyšetrovatelka úplne v rozpore s ustanovením § 132 ods. 2 Trestného poriadku umožnila, aby boli svedkovi kladené otázky, na ktoré už dal odpoveď vo svojej výpovedi.“

Peter Pulman

¹⁶⁶ *Uznesenie Špecializovaného trestného súdu o odmietnutí obžaloby vo veci údajného dorovňovania platu štátnemu funkcionárovi - Právne listy (pravnelisty.sk)*

Zavádzanie Interpolu

V auguste 2021 vydal na návrh Úradu špeciálnej prokuratúry Špecializovaný trestný súd medzinárodný zatýkací rozkaz na podnikateľa Miroslava Výboha, obvineného z korupcie. Zatýkací rozkaz bol na vykonanie distribuovaný medzinárodnej policajnej organizácii INTERPOL, ako tzv. červený obežník (red notice).

Obhajcovia M. Výboha poukazovali¹⁶⁷ na to, že ÚŠP a ŠTS v tomto prípade zaviedli INTERPOL, pretože medzinárodné hľadanie odôvodnili tým, že M. Výboh sa skrýva a nepreberá si poštu na adrese trvalého pobytu vo Zvolene. Slovenské orgány však zatajili, že M. Výboh už viac než desaťročie nemá vo Zvolene trvalý pobyt, odovzdal slovenské identifikačné doklady a pobyt si zaevidoval v Monaku, čo riadne oznámil slovenským orgánom.

Právni zástupcovia M. Výboha iniciovali konanie o preverenie červeného obežníka prostredníctvom Komisie na prieskum spisov INTERPOL-u (CCF), ktorá začala o podozrení komunikovať so slovenským ministerstvom vnútra. Krátko pred zasadnutím, na ktorom mala rozhodnúť o sťažnosti M. Výboha, Úrad špeciálnej prokuratúry nechal odvolať a zrušiť medzinárodný zatýkací rozkaz, čím komisia CCF stratila právomoc vyjadriť sa k tomu, či bol INTERPOL oklamáný.

---

¹⁶⁷ *HNonline.sk - Vyšetovanie Výboha je európskym unikátom z hľadiska procesných pochybení, ako i porušení zákona, myslí si český advokát*

Epilóg

Prehľad niektorých nezákonných praktík

POLITIZÁCIA TRESTNÝCH STÍHANÍ

	Nezákonný postup	Popis	Orgán/ osoba konajúca nezákonne	Dotknutá osoba/ subjekt
1	Vyhrážky politikov	Predstavitelia bývalej vládnej garnitúry sa opakovane vyhrážali politikom či mediálne exponovaným osobám trestným stíhaním.	<ul style="list-style-type: none"> Igor Matovič a predstavitelia strany OĽANO Veronika Remišová 	<ul style="list-style-type: none"> Predstavitelia strany Smer Podnikatelia (Haščák, Výboh, Bódor,...) Funkcionári
2	Porušovanie prezumpcie nevinny	Najmä verejné vyhlásenia, že určité osoby by mali byť stíhané alebo by mali byť väzobne stíhané, vyhlásenia podporujúce verejnú mienku, že trestné činy boli spáchané a spáchali ich určité konkrétne osoby.	<ul style="list-style-type: none"> Igor Matovič Mária Kolíková Veronika Remišová Poslanci strán OĽANO a Za ľudí Branislav Gröhling Prokurátori ÚŠP 	<ul style="list-style-type: none"> Predstavitelia strany Smer Podnikatelia (Haščák, Výboh, Bódor,...) Funkcionári
3	Politické zásahy do trestných konaní	Podanie mimoriadneho dovolania ministerkou spravodlivosti SR v prípade, v ktorom jej strana porušovala prezumpciu nevinny jedného z obvinených a zásahy ministra vnútra do činnosti polície.	<ul style="list-style-type: none"> Mária Kolíková Roman Mikulec 	<ul style="list-style-type: none"> Jaroslav Haščák, Dana Arpášová, Ľubomír Arpáš ÚIS
4	Vzťahy predstaviteľov vlády s kajúcnikmi	Vybraní (politickí) predstavitelia vlády komunikovali s viacerými spolupracujúcimi svedkami; dokonca aj o ich budúcom pracovnom uplatnení.	<ul style="list-style-type: none"> Igor Matovič a Eduard Heger - Bernard Slobodník, Peter Petrov, Ľudovít Makó Daniel Lipšic - Bernard Slobodník, Boris Beňa 	
5	Kooperácia zákonodarnej, výkonnej a súdnej moci		<ul style="list-style-type: none"> Igor Matovič Boris Kollár Juraj Kliment 	
6	Vynášanie citlivých informácií médiám	Účasť médií na niektorých realizáciách; vybraní novinári disponujú informáciami týkajúce sa trestných stíhaní konkrétnych osôb skôr, než samotné procesné strany.	<ul style="list-style-type: none"> Štefan Hamran Daniel Lipšic Ľubomír Daňko Vyšetrotelia NAKA Martina Babacsová 	<ul style="list-style-type: none"> Martin Borguľa Ľudovít Makó Jaroslav Haščák Vladimír Pčolinský

ZÁSAHY

Nezákonný postup	Popis	Orgán/ osoba konajúca nezákonne	Dotknutá osoba/ subjekt
7 Nepriemerané a nezákonné zásahy	V niektorých prípadoch boli nasadzované zjavne neproporčné ozbrojené sily, ktoré nezodpovedali vážnosti obvinení ani bezpečnostnej situácie na mieste zásahu. Podľa rozhodnutí ÚS boli viaceré takéto zásahy nezákonné.	<ul style="list-style-type: none"> ÚŠP NAKA 	<ul style="list-style-type: none"> Vladimír Pčolinský Branislav Zurian Ľudovít Makó Jaroslav Haščák Marián Kučerka Sudcovia Okresného súdu BA Rodina Brhelovcov

VÄZBA

Nezákonný postup	Popis	Orgán/ osoba konajúca nezákonne	Dotknutá osoba/ subjekt
8	Šikana obvinených vo väzbe	<ul style="list-style-type: none"> Prokurátori ÚŠP Vyšetrotelia NAKA ZVJS 	<ul style="list-style-type: none"> Monika Jankovská Jaroslav Haščák
9	Obmedzovanie kontaktov s rodinou	<ul style="list-style-type: none"> Prokurátori ÚŠP Vyšetrotelia NAKA 	<ul style="list-style-type: none"> Tibor Gašpar Milan Lučanský Jaroslav Haščák Martin Ribár Kajetán Kičura Ľubomír Krivočenko
10	Úmyselné zamieňanie listov	<ul style="list-style-type: none"> Vyšetrotelia NAKA 	<ul style="list-style-type: none"> Tibor Gašpar Milan Lučanský
11	Obmedzovanie styku s notárom	<ul style="list-style-type: none"> Prokurátori ÚŠP 	<ul style="list-style-type: none"> Ľubomír Krivočenko Ivan Tudaja
12	Umiestňovanie obvinených do ústavov ďaleko od ich bydliska	<ul style="list-style-type: none"> Prokurátori ÚŠP Sudcovia ŠTS 	<ul style="list-style-type: none"> Martin Ribár Tibor Gašpar Milan Lučanský Jaroslav Haščák Ladislav Vičan Takáčovci Peter Gašparovič František Imrecze Milan Grega Monika Jankovská
13	Nehumánný prevoz obvinených	<ul style="list-style-type: none"> ZVJS NAKA 	<ul style="list-style-type: none"> Tibor Gašpar Dávid Lindtner Martin Ribár
14	Osobné prehliadky	<ul style="list-style-type: none"> ZVJS 	
15	Zanedbanie zdravotnej starostlivosti vo väzbe	<ul style="list-style-type: none"> ZVJS ÚŠP 	<ul style="list-style-type: none"> Milan Lučanský Ľudomír Krivočenko
16	Reťazenie väzby	<ul style="list-style-type: none"> Prokurátori ÚŠP Vyšetrotelia NAKA Sudcovia ŠTS 	<ul style="list-style-type: none"> Norbert Bödor Monika Jankovská Martin Ribár Patrik Vidašič
17	Nezákonná väzba	<ul style="list-style-type: none"> Prokurátori ÚŠP Vyšetrotelia NAKA Sudcovia ŠTS 	<ul style="list-style-type: none"> Norbert Bödor Monika Jankovská Jaroslav Haščák Robert Kaliňák Radko Kuruc Vladimír Pčolinský Jozef Brhel Martin Ribár Richard Molnár

ZAUJATOSŤ

	Nezákonný postup	Popis	Orgán/ osoba konajúca nezákonne	Dotknutá osoba/ subjekt
18	Úrad špeciálnej prokuratúry	Vzhľadom na zákonom predpokladanú subordináciu v rezorte prokuratúry (prokurátori pôsobia vo vzťahoch nadradenosti a podriadenosti) platí, že ak je zaujatý nadriadený prokurátor, spochybňuje to nestrannosť aj jemu podriadených prokurátorov. V prípade krajských a okresných prokuratúr je to riešené presunom prípadu (delegáciou) na inú prokuratúru rovnakého stupňa, v prípade špeciálnej prokuratúry to nie je možné.	<ul style="list-style-type: none"> Daniel Lipšic Ján Šanta 	<ul style="list-style-type: none"> Robert Fico Jaroslav Haščák Zoroslav Kollár Tí proti ktorým vypovedajú Beňa a Slobodník Dušan Kováčik
19	Zaujatost sudcov	Aj v politicky exponovaných prípadoch rozhodovali sudcovia, o ktorých nestrannosti možno mať pochybnosti vzhľadom na ich verejné alebo neverejné komentáre na adresu konkrétnych obvinených. V prípade J. Klimenta je navyše problémom to, že jeho synovec je prokurátor špeciálnej prokuratúry.	<ul style="list-style-type: none"> Pamela Záleská Juraj Kliment 	<ul style="list-style-type: none"> Dušan Kováčik Marián Kučerka Jaroslav Haščák Dávid Lindtner Tibor Gašpar Richard Molnár Marian Kočner
20	Zaujatí vyšetrovatelia		<ul style="list-style-type: none"> Vyšetrovatelia NAKA 	
21	Ovplyvňovanie OČTK a sudcov		<ul style="list-style-type: none"> Daniel Lipšic - Juraj Kliment, Dušan Kováčik, Boris Beňa 	

KAJÚCNICI

	Nezákonný postup	Popis	Orgán/ osoba konajúca nezákonne	Dotknutá osoba/ subjekt
22	Nátlak na spoluprácu	Pri prvotnom obvinení nespolupracujúcej osoby je obvinenie kvalifikované prísne, aby hrozil vysoký trest - následne, ak sa osoba rozhodne pre spoluprácu, je tento istý skutok kvalifikovaný miernejšie, aby tak mohlo dôjsť k miernejšiemu potrestaniu.	<ul style="list-style-type: none"> Prokurátori ÚŠP Vyšetrovatelia NAKA 	<ul style="list-style-type: none"> Zoroslav Kollár Jaroslav Haščák František Imrecze Martin Ribár Tibor Gašpar Monika Jankovská Marián Kučerka
23	Preparácia obvinených	Vyšetrovatelia neoficiálne komunikujú so spolupracujúcimi obvinenými ešte pred oficiálnymi výsluchom.	<ul style="list-style-type: none"> Vyšetrovatelia NAKA 	<ul style="list-style-type: none"> František Imrecze Bernard Slobodník Michal Suchoba Vladimír Sklenka
24	Predpripravené výpovede	Spolpracujúci obvinený prišiel na výsluch s predpripravenými poznámkami (osnovou) a na jej konci mal aj poznámku o bolesti hlavy - nakoniec aj požiadal o prerušenie výsluchu z dôvodu bolesti hlavy.	<ul style="list-style-type: none"> Prokurátori ÚŠP Vyšetrovatelia NAKA 	
25	Nepreverovanie výpovedí kajúcnikov	Výpovede spolupracujúcich obvinených nie sú vždy preverované predtým ako je na nich základe vznesené obvinenie.	<ul style="list-style-type: none"> Prokurátori ÚŠP Vyšetrovatelia NAKA Sudcovia ŠTS 	<ul style="list-style-type: none"> Adamčo Mucha Dušan Kováčik
26	Nezákonné benefity pre kajúcnikov	Kajúcnici získavajú za svoje výpovede nezákonné benefity v podobe zhovievavého prístupu OČTK k zaisťovaniu majetku alebo opomenutia niektorých skutkov.	<ul style="list-style-type: none"> Prokurátori ÚŠP Vyšetrovatelia NAKA 	<ul style="list-style-type: none"> Ludovít Makó Matej Zeman Bernard Slobodník Vladimír Sklenka František Imrecze Michal Suchoba Vladimír Sklenka
27	Nízke tresty pre kajúcnikov		<ul style="list-style-type: none"> Prokurátori ÚŠP Sudcovia ŠTS 	

INÉ NEZÁKONNÉ PRAKTIKY

	Nezákonný postup	Popis	Orgán/ osoba konajúca nezákonne	Dotknutá osoba/ subjekt
28	Nadkvalifikácia skutkov		<ul style="list-style-type: none"> Prokurátori ÚŠP Vyšetovatelia NAKA 	<ul style="list-style-type: none"> Robert Fico Martin Ribár Ladislav Vičan Peter Gašparovič Boris Beňa Ludovít Makó Miriám Repáková Diana Santusová Luboš Sádovský Richard Molnár Dušan Srogončík
29	Nezákonné odpočúvania	NAKA odpočúvala stretnutia politikov s právnikmi, kde riešili trestné stíhanie. V prípade kauzy Gorila zase NAKA a ÚŠP ignorujú nálezy ÚS a ESLP a v trestnom konaní aj naďalej používajú nezákonné materiály.	<ul style="list-style-type: none"> Prokurátori ÚŠP Vyšetovatelia NAKA 	<ul style="list-style-type: none"> Robert Fico Robert Kaliňák Pavol Gašpar Marek Para Jaroslav Haščák Marian Kočner
30	Odpočúvanie advokátov	NAKA so súhlasom špeciálneho súdu odpočúvala návštevnu miestnosť vo väznici, kde sa radili obvinení s obhajcami. Diskusie advokátov boli zachytené aj na nahrávkach z chaty.	<ul style="list-style-type: none"> Prokurátori ÚŠP Vyšetovatelia NAKA 	<ul style="list-style-type: none"> Pavol Gašpar Marek Para Kaliňák
31	Hrubé praktiky vyšetovateľov a prokurátorov		<ul style="list-style-type: none"> Prokurátori ÚŠP Vyšetovatelia NAKA 	<ul style="list-style-type: none"> Monika Jankovská Marián Kučerka Diana Santusová Takáčovci
32	Nezákonné zadržanie poslanca NR SR		<ul style="list-style-type: none"> Polícia 	<ul style="list-style-type: none"> Robert Fico
33	Obmedzovanie prístupu k spisu		<ul style="list-style-type: none"> Vyšetovatelia NAKA 	<ul style="list-style-type: none"> Vladimír Pčolinský Jaroslav Haščák Zoroslav Kollár
34	Vyšetovatelia píšuci obžalobu	Jeden z vyšetovateľ NAKA sa priznal, že pre prokurátora písal obžalobu, hoci podľa zákona ju píše práve prokurátor.	<ul style="list-style-type: none"> Prokurátori ÚŠP Vyšetovatelia NAKA 	
35	Kriminalizácia advokátov	Advokáti boli trestne stíhaní za poskytovanie právnych služieb osobám, ktoré boli trestne stíhané.	<ul style="list-style-type: none"> Prokurátori ÚŠP Vyšetovatelia NAKA 	<ul style="list-style-type: none"> Martin Ribár Marek Para AK UGB
36	Odstavovanie advokátov		<ul style="list-style-type: none"> NAKA 	<ul style="list-style-type: none"> Eva Mišíková

	Nezákonný postup	Popis	Orgán/ osoba konajúca nezákonne	Dotknutá osoba/ subjekt
37	Vyhrážky a osočovanie advokátov	Sudca Najvyššieho súdu otvorene zhadzoval kvalitu právnej služby konkrétneho advokáta, hoci podľa Ústavného súdu práve tento sudca nemal pre nedostatok nestrannosti tento prípad vôbec súdiť. V prípade rozhodovania o väzbe pre Mareka Para sudca verejne pohrozil všetkým advokátom možným trestným stíhaním.	<ul style="list-style-type: none"> Juraj Kliment 	<ul style="list-style-type: none"> Martin Bezák Marek Para
38	Jednostranné vyšetovanie	Napriek tomu, že podľa Tr. poriadku sú orgány činné v trestnom konaní povinné zhromažďovať aj dôkazy v prospech obvineného, nerobia to a často (napr. kritické otázky na svedkov nepripúšťajú).	<ul style="list-style-type: none"> Prokurátori ÚŠP Vyšetovatelia NAKA 	<ul style="list-style-type: none"> Martin Ribár Robert Kaliňák Jozef Brhel Dušan Kováčik Luboš Sádovský Richard Molnár Dušan Srogončík
39	Zavádzanie Interpolu	V prípade Miroslava Výboha slovenské orgány tvrdili Interpolu, že si nepreberá poštu na adresu na Slovensku. V skutočnosti mal v tom čase už viac ako desať rokov adresu na Slovensku zrušenú, čo slovenské orgány vedeli.	<ul style="list-style-type: none"> Ondrej Repa 	<ul style="list-style-type: none"> Miroslav Výboh
40	Neoznamovanie zostavy senátu	Najvyšší súd spravidla neoznamuje obvineným a obhajcom konečnú zostavu senátu, ktorá v konkrétnom prípade rozhoduje. Obvinený preto nevie namietať prípadnú zaujatosť.	<ul style="list-style-type: none"> Najvyšší súd SR 	

Prehľad rozhodnutí Ústavného súdu

	Nezákonný postup	Popis	Stožovateľ	Orgán konajúca nezákonne	Dôvod
1	I. ÚS 122/2018	30.1.2019	Radomír Bžán	Úrad špeciálnej prokuratúry	Nezákonné zaistenie majetku
2	II. ÚS 428/2020	28.1.2020	Richard Molnár	Najvyšší súd Úrad špeciálnej prokuratúry	Rozhodovanie zaujatého sudcu
3	III. ÚS 287/2020	28.1.2021	Patrik Vidašič	Najvyšší súd Úrad špeciálnej prokuratúry	Nezákonné zloženie senátu
4	I. ÚS 452/2020	30.3.2021	Marián Goga	Najvyšší súd Špecializovaný trestný súd Úrad špeciálnej prokuratúry	Nezákonná väzba
5	I. ÚS 32/2021	14.4.2021	Dávid Lindtner	Najvyšší súd Úrad špeciálnej prokuratúry	Rozhodovanie zaujatého sudcu
6	III. ÚS 33/2021	13.5.2021	Martin Ribár	Najvyšší súd Špecializovaný trestný súd Úrad špeciálnej prokuratúry	Nezákonná väzba
7	III. ÚS 39/2021	22.6.2021	Dušan Kováčik	Najvyšší súd Úrad špeciálnej prokuratúry	Rozhodovanie zaujatého sudcu
8	II. ÚS 299/2021	30.9.2021	Martin Ribár	Najvyšší súd Špecializovaný trestný súd Úrad špeciálnej prokuratúry	Nezákonná väzba
9	II. ÚS 288/2021	14.10.2021	Ľubomír Partika	Najvyšší súd NAKA Úrad špeciálnej prokuratúry	Predĺženie väzby pre obvinenie, ku ktorému sa sťažovateľ nemohol vyjadriť
10	III. ÚS 347/2021	14.10.2021	Monika Jankovská	Krajský súd v Trnave Úrad špeciálnej prokuratúry	Nezákonná väzba
11	III. ÚS 415/2021	12.11.2021	A.A.	Úrad špeciálnej prokuratúry	Nerozhodnutie o trestnom oznámení
12	III. ÚS 415/2021	12.11.2021	Jozef Brhel	Najvyšší súd Špecializovaný trestný súd Úrad špeciálnej prokuratúry	Nezákonná väzba
13	III. ÚS 415/2021	2.12.2021	Martin Ribár	Najvyšší súd Špecializovaný trestný súd Úrad špeciálnej prokuratúry	Nezákonná väzba
14	III. ÚS 415/2021	9.12.2021	Marián Kučerka	Najvyšší súd Úrad špeciálnej prokuratúry	Rozhodovanie zaujatého sudcu
15	III. ÚS 415/2021	16.12.2021	Norbert Bödor	Najvyšší súd Špecializovaný trestný súd Úrad špeciálnej prokuratúry	Rozhodovanie nezákonného sudcu a porušenie prezumpcie neviny
16	III. ÚS 415/2021	21.12.2021	Radko Kuruc	Najvyšší súd Špecializovaný trestný súd Úrad špeciálnej prokuratúry	Porušenie práva na osobnú slobodu
17	III. ÚS 415/2021	10.2.2022	Tibor Gašpar	Špecializovaný trestný súd Najvyšší súd Úrad špeciálnej prokuratúry	Obmedzenie kontaktu s príbuznými

18	III. ÚS 415/2021	17.3.2022	Richard Molnár	Najvyšší súd Úrad špeciálnej prokuratúry	Prieťahy pri rozhodovaní o prepustení z väzby
19	III. ÚS 415/2021	10.5.2022	R.K.	Špecializovaný trestný súd Najvyšší súd Úrad špeciálnej prokuratúry	Nezákonná väzba
20	III. ÚS 415/2021	28.7.2022	Dušan Kováčik	Špecializovaný trestný súd	Nezákonné zaistenie majetku
21	IV. ÚS 219/2022	11.10.2022	Jaroslav Haščák	Úrad špeciálnej prokuratúry NAKA	Nezákonné zadržiavanie korešpondencie
22	I. ÚS 448/2021	10.11.2022	Jaroslav Haščák	Úrad špeciálnej prokuratúry NAKA	Nezákonné prieťahy
23	III. ÚS 455/2022	8.12.2022	Branislav Zurian	Krajská prokuratúra BA ÚIS	Nezákonná prehliadka
24	III. ÚS 454/2022	12.1.2023	Penta	Úrad špeciálnej prokuratúry	Nezákonná prehliadka
25	IV. ÚS 44/2023	30.3.2023	Monika Jankovská	Najvyšší súd Úrad špeciálnej prokuratúry	Rozhodovanie vylúčeného sudcu
26	IV. ÚS 608/2022	12.4.2023	Rapid Life	Úrad špeciálnej prokuratúry	Nezákonné zaistenie majetku
27	III. ÚS 65/2023	15.6.2023	Dušan Kováčik	Špecializovaný trestný súd	Nezákonné zaistenie majetku
28	I. ÚS 106/2021	11.10.2023	Ivan Tudaja	Úrad špeciálnej prokuratúry	Obmedzenie prístupu k notárovi

